

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Vesna Prčić (predsjednica)
Slaven Bačić, Dušica Dulić,
Ivan Gregurić, vlč. Josip Pekanović
Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Tomislav Žigmanov**V. D. DIREKTORICA
I ODGOVORNA UREDNICA:**

Jasminka Dulić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:Ivan Andrašić (Podunavlje)
Davor Bašić Palković (kultura)
Dušica Dulić (politika)
Zvonimir Perušić
Dražen Prčić (sport i zabava)
Nada Sudarević (fotografije)
Željka Vukov (društvo)
Mirko Kopunović (dopisništva i korektura)
Julijana Kujundžić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**TEHNIČKI UREDNIK:**

Thomas Šujić

ADMINISTRACIJA:Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Rotografika« doo SuboticaList je registriran kod Tajništva za
informiranje Skupštine AP Vojvodine
pod rednim brojem 73.CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
32+659.3(497.113=163.42)

Kompenzacija

Za ponedjeljak, 14. srpnja, sazvana je sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća. Vijećnici će odlučivati o imenovanju direktora, Upravnog odbora i Nadzornog odbora Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ«. Dakle, svih upravnih tijela ove jedine hrvatske profesionalne, informativne i nakladničke kuće, kojoj je osnivač HNV. Osim toga, vijećnici će odlučivati i o izmjenama i dopunama Proračuna HNV-a za 2008. godinu. Odluke doista važne, a ozračje, koje je vladalo oko imenovanja direktora, obilovalo je političkim pritiscima na našu kuću.

Na vijećnicima je zato odluka – hoće li podržati princip prema kojemu hrvatska politička stranka, koja na političkoj sceni Republike, Pokrajine, pa čak i općina, nema značajnijeg utjecaja, pokušava zavladata ustanovama hrvatske zajednice. Hoće li se dopustiti da stranka nametne svoja pravila ili, kako oni vole kazati, »uspostavi kontrolu«, nad onim institucijama i organizacijama koje nemaju nikakve veze s političkim organiziranjem. To su, na primjer, kulturne udruge i mediji koji, kao i službena uporaba jezika, pripadaju oblasti kulturne autonomije i u ovlasti su Hrvatskog nacionalnog vijeća. Miješanje baba i žaba već odavno je prisutno na manjinskoj hrvatskoj političkoj sceni u Srbiji. Usprkos deklarativnim porukama, kako se stranka ne želi miješati u nadležnosti drugih institucija, ona se u posljednje vrijeme sve više bavi svim drugim institucijama osim politikom vlastite stranke. Ili je, možda, politika ove stranke da nesnalaženje na političkoj sceni kompenzira time što će pokušati vladati hrvatskom zajednicom? A ako u tome i ne uspije, zasigurno da kaos koji se stvara ne pogoduje unapređenju bilo koje ustanove, a osobito ne medija, čija je pretpostavka neovisnost od političkih i svakih drugih utjecaja.

J. D.

Naslovnica: Tanjug

Održan seminar za odgojitelje, učitelje i nastavnike u Šibeniku

Stečena nova znanja.....8

U Bačkom Monoštoru održan III. festival marijanskog pučkog pjevanja

U slavu Blažene Djevice Marije.....14,15

Održani 42. Đakovački vezovi

Alaj sam se naigrala kola.....16,17

Studena Croatia Open

ATP Umag po 19. puta.....43

UKRATKO

Weiss i dalje na čelu
Njemačkog narodnog saveza

Rudolf Weiss ponovno je izabran za predsjednika Njemačkog narodnog saveza, organizacije vojvođanskih Nijemaca koja zastupa i brani interese ove manjinske zajednice. Imenovan je na subotnjoj izbornoj skupštini Njemačkog narodnog saveza.

Na izornoj Skupštini osnovano je i Vijeće ove organizacije od 15 članova. Novoformirano tijelo će, osim savjetodavne uloge imati i funkciju stalnog programskog odbora NjNS-a. U Vijeće Njemačkog narodnog saveza izabrani su stručnjaci iz raznih područja, a kako navodi press služba Saveza, vodilo se računa da budu zastupljene sve tri povijesne regije Vojvodine: Bačka, Banat i Srijem.

Inače, Rudolf Weiss je odnedavno i dopredsjednik Njemačkog nacionalnog vijeća sa sjedištem u Novom Sadu, koje je formirano 15. prosinca prošle godine.

Weiss je najavio kako planiraju diljem Vojvodine formirati skupine za učenje na njemačkom jeziku i obvezne knjižnice, te ljetne kampove, tečajeve.

Njemačkoj nacionalnoj manjini službeno pripada oko 4.000 građana Srbije, no procjenjuje se da je ova etnička skupina dva puta brojnija.

Sporazum o suradnji

Uzvratnom posjetu rumunjskog javnog servisa Radio Rumunija Internacional, Radio Novom Sadu, predstavnici obje medijske kuće potpisali su sporazum o suradnji kao konkretizaciju dogovora iz travnja ove godine, kada su direktor Radio Novog Sada Srđan Miljković i njegovi najbliži suradnici boravili u Bukureštu.

Radio-televizija Vojvodine intenzivno i planski proširuje svoju suradnju sa svim javnim servisima iz okruženja, naročito s medijskim kućama koje svoj program emitiraju na više jezika. »Ugovor podrazumijeva realizaciju zajedničkih programskih projekata na rumunjskom, ukrajinskom i srpskom jeziku na atraktivne teme, u početku jednom mjesečno, a kasnije i češće«, rekao je Miljković.

Generalni tajnik Radio Rumunija Internacionala Eugen Cojocariu zahvalio se Radio Novom Sadu naglasivši da je »potpisan ugovor na dvije godine i produžavat će se svake druge godine. To je precizan i jasan dokument koji već sutra stupa na snagu i ima trasiran put koprodukcije, partnerstva i on-line Interneta«.

Potpisivanju sporazuma nazočio je i generalni konzul Gabriel Nikola iz Konzulata Rumunjske u Vršcu.

Izabrana nova Vlada Republike Srbije

Saveznici i protivnici

Narodna skupština Srbije izabrala je 7. srpnja novu Vladu liste »Za evropsku Srbiju« i koalicije oko SPS-a, koju će voditi premijer *Mirko Cvetković*. Za izbor Vlade je glasovalo 127 zastupnika s liste »Za evropsku Srbiju«, iz koalicije SPS-PUPS-JS, s Bošnjačke liste za evropski Sandžak i iz Mađarske koalicije, a protiv je bilo 27 zastupnika DSS-NS-a i LDP-a, dok deset članova SRS-a, koji su bili u dvorani, nije sudjelovalo u glasanju. Nakon izbora, članovi Vlade su položili zakletvu i time stupili na dužnost.

Osnovni ciljevi Vlade, koje je premijer Cvetković naveo u ekspozu su – evropske integracije, neprihvatanje neovisnosti Kosova i Metohije, jačanje ekonomije i socijalne odgovornosti, borba protiv korupcije i kriminala i poštovanje međunarodnih obveza. Po veličini kabineta, nova Vlada je s 24 resora, jednim ministrom bez portfelja i četiri potpredsjednika nešto veća od prošle. Novi resori u Vladi su: Ministarstvo za ljudska i manjinska prava i Ministarstvo za NIP.

OSNOVNI CILJEVI VLADE: Mandatar nove Vlade Mirko Cvetković rekao je na početku svog ekspozea pred zastupnicima Narodne skupštine kako je punopravno članstvo u Europskoj Uniji u najdubljem interesu države Srbije i svih njenih građana, te će zato jedan od prvih poteza nove Vlade biti upućivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Srbije EU Narodnoj skupštini na ratifikaciju. Novi premijer je rekao da su »sve članice koalicije suglasne da nova Vlada Srbije nikada neće priznati neovisnost Kosova i Metohije« i da će u suradnji s drugim državnim tijelima poduzeti sve pravne i diplomatske mjere za očuvanje Kosova i Metohije u sastavu Republike Srbije.

Govoreći o oblasti privrede i ekonomije, novi predsjednik Vlade je istaknuo četiri cilja Vlade u ovoj oblasti: dinamičan rast privredne aktivnosti, rast zaposlenosti, povećanje standarda građana i ravnomjerniji regionalni razvoj. Novi premijer je obećao otvaranje najmanje 200.000 novih radnih mjesta u iduće četiri godine, a jedan od preduvjeta za smanjenje stope nezaposlenosti je smanjenje inflacije sa sadašnje godišnje razine od 12 posto na razinu od oko 4 posto u 2012. godini.

Mirko Cvetković je iznio u svome ekspozeu da je Vlada pripremila i paket mjera, koje trebaju doprinijeti poboljšanju socijalnog položaja svih ugroženih slojeva stanovništva, te da će prvi konkretan potez biti povećanje mirovina za 10 posto od rujna. Mandatar je rekao i da će se donijeti propisi kojima će se zaštititi položaj zaposlenih trudnica i porodilja i osigurati subvencije bračnim parovima s djecom pri rješavanju stambenog pitanja.

KORUPCIJA, KRIMINAL I HAAG: Prema riječima premijera, nova Vlada namjerava stvoriti i uvjete za pooštavanje borbe protiv svih oblika kriminala i korupcije. Između ostalog, konkretni mehanizmi bit će – donošenje zakona o zamrzavanju i oduzimanju imovine stečene korupcijom i kriminalom, usvajanje zakona kojima bi bilo propisano da se u slučaju otkri-

vanja korupcije, osim kaznene odgovornosti, državnim funkcionarima trajno zabrani bavljenje politikom, a zaposlenima u državnom sektoru, koji su sudjelovali u korupciji, trajno zabrani rad u državnom sektoru.

»Nova Vlada nastavlja politiku striktnog poštovanja međunarodnog prava i neodložnog izmirenja svih međunarodnih obveza«, rekao je Mirko Cvetković i naglasio, kako će u slučaju međunarodnog suda za ratne zločine u Haagu Vlada Srbije inzistirati da se svi zločini jednako tretiraju i da nema manje vrijednih žrtava i povlaštenih zločinaca.

Nakon rasprave o premijerskom kabinetu, izabrana je nova Vlada u kojoj su sada zajedno oni, koji su bili ljuti protivnici u nedavnoj prošlosti.

Z. S.

Članovi kabineta
Mirka Cvetkovića

Mirko Cvetković (DS) - premijer, Ivica Dačić (SPS) - potpredsjednik, zamjenik premijera i ministar unutarnjih poslova, Božidar Đelić (DS) - potpredsjednik i ministar za znanost, Mladen Dinkić (G 17) - potpredsjednik i ministar za ekonomiju i regionalni razvoj, Jovan Krkobabić (PUPS) - potpredsjednik, Vuk Jeremić (DS) - vanjski poslovi, Dragan Šutanovac (DS) - obrana, Diana Dragutinović (DS) - financije, Snežana Malović (DS) - pravda, Saša Dragin (DS) - poljoprivreda i šumarstvo, Petar Škundrić (SPS) - rudarstvo i energetika, Milutin Mrkonjić (SPS) - infrastruktura, Milan Marković (DS) - državna uprava i lokalna samouprava, Slobodan Milosavljević (DS) - trgovina, Žarko Obradović (SPS) - prosvjeta, Snežana Samardžić-Marković (G 17) - omladina i sport, Tomica Milosavljević (G 17) - zdravlje, Jasna Matić (G 17) - telekomunikacije, Rasim Ljajić (SDP) - rad i socijalna politika, Oliver Dulić (DS) - životna sredina i prostorno planiranje, Nebojša Bradić (G 17) - kultura, Verica Kalanović (G 17) - nacionalni investicioni plan, Goran Bogdanović (DS) - Kosovo i Metohija, Bogoljub Šijaković (DS) - vjere, Srđan Šrečković (SPO) - dijaspora, Svetozar Čiplić (DS) - ljudska i manjinska prava, Sulejman Ugljanin (SDA) - ministar bez portfelja.

Za ne vjerovati!

Sindikalna organizacija zaposlenika u NIU »Hrvatska riječ« zaprepaštena je odlukom Upravnog odbora ove ustanove, donesenoj na sjednici ovoga tijela, 27. lipnja u Baču, da Hrvatskom nacionalnom vijeću predloži profesora marksizma i socijalističkog samoupravljanja *Ivana Karana* za izbor na dužnost direktora NIU »Hrvatska riječ«. Podsjećamo, na natječaj za direktora ustanove prijavila se i dosadašnja v.d. direktora, profesorica sociologije *Jasminka*

Dulić. Kako je moguće da se za direktora jedine profesionalne informativne i nakladničke kuće hrvatske nacionalne manjine u Srbiji – NIU »Hrvatska riječ«, predlaže kandidat čije je jedino radno iskustvo u stožerima Teritorijalne obrane? Za ne vjerovati! Sindikalna organizacija zaposlenika u NIU »Hrvatska riječ« uvjereni su kako će vijećnici HNV-a preuzeti punu odgovornost pri donošenju ove važne odluke o izboru direktora NIU »Hrvatska riječ«, imajući u vidu biografije i radno iskustvo oba kandidata.

Predsjednik Sindikalne organizacije NIU »Hrvatska riječ« Thomas Šujić

Petar Kuntić: Zastupam interese naroda kojem pripadam

Zastupnik u parlamentu Republike Srbije ispred Demokratskoga saveza Hrvata u Vojvodini, kao člana pobjedničke koalicije »Za europsku Srbiju« *Petar Kuntić* u svojem priopćenju izražava iznenađenje »količinom neistinitih i zlonamjernih optužbi iznesenih u prošlotjednom priopćenju Demokratske zajednice Hrvata, izvanparlamentarne stranke koja pretendira predstavljati Hrvate, koja je na izborima za subotički parlament uspjela pridobiti onoliko glasača koliko i potpisnika za kandidiranje liste za lokalne izbore.«

»Kako joj biračko tijelo na lokalnim izborima nije poklonilo ni minimalno povjerenje za prelazak tzv. 'prirodnog praga', sada uvjerljivim priopćenjima nastoji privući političku pozornost, zaboravljajući da je jedino mjerilo političke relevantnosti izborni rezultat: DSHV i koalicija čiji je član nadmoćno pobijedili u mjestima i gradskim četvrtima u kojima živi hrvatsko stanovništvo u Bačkoj. U svojem dosadašnjem skupštinskom radu, kao zastupnik jedine hrvat-

ske parlamentarne stranke u Narodnoj skupštini Republike Srbije, ali i cjelokupnom svojem političkom djelovanju, u prvome redu zastupam interese naroda kojem pripadam i kojega predstavljam, zahvaljujući čemu je DSHV samo u posljednjih godinu i pol dana ostvario značajne pomake na implementiranju manjinskih prava (među ostalim, otvorenje gimnazijskoga odjela u Subotici na hrvatskome jeziku, te osnivanje Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata), što je dokazivao i redovito visok odaziv birača na predizbornim skupovima DSHV-a. Iz tih razloga odbacujem sve insinuirane navedene u priopćenju DZH-a i podsjećam sve aktere javnoga života, prije svega političkoga i medijskoga, da i sada i ubuduće imaju u vidu političku relevantnost skupine okupljene oko DZH, koja je bjelodano ograničena na politički zanemariv broj glasača, za razliku od DSHV-a, koji ima vijećnike u tri lokalna parlamenta te u pokrajinskoj i republičkoj skupštini«, navodi se u priopćenju predsjednika DSHV-a Petra Kuntića.

DZH: Vijećnici HNV-a moraju odoljeti pritiscima

Demokratska zajednica Hrvata smatra da se na sjednici Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« u Baču »nastavilo s produbljivanjem nedemokratskih i netolerantnih principa glede prijedloga novih kadrovskih rješenja za budući rad hrvatske ustanove NIU »Hrvatska riječ«.

»Pitanje politike i novih kadrovskih rješenja od izuzetne je važnosti za budući rad naše hrvatske zajednice. Ne smije se dozvoliti da pojedinci i grupica ljudi vrše pritisak i na taj način uspostave kontrolu nad jednim od najvažnijih medija u hrvatskoj zajednici. HNV i vijećnici moraju odoljeti pritiscima i donijeti odluku, koja će biti u interesu cjelokupnog društva. Ne smiju dozvoliti da se ideje i zamisli nečasnih pojedinaca sprovedu u djelo. Na ovu problematiku DZH upozoravala je još prošle godine, ali tada nije bilo sluha za to i donesene su neke diskutabilne

odluke, koje su u proteklom razdoblju pokazale svu svoju negativnost selektiranjem i stvaranjem podobnih i nepodobnih suradnika, vijesti, izvješća i priloga. Jaz i duboka podijeljenost redakcije i UO HR vidi se i u činjenici da UO HR nije našao za shodno razgovarati s uposlenicima HR o problemima, već se odlučio na discipliniranje uposlenih i da UO HR bez prisustva uposlenih donese odluke, koje su upitne. Za rješavanje ovoga problema potrebno je stvoriti uvjete kroz širu raspravu i pravilno postavljanje problema, te donijeti odluku koja će omogućiti daljnju afirmaciju i rad hrvatskog medija bez pritisa i ucjena pojedinaca i grupacija. Uvjereni smo da će vijećnici HNV-a na sljedećoj zakazanoj sjednici odoljeti pritiscima, te ozbiljnim i temeljnim pristupom razmotriti problematiku buduće politike i kadrovskih rješenja u interesu naše hrvatske zajednice«, navodi se u priopćenju DZH.

Sjednica HNV-a u ponedjeljak

U ponedjeljak 14. srpnja, s početkom u 19 sati, u Subotici bit će održana 20. sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća. Na dnevnom redu će biti sljedeće točke: usvajanje zapisnika s 19. sjednice Vijeća i 3. Izvanredne sjednice vijeća, donošenje odluke o imenovanju ravnatelja Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska

riječ« (izvjestitelj: *Branko Horvat*), donošenje odluke o izmjenama i dopunama Proračuna HNV-a za 2008. godinu (izvjestiteljica: *Slavica Peić*), donošenje odluke o imenovanju članova Upravnog odbora Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« (izvjestitelj: *Branko Horvat*) i donošenje odluke o imenovanju članova Nadzornog odbora Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« (Izvjestitelj: *Branko Horvat*).

UKRATKO

Mesić posjetio Crnu Goru

Hrvatski predsjednik Stjepan Mesić boravio je početkom tjedna u dvodnevnom službenom posjetu Crnoj Gori, na poziv crnogorskog predsjednika Filipa Vujanovića. Obojica predsjednika suradnju dviju zemalja ocijenila su uspješnom, piše Hina.

Predsjednik Mesić susreo se i s crnogorskim premijerom Milom Đukanovićem. Zaključili su kako su odnosi između dviju zemalja dobri te da između njih nema otvorenih pitanja.

U Kotoru je Mesić uručio visoko odlikovanje admiralu bokeljske mornarice Milošu Miloševiću, a u Perastu se sastao s predstavnicima hrvatske zajednice u toj zemlji. U Dobroti je hrvatski predsjednik položio vijenac na grob don Branka Sbutega.

Predstavnici Hrvatske i Crne Gore potpisali su u utorak u Kotoru sporazum o ustupanju nekadašnje zgrade Doma pomoraca za rezidenciju Republike Hrvatske u Crnoj Gori. Sporazumom je predviđeno da se zgrada ustupa bez naknade i postaje trajno vlasništvo RH, a koristit će se za potrebe diplomatskog predstavništva Hrvatske u Crnoj Gori i razne kulturne djelatnosti. Sporazum o tzv. hrvatskoj kući u Kotoru potpisali su veleposlanik RH u Crnoj Gori Petar Turčinović i tajnik Ministarstva vanjskih poslova Crne Gore Milan Lakić.

Potpora predstavnika Hrvata novoj srbijanskoj vladi

Predsjednik DSHV-a i zastupnik u Skupštini Petar Kuntić podržao je u srbijanskom parlamentu formiranje nove srbijanske vlade i izrazio očekivanje da će ona bez odlaganja započeti proces europeizacije zemlje.

»Očekujem da među prvim odlukama nove vlade i skupštinske većine bude ratifikacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju«, izjavio je u utorak Kuntić, dodajući kako će se takva politika Srbije pozitivno odraziti na život i položaj hrvatske manjine.

Kuntić dodaje kako je vrlo izvjesno da će DSHV, sukladno koalicijskom ugovoru s Demokratskom strankom, dobiti jedno mjesto pomoćnika ministra ili prvoga savjetnika u Ministarstvu poljoprivrede ili Ministarstvu ljudskih i manjinskih prava, što će biti prvi put da predstavnici hrvatske manjine imaju predstavnika u izvršnoj vlasti Srbije. Zastupnik i predsjednik DSHV-a ističe da hrvatskoj manjini odgovara što je formirano Ministarstvo za ljudska i manjinska prava.

»Očekujem da će novi ministar, bivši ustavni sudac iz Novog Sada, do kraja ove godine pripremiti za usvajanje Zakon o vijećima nacionalnih manjina na koji se čeka više godina«, navodi Kuntić.

(Hina)

Reagirane triju članova Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«

Budite informirani

Dolje potpisani članovi Upravnog odbora »Hrvatske riječi« smatraju da tekst »Upravni odbor predložio Ivana Karana za direktora«, objavljen u broju 279. tjednika »Hrvatska riječ«, nije čitateljima pružio potpunu informaciju o tijeku i zaključcima zasjedanja ovoga tijela u Baču. Temeljem Zakona o javnome informiranju zahtijevamo da u prvom idućem broju na istome mjestu objavi sljedeće informacije:

»Predsjednica Upravnog odbora pročitala je

prijave oba kandidata, izvršila uvid u preslike diploma, i pročitala životopise kandidata. U životopisu Ivana Karana navedeno je da se od travnja 1991. vodio kao neraspoređen, da je 1994. dobio otkaz, zbog kojega je vodio sudski spor s državom, ali ga je izgubio iz proceduralnih razloga. Tijekom sjednice svi članovi Upravnog odbora izvršili su uvid u sve dokumente obiju prijava. Ocjenjujući program Jasminke Dulić, Slaven Bačić je ukazao da prema Statutu direktor skrbi o zakonitosti rada NIU Hrvatska riječ i da odgovara za zakonitost te da izvršava odluke Upravnog odbora i poduzima mjere za njihovo provođenje. Međutim, kao v.d. direktora ona ne poštuje zakon, jer je odbila izdati određene informacije vezane za poslovanje ustanove na njegov pisani zahtjev od 3. lipnja 2008., čime je prekršila Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnoga značenja, također, još uvijek nije ispravila sve ranije utvrđene nezakonitosti u poslovanju ustanove, a Upravni odbor ih je utvrdio u svojem Pregledu poslovanja NIU 'Hrvatska riječ' za 2006. i 2007. godinu; također, postoji kontradiktornost između njezina napisana programa i onoga što provodi, npr. napisala je da je za promoviranje Hrvatske riječi izvan Subotice, a protivi se održavanju sjednica Upravnog odbora i sastanaka s predstavnicima udruga izvan Subotice, govoreći da to 'nema smisla'...

Nakon prijedloga vlč. Josipa Pekaovića da Upravni odbor predloži HNV-u obje osobe prijavljene na natječaj za direktora Hrvatske

riječi, Slaven Bačić je podsjetio da je i kod izbora prvoga direktora Hrvatske riječi 2003. godine, kada je također bilo dva kandidata, postupljeno tako što je Upravni odbor predložio osnivaču, tada Skupštini AP Vojvodine, samo jednu osobu, kao i da se isto tako postupi i kada npr. Skupština Srbija bira suce, tužitelje, predsjednika Odbora za rješavanje sukoba interesa itd. Ovo zbog toga što uvijek postoji jedno uže tijelo, koje predlaže izbor konkretne osobe, a ne prepušta se npr. republičkoj skupštini da bira, primjerice, suce između više kandidata. U protivnome bi sam osnivač, tj. HNV, raspisivao javni oglas za izbor direktora, a ne Upravni odbor. Vesna Prčić je ukazala članovima Upravnog odbora da je statutarna obveza predložiti osnivaču izbor jednoga kandidata, a Josip Stantić je rekao da Upravni odbor ne može drugačije odlučivati nego onako kako Statut nalaže«.

Dolje potpisani članovi Upravnog odbora ne protive se javnosti i transparentnosti postupka izbora ravnatelja NIU Hrvatska riječ, niti objavi osobnih podataka kandidata, uz zakonom propisanu suglasnost za objavljivanje osobnih podataka.

Vesna Prčić,
predsjednica UO NIU »Hrvatska riječ«

Slaven Bačić,

član UO NIU »Hrvatska riječ«

Josip Stantić,

član UO NIU »Hrvatska riječ«

Nominovani fotoreporter iz Savjeta Europe, Sandra Weltini i Stephanie Marshal, posjetili su, među ostalima, NIU »Hrvatska riječ« 8. srpnja, radi ilustriranja sudjelovanja nacionalnih manjina u kulturnom, društvenom, ekonomskom i javnom životu preko fotografija. Izložba ovih fotografija održat će se 10. listopada u Strasbourgu, u povodu desetogodišnjice Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

Uvažite isključivo profesionalne kriterije

»**B**ez želje da se na bilo koji način mješa u unutarnja pitanja hrvatske nacionalne zajednice u Srbiji, Udruženje novinara Srbije poziva Hrvatsko nacionalno vijeće da u procesu izbora novog direktora Novinsko-izdavačke ustanove »Hrvatska riječ« u vidu ima isključivo profesionalne, etičke i obrazovne kriterije.

Podsjetimo, Upravni odbor ove ustanove predložio je 27. lipnja Hrvatskom nacionalnom vijeću da na mjesto direktora tjednika »Hrvatska riječ« imenuje Ivana Karana iz Stanišića, koji je do sada vodio karate klub i radno iskustvo sticao van novinarske profesije i medija. UNS podržava napore sindikata zaposlenih u »Hrvatskoj riječi«, koji pokušavaju zaštititi redakciju i ustanovu u kojoj su zaposleni od upliva politike«, navodi se u priopćenju od 9. srpnja koje je uputila Informativna služba UNS-a.

Tragom pisma triju članova Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«

Tužitelj i sudac

Gospodin Bačić preuzima ulogu tužitelja, a ujedno i suca

Od kada su nekadašnji članovi Upravnog odbora i Nakladničkog vijeća NIU »Hrvatska riječ« nanovo izabrani u UO povelili su, s bivšom pravnom savjetnicom kao predsjednicom UO na čelu, »križarski rat« protiv vodstva i članova redakcije našeg tjednika. Uz časnizuzetak vlč. J. Pekanovića. O tome svjedoči i posljednji »dopis« (pismeni sastav kojeg potpisuju Vesna Prčić, Slaven Bačić i Josip Stantić) čiji je sadržaj višenamjenski, a prije svega je pokušaj diskreditacije jednog od kandidata za direktora Ustanove.

Pri tome gospodin Bačić preuzima ulogu tužitelja, a ujedno i suca. On je osobno podnio pritužbu republikom povjereniku gospodinu Šabiću da mu je odbijeno davanje »određenih« informacija vezanih za poslovanje naše Ustanove u 2004. i 2005. godini. Gospodin Rodoljub Šabić na ovu »tužbalicu« još nije odgovorio, prema tome još se ne zna je li v.d. direktora prekršila Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. A koje je to informacije tražio gospodin Bačić? Tražio je da mu se dostave »kopije pojedinačne poreske prijave o obračunatom i plaćenom porezu i doprinosima za obavezno socijalno osiguranje po odbitku na teret primatelja prihoda za 2004. i 2005. godinu, kao i kopiju odluke bivšeg direktora Zvonimira Perušića o isplati božićnica, a koja je donijeta na temelju odluke UO o isplati božićnica od 26. prosinca 2006. godine, uključujući i iznose istih koje su isplaćene svim uposlenicima pojedinačno u neto iznosu, kao i ukupan obračun istih u neto i bruto iznosu, te kopiju obračunske liste za svakog uposlenog za mjesec kada su božićnice isplaćene«. Pri tome zahtijevajući da mu se preslike dokumenata dostave poštom i ujedno elektronskom poštom. Najnoviji zahtjev gospodina Bačića je, pak, da mu

se dostave preslike dokumenata koji sadrže informaciju o neto iznosima isplaćenih zarada i svih drugih primanja, koje su isplaćene svim uposlenicima u razdoblju od 1. siječnja do 30. lipnja ove godine. Pri tome treba reći kako pojedini traženi podatci predstavljaju poslovnu tajnu, a s druge strane, da je g. Bačiću, kao članu Upravnog odbora, omogućen uvid u sve poslovne dokumente koji sadrže tražene informacije u

U prevelikoj želji da se kandidat za v.d. ravnatelja Jasminka Dulić diskreditira potpisnici su utvrdili kako »postoji kontradiktornost« između njezinog napisanog programa i onoga što ona provodi. Na primjer, tvrde potpisnici, napisala je da je za promoviranje »Hrvatske riječi« izvan Subotice, a navodno se protivi održavanju sjednica UO i sastanaka s predstavnicima hrvatskih udruga izvan Subotice govoreći da »to nema smisla«. Činjenice

osnovni zadatak promocija, na tim »manifestacijama UO« ili nije niti dobila riječ, ili joj je bilo »odobreno« govoriti na intervenciju drugih prisutnih. U vezi održavanja sastanaka UO izvan Subotice v.d. direktora je rekla da »to nema smisla« jer: 1). nije u ovlasti UO organiziranje promocija Ustanove i njezinih izdanja 2). prema Planu i programu rada i poslovanja NIU »Hrvatska riječ« za 2008. godinu, kojeg je usvojio UO Ustanove, s posljednjom sjednicom će planirani rashodi UO biti premašeni za 35 posto u odnosu na planirane troškove, a rebalans planiranih troškova nije usvojen. Stoga sam upozorila članove UO kao i osnivača tj. HNV da se neplanski troše prihodi Ustanove. I na koncu, sama je predsjednica UO, koja je inzistirala da se sjednice održavaju izvan Subotice, na posljednjem sastanku, nakon što je »obavila zadatak«, izašla iz prostorija Udruge ostavljajući da s predstavnicima udruga razgovaraju drugi.

A u pogledu »objave osobnih podataka« doista je napravljen propust – nismo objavili da se kandidat učlanio u DSHV prije godinu-dvije. U svezi toga se može i postaviti pitanje – želi li DSHV preko također svoje članice Vesne Prčić i Slavena Bačića te preko predloženog kandidata uspostaviti »potpunu kontrolu« nad NIU »Hrvatska riječ«.

Neka članovi Hrvatskog nacionalnog vijeća o tome odluče, ali i čitatelji Hrvatske riječi imaju pravo znati na koji način UO upravlja. Osobito imajući u vidu da su sami sebe predložili za nove članove UO, jer im mandat istječe 30. srpnja. Protivno Statutu HNV-a, bez ikakve konzultacije Odjela i Odbora za informiranje, kao niti Izvršnog odbora, sami sebe su kandidirali izravno vijećnicima HNV-a. No, i o tome će odlučiti vijećnici na sjednici HNV-a zakazanoj za 14. srpnja

Jasminka Dulić

službenim prostorijama Ustanove. Osim toga, gospodin Bačić, kao i svi drugi članovi UO, dobili su sve druge tražene preslike dokumenata, koji broje ukupno preko tisuću stranica, a o tome svjedoči i debeli registrator prepun dokumenata, koje g. Bačić nosi sa sjednice na sjednicu. Naime, od prvih sjednica UO članovi UO, a osobito g. Bačić, zahtijevali su nerazumno veliki broj informacija, iz sjednice u sjednicu proširujući spisak potrebnih informacija, a što je u pojedinim razdobljima ometalo i sam rad Ustanove.

su sljedeće: jedna od glavnih zadataka direktora je promoviranje tjednika i naklade – kao dijela općeg marketinga, a marketing-plan kao i elementi poslovne politike, koji su predloženi od strane v.d. direktora članovi UO su usvojili. U tim dokumentima nije predviđeno, kao niti Statutom Ustanove, da članovi Upravnog odbora »provode marketinšku aktivnost«. Razgovor s predstavnicima udruga je svakako koristan, ali u ovom slučaju to djeluje više kao »politički marketing« samih članova UO, a na to ukazuje i činjenica da v.d. direktora – čiji je

Održan seminar za odgojitelje, učitelje i nastavnike u Šibeniku

Stečena nova znanja

Osim Vojvodana, među polaznicima seminara bili su odgojitelji, učitelji i nastavnici iz – Austrije, Švedske, Slovenije, Makedonije, Crne Gore, BiH, Rumunjske, Slovačke i Mađarske

Seminar stručnog usavršavanja za odgojitelje, učitelje i nastavnike – pripadnike hrvatske nacionalne manjine u inozemstvu i iseljenike, održan je i ove godine u Šibeniku. Sudionici seminara, koji se održavao od 28. lipnja do 6. srpnja u hotelskom naselju Solaris, u Šibeniku, bili su i predstavnici Osnovne škole »Matija Gubec« iz Tavankuta, »Sveti Sava« iz Subotice, »Vladimir Nazor« iz Đurđina te škola »Ivan Milutinović« iz Subotice i iz Male Bosne. Osim Vojvodana, među polaznicima seminara bili su odgojitelji, učitelji i nastavnici iz – Austrije, Švedske, Slovenije, Makedonije, Crne Gore, BiH, Rumunjske, Slovačke i Mađarske. Šezdesetak sudionika imalo je mogućnost međusobno se upoznati i kroz druženje proširiti znanja o svom materinjem jeziku, kao i o kulturno-povijesnoj baštini Republike Hrvatske.

UNAPREĐENJE ZNANJA: Organizator seminara je Agencija za odgoj i obrazovanje iz Zagreba, čiji predavači su se potrudili ovogodišnje polaznike što više naučiti praktično primjenjivim znanjima, u čemu su itekako uspjeli – tvrde sami sudionici seminara. Program seminara uključivao je cjelodnevni rad, što je katkad možda predstavljalo i napor, osobito što je more bilo previše blizu da bi se mogli otrgnuti njegovim čarima, ali su ipak redovito bili nazočni na predavanjima. Tijekom seminara bile su obuhvaćene teme iz tri oblasti, i to: hrvatski jezik i književnost, kulturno-povijesna baština Hrvatske te turistička geografija i stanovništvo Hrvatske. Plenarnim predavanjima, koja su se održavala u radnim dvoranama hotela »Ivan«, nazočni su bili svi sudionici seminara, dok su za rad u radionicama bili podijeljeni u tri skupine radi boljih uvjeta i rezultata rada. Sudionici seminara iz Vojvodine ističu kako su, zahvaljujući veoma stručnim predavačima, uspjeli unaprijediti svoja znanja o hrvatskom pravopisu, kao i o hrvatskoj književnosti.

Tomu je svakako doprinijelo i predavanje hrvatskog književnika *Ive Brešana*, koji je nakon predavanja svima nazočnima darovao svoju knjigu »Katedrala«.

Kao osobito zanimljiva i korisna predavanja, smatraju sudionici seminara, bila su ona u vezi govorničkog umijeća, koje je od velike važnosti kod javnih nastupa, pod čime se podrazumijeva i rad s djecom, koja su katkada najoštrije

kritičari svojih nastavnika i učitelja.

TERENSKA NASTAVA: Osim hrvatskog jezika, predavači su se pobrinuli da se nauči puno toga i o povijesti i zemljopisu Hrvatske, dijelom kroz predavanja, a dijelom kroz terensku nastavu. Tako je za sve sudionike organizirano razgledanje Šibenika i njegovih povijesno-kulturnih znamenitosti, kao i cjelodnevni izlet na slapove

ve Krke. Tijekom izleta imali su prigodu vidjeti sve ljepote ovog nacionalnog parka prirode, ploviti brodom do otočića Visovac, vidjeti franjevački samostan i čuti nešto o životu franjevaca na otoku, te posjetiti Drniš i arheološko nalazište u Bribiru. Svoje dojmove navečer su izletnici zabilježili na papir, a sutradan predali u obliku domaće zadaće, koja im, kako kažu, uopće nije teško pala, jer je dan bio ispunjen brojnim sadržajima o kojima je bilo zadovoljstvo napisati nekoliko riječi.

A kako druženje, učenje i more idu skupa s pjesmom i plesom, večeri su bile rezervirane za kulturni program, tijekom kojeg su polaznici naučili kako su se to njihovi preci bavljali uz plesne korake – polke, Šibenskog kola, Rokokoa, Regice i drugih narodnih plesova. Dakako, ples je bio prožet i teorijskim dijelom, koji ih je naučio ponešto o povijesti ovih plesova, a imali su i zadaću izraditi motiv narodne nošnje u kolažu, što je, prema njihovim riječima, bio zabavan i kreativan posao.

Posljednja večer seminara pokazala je zadovoljna lica svih sudionika, koji su predstavili svoje radove nastale tijekom održavanja seminara. Predavači su bili zadovoljni svojim učenicima, a oni stečenim znanjima i novim prijateljstvima. Seminar je, kako naši polaznici kažu, u potpunosti ispunio njihova očekivanja, a u znak zahvalnosti organizatorima su otpjevali pjesmu »Ne dirajte mi ravnicu«, koja je bila ugodno iznenađenje.

Zatvaranje ovogodišnjeg seminara završeno je podjelom potvrda o stručnom usavršavanju, te vrednovanjem skupa i dojmovima sudionika, koji su bili krajnje pozitivni – kako glede nastave, tako i gostoljubivosti domaćina. Da je tako potvrđuju i očekivanja Vojvodana da ponovno krenu put Šibenika i otkriju još poneku školjku hrvatskog jezika i povijesti.

Marija Matković

Primjenjivost u nastavi

»Zadovoljan sam radom i kreativnošću naše grupe i smatram da su znanja stečena na ovom seminaru primjenjiva u nastavi, osobito za učitelje, dok su potrebe predmetnih nastavnika nešto specifičnije, pa smo predložili da predavanja za njih sljedeće godine budu odvojena«, naglasio je voditelj vojvodanske skupine sudionika Stipan Stantić.

Osim toga, Stantić se nada da će se i kod nas stvoriti uvjeti za održavanje ovakvih seminara, kako bi svi koji nisu u mogućnosti otići na seminar u Hrvatsku imali priliku stručno se usavršavati i kod nas.

Objavljeni konačni rasporedi učenika

Završen upis u srednje škole

Lipanski ispitni rok karakterističan po visokoj prolaznosti na kvalifikacijskim ispitima

Danas, kada je pred vama novi broj »Hrvatske riječi«, vjerojatno ste vi (ili barem mnogi od vas) – budući srednjoškolci, a svakako i vaši roditelji, već zaboravili nervozu koja je sigurno više od mjesec dana bila prisutna, od kada je i zvanično počeo ovogodišnji lipanski upisni rok. Za mjesto u srednjoš-

kolskoj klupi, prije svega stečenim osnovnoškolskim obrazovanjem, borilo se više tisuća četrnaestogodišnjaka, a tko je sebi osigurao srednjoškolsku knjižicu znalo se u subotu, 5. srpnja. Naime, matične osnovne škole su 5. srpnja objavile konačan raspored učenika po srednjim školama i obrazovnim profilima, odnosno po smjerovima

gimnazija. Primljeni učenici su se ovoga tjedna s originalnim dokumentima upisali u škole u koje su raspoređeni, a također su i osnovne škole objavile spisak preostalih slobodnih mjesta po srednjim školama. Neraspoređeni učenici iz prvog kruga lipanskog ispitnog roka na ova upražnjena mjesta, mogli su konkurirati u srijedu, 9.

srpnja, a danas će znati jesu li i primljeni.

Time se danas završava ovogodišnji upis, a za očekivati je, obzirom na visoku prolaznost na kvalifikacijskim ispitima, da ni jedno dijete neće ostati neupisano. Naravno, nerealno je bilo očekivati da će baš svaki učenik uspjeti upisati »prvu želju«, a na zvanične ocjene i analize ovogodišnjeg upisa još ćemo pričekati.

Neke od budućih srednjoškolaca zapitali smo jesu li uspjeli, na osnovu postignutih rezultata, upisati željenu školu, te kako su doživjeli proteklih nekoliko tjedana.

M. Tucakov

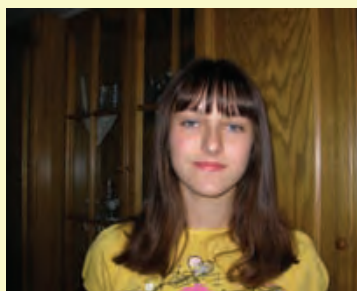
25 se učenika upisalo u hrvatski gimnazijski odjel

Unovootvoreni odjel općeg smjera na hrvatskom nastavnom jeziku u subotičkoj Gimnaziji »Svetozar Marković« upisalo se 25 učenika, potvrdila nam je u utorak članica Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća zadužena za obrazovanje *Stanislava Stantić-Prčić*. Tako je za drugi upisni krug, koji će biti održan idućeg petka, 11. srpnja, ostalo još pet slobodnih mjesta u tom odjelu.

»Smatram da možemo biti zadovoljni ovim brojem upisanih. Osim učenika iz Subotice, u odjelu imamo devetero učenika iz Tavankuta, te po jednog učenika iz Đurđina i Lovćenca«, kaže *Stanislava Stantić-Prčić*.

Ona dodaje kako slijedi nabava udžbenika iz Republike Hrvatske, koji će i ove godine biti besplatni. Također, u sklopu priprema za predstojeću školsku godinu, u planu je da se koncem kolovoza održe seminari za nastavnike i profesore, koji izvedu nastavu u hrvatskim odjelima. Seminari će biti održani u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje iz Republike Hrvatske.

Mihaela Džeba – đak generacije OŠ »Ivo Lola Ribar« u Somboru

Mihaela Džeba završila je OŠ »Ivo Lola Ribar« u Somboru. Ovih dana se upisala u Gimnaziju »Veljko Petrović« na prirodno-matematički smjer. Mihaela je izvrsno položila prijamni ispit s ostvarenih maksimalnih 100 bodova. Za svoj odličan uspjeh nagrađena je Vukovom diplomom, a ima i šest specijalnih diploma i to iz:

povijesti, kemije, biologije, likovne kulture, tjelesnog odgoja te srpskog jezika. Iz ovih predmeta Mihaela je postigla zamjetan uspjeh – počevši od općinskog pa sve do republičke razine natjecanja, te je s pravom proglašena đakom generacije.

Gimnaziju je upisala, jer još nije odlučila što dalje, ali najvjerojatnije će to biti nešto vezano uz prirodne znanosti, kao što su stomatologija, medicina ili farmacija. Upis je protekao u redu.

Dugo toplo ljeto je pred nama, a Mihaela će ga pamtiti po putovanju na koje kreće sutra, 12. srpnja, zajedno s ostalim đacima generacije iz Sombora i okolice. Naime, već treću godinu Općina Sombor daruje najuspješnijim đacima putovanje, a ove godine učenici će posjetiti Budimpeštu i Balaton.

Z. G.

Mirjana Crnković – odluka o upisu u odgovarajuću srednju školu bila je laka

Mirjana Crnković završila je osmi razred Osnovne škole »Matija Gubec« u Tavankutu i pri odabiru srednje škole na »listi želja« joj je na prvom mjestu bio hrvatski odjel subotičke Gimnazije »Svetozar Marković«. Želja joj se i ostvarila, jer se, sakupivši ukupno 74,5 boda, uspjela upisati na opći smjer gimnazije na hrvatskom jeziku. Odluku o upisu u ovu školu je, kako kaže, donijela iz brojnih razloga. Naime, smatra da će joj školovanje u gimnaziji pružiti temeljita znanja za nastavak obrazovanja, odnosno fakultet, a kako osobito voli učiti strane jezike, gimnazija joj se čini kao idealna škola za stjecanje znanja iz tih predmeta. Osim toga, pri odluci joj je pomoglo i informiranje o prednostima nastave na hrvatskom jeziku, kao i iskustva starijih prijateljica koje pohađaju gimnaziju na hrvatskom jeziku. Svoje zadovoljstvo nastavom uspjele su prenijeti i na Mirjanu, čija je odluka o upisu u odgovarajuću srednju školu tako postala još lakša. Mirjanini roditelji također su bili vjerni »navijači« gimnazije, ali su konačni odabir škole, koja će zadovoljiti njezin interes, ipak prepustili njoj. Kako su se želje glede škole ispunile svima, ostaje joj dočekati rujn i zajedno sa svojim prijateljima iz Tavankuta poći u svijet novih saznanja i očekivanja.

M. M.

Aleksandra Kovačić – bivša učenica osnovne škole u Bačkom Bregu

Aleksandra Kovačić završila je osmi razred Osnovne škole »Moša Pijade« u Bačkom Bregu, a na tzv. »listi želja« prvi joj je bio opći smjer Srednje medicinske škole »Dr. Ružica Rip« u Somboru. Želja joj se i ostvarila, jer je, sakupivši ukupno 99,5 bodova, upisala željeni smjer. Za svoj uspjeh u osnovnoj školi nagrađena je Vukovom diplomom i proglašena đakom generacije. Zajedno s đacima generacije iz cijele Općine Sombor Aleksandra sutra, 12. srpnja, kreće na ljetovanje na Balaton i u posjet Budimpešti.

M. T.

Tamara Popović, glavna urednica »Hrvatskog glasnika«, mjesečnog glasila Hrvata Crne Gore

Uloga svih manjinskih medija je iznimno značajna

*Tko bi drugi, iz našeg kuta gledano, približio i matičnoj državi Hrvatskoj i domovini Crnoj Gori način svakidašnjeg življenja, ukazao na probleme, sačuvao svo bogatstvo tradicije Hrvata Crne Gore kao autohtonog naroda, njegove povijesti, kulture * Glasnik ima jasnu koncepciju i viziju svakog broja, te precizno utvrđenu uređivačku politiku*

Razgovor vodila: Jasminka Dulić

Mjesečno glasilo Hrvata Crne Gore »Hrvatski glasnik« izlazi od veljače 2003. godine. Od početka 2006. dužnost glavne urednice lista obnaša Tamara Popović, diplomirana profesorica srpskohrvatskog jezika i književnosti. U intervjuu za HR ona govori o svojim iskustvima vezanim za uređivanje Hrvatskog glasnika, ali i o kulturnom i političkom životu te problemima s kojima se susreću Hrvati u Crnoj Gori.

HR: Sredinom idućeg tjedna, točnije 17. srpnja, u organizaciji Hrvatskog građanskog društva Crne Gore i redakcije »Hrvatskog glasnika« održat će se prvi Regionalni susret urednika glasila manjinskih zajednica i njihovih medijskih partnera u Kotoru. Kako je došlo do organiziranja ovog susreta i što je cilj?

Nitko, a pogotovu glasila manjinskih zajednica, ne može opstati i biti kvalitetan bez prave suradnje. Pri tom mislim na dva smjera: promoviranje naših aktivnosti i tekstova u afirmiranim dnevnim listovima, radijima i televizijama u Crnoj Gori i Hrvatskoj, što smo već postigli. Drugi je smjer prema listovima koji imaju isti predznak kao naš Hrvatski glasnik – glasilo jedne manjinske zajednice.

U tom smislu imali smo dobru suradnju s »Maticom«, vašim časopisom i Crnogorskim glasnikom iz Zagreba.

Smatrala sam da to nije dovoljno, i da se trebamo skupiti na jednom mjestu, razgovarati o problemima i načinima njihovog rješavanja, pomoći jedni drugima.

Cilj je, dakle, povezivanje i suradnja, ali ovakvi susreti uvijek imaju višestruki značaj. Svi će biti na gubitku ako se manjine asimiliraju, treba njegovati različitost. S druge strane – getoizacija je pogubna.

Naravno, ovo je početak, ali zainteresiranost – kako pozvanih sudionika, tako i medija koji će to zabilježiti – koja nadilazi sva moja očekivanja, pokazuje kako nam je svima bio potreban ovakav susret.

HR: Tko će sve sudjelovati na prvom regionalnom susretu?

Uvodničari će biti pomoćnik crnogorskog ministra zadužen za medije Željko Rutović, zatim glavni urednik Matice (Hrvatska matica iseljenika) Nenad Zakarija, urednica Hrvatske riječi (Vojvodina) Jasminka Dulić, urednica Hrvatskog glasnika iz Mađarske Branka Pavić-Blažetin, urednica Hrvatske riječi iz Makedonije Nevenka Kostovska, urednik Hrvatskog glasnika iz Bosne i Hercegovine Ivica Kovačević, novinar-urednik Glasa Koncila iz Zagreba Tomislav Vuković. O iskustvima hrvatske zajednice u Italiji govorit će predsjednik zajednice u Trstu Damir Murković. Uvodničari u ime Crnogorskog glasnika iz Zagreba bit će urednik Danilo Ivezić i predsjednik Nacionalne zajednice Crnogoraca Hrvatske dr. Radomir Pavićević. Čuti ćemo i iskustva predsjednika Savjeta muslimanske nacionalne manjine u Crnoj Gori, inače urednika ATV Sabrije Vulića. Naravno, govorit ću i ja o našim iskustvima i o zajedničkom projektu s Radio Skalom i TV MBC.

HR: Tko podržava ovaj susret?

Skup će otvoriti i pozdraviti sudionike ministar za ljudska i manjinska prava Vlade Crne Gore Fuad Nimani, koji je ujedno i glavni pokrovitelj. Imamo potporu Hrvatske matice iseljenika, čija je ravnateljica Danira Nakić-Bilić pozdravila ovaj skup kao hvale vrijedan, zatim načelnice Uprave za hrvatske manjine, iseljeništvo i useljeništvo MVPEI RH Mirjane Bohanec-Vidović, Ministarstva za kulturu i medije Vlade Crne Gore, Općine Kotor, Veleposlanstva i Konzulata RH u Crnoj Gori.

Zaključci, teme i diskusije s ovog susreta bit će objavljeni u posebnoj publikaciji, a već sada mogu najaviti da će ova konferencija biti stalna, i da će se svake godine održavati u Kotoru, vezano za neki značajan kulturni događaj, koji organizira Hrvatsko građansko društvo Crne Gore.

HR: U sklopu susreta, točnije prethodni dan, a u povodu 500. obljetnice rođenja Marina Držića, Hrvatsko narodno kazalište iz Zagreba odigrat će u Kotoru predstavu »Dundo Maroje« redatelja Ozrena Prohića. Ovo je prvi puta u posljednjih dvadesetak godina da ova institucija gostuje kod nekog od istočnih susjeda. Kako je došlo do ovoga gostovanja?

Obitelj Držića pripadala je staroj i plemenitoj lozi iz Kotora, odakle se preselila sredinom XII. stoljeća u Dubrovnik. I sam Držić rado je u svojim djelima spominjao »našijence« iz Kotora. Hrvatsko građansko društvo Crne Gore smatralo je, da bi gostovanje HNK iz Zagreba (i to odmah nakon odigravanja predstave »Dundo Maroje« na Dubrovačkim ljetnjim igrama) u gradu »Dum Marinovih« obiteljskih korijenima bio veliki iskorak u afirmaciji hrvatske zajednice, te prezentaciji hrvatske riječi i kulture u Crnoj Gori.

Inicijativa je naišla na pozitivan odjek kod predsjednika RH Stjepana Mesića, Vlade RH, u Ministarstvu kulture dviju država, te u HNK-u, čija je intendantica Ana Lederer sa suradnicima bez imalo dvojbe prihvatila prijedlog. I u ovom projektu, kao i u mnogim drugim, značajnu potporu su nam dali prijatelji iz Dubrovnika.

U tijeku su završne pripreme za predstavu koja već nosi epitet događaja sezone, i na koju su dolazak potvrdili visoki dužnosnici Hrvatske i Crne Gore, intelektualna, znanstvena i kulturna elita, građanstvo željno dobre kazališne predstave...

HR: Kakva je, prema Vašem mišljenju, uloga manjinskih medija uopće, odnosno kako vidite ulogu Hrvatskog glasnika u Crnoj Gori?

Uloga svih manjinskih medija, time i našeg Glasnika, iznimno je značajna, i nikada se ne smije napraviti pogreška i svrstati ih u isti koš s ostalim medijima. Tko bi drugi, iz našeg kuta gledano, približio i matičnoj državi Hrvatskoj i domovini Crnoj Gori način svakidašnjeg življenja, ukazao na probleme, sačuvao svo bogatstvo tradicije Hrvata Crne Gore kao

autohtonog naroda, njegove povijesti, kulture, specifičnog bokeljskog jezičnog izričaja.

Ima, naravno, i onih koji misle drugačije, ali na osnovi reagiranja naših čitatelja, te političkih i ostalih visokih dužnosnika koji čitaju naš Glasnik, mogu s pravom reći da uspijevamo u misiji – ne samo očuvanja tih vrijednosti, nego i u razvijanju višenacionalne i više-vjerske tolerancije i suživota, koji je stoljećima prisutan na ovim prostorima.

HR: Kakav je bio put osnivanja Hrvatskog glasnika? Tko je inicirao, tko je sudjelovao u njegovom formiranju?

Nakon formiranja HGDCG 2001. razmišljalo se kako ideju i značaj formiranja ovakve udruge promovirati, objasniti, približiti svim Hrvatima u Crnoj Gori i matičnoj državi. Došlo se na ideju da je to najbolje uraditi formiranjem jednog ovakvog glasnika.

Tadašnje vodstvo HGDCG za prvog urednika postavilo je Tomislava Grgurevića i u veljači 2003. izašao je prvi broj. Promoviran je u Tivtu 1. ožujka 2003. na II. redovitoj Skupštini društva. Prvih deset brojeva uređivao je Grgurević, potom su to radili tadašnji predsjednik HGDCG Tripo Schubert i tajnik Dario Musić. List je povjeren meni početkom 2006.

HR: Kako se financira Hrvatski glasnik?

Hrvatski glasnik se financira od sponzorstava, reklama, projektom aktivnošću... Imamo kontinuitet potpore Turističke zajednice Grada Zagreba, poduzeća INA i LEDO MONTENEGRO, SSM... Neki novi gospodarstvenici najavili su dolazak i potporu listu, od kojih je možda najznačajnije spomenuti Croatia osiguranje.

Ipak, još nismo ušli u pozitivno poslovanje. Nitko ne spori kvalitetu lista, ali kad dođe vrijeme plaćanja faktura, pohvale ne pomažu ništa.

Očekujemo da će Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo za manjine, HMI, Ministarstvo kulture RH... pokazati veći interes za ovako važan projekt.

HR: Kako se distribuira Hrvatski glasnik?

Distribuira se u trafikama u Crnoj Gori, klasičnom distributerskom mrežom. Osim toga, značajan broj prodaju povjerenici HGDCG. Pretplatnička mreža je iznimno dobro razvijena, te imamo redovite čitatelje u Hrvatskoj, Srbiji, Bosni i Hercegovini, Makedoniji, Sloveniji, diljem Europe, nekoliko primjeraka šaljem u Australiju i USA... Značajan broj primjeraka

Tamara Popović je rođena 3. ožujka 1971. godine u Podgorici u Crnoj Gori. Diplomirala je na Filozofskom fakultetu na Odsjeku za srpskohrvatski jezik i književnost. Radila je kao profesorica srpskohrvatskog jezika i književnosti, bila je urednica u dnevnim listovima »Vijesti« i »Republika«, a od ožujka 2006. godine je urednica »Hrvatskog glasnika«.

»Zanimljivo je da je moje mjesto stanovanja i dalje Podgorica, a radim u Kotoru. Naše intenzivne aktivnosti odvođe me stalno na neka nova putovanja... Takav način života, i stresan i zanimljiv, i predanost poslu uz nemiran duh, koji stalno traži nove izazove, uspješno usklađujem s potrebama svojih sinova Filipa (17) i Luke (14).

Jedino što nikako ne stižem dovršiti jest poslijeplomski studij iz oblasti marketinga. Ali, i to će valjda doći na red«, kaže Tamara Popović.

otkupi Kotorska biskupija, stranka Hrvatska građanska inicijativa, a odskora i ostale političke stranke, koje djeluju na području Boke. To je segment koji stalno razvijamo, i kojim možemo biti veoma zadovoljni.

HR: Prevladava mišljenje kako manjinska glasila ne mogu opstati bez pomoći države, odnosno ne mogu opstati na tržišnim osnovama. Kakva je situacija u Crnoj Gori i pomaže li država u dovoljnoj mjeri manjinska glasila?

Na tržišnim osnovama ne mogu opstati, jer istraživanja koja smo proveli govore da jednonacional-

ni medij prati najviše 17 posto građana. Stoga smo se opredijelili za princip »tisuću malih izvora«, o čemu sam već govorila u dijelu odgovora o financiranju. Ujedno, radimo na projektu s medijskim partnerima iz Crne Gore i Hrvatske kojim ćemo postići dva cilja: veću slušanost i gledanost, te apliciranje za pretpristupne fondove EU.

Potporu Crne Gore imamo, a pokazuje je Ugovor o financiranju s Ministarstvom medija kojim nas je izdvojilo od ostalih glasila, te najavljena sredstva iz Fonda za manjine Vlade Crne Gore, koja očekujemo u rujnu ili listopadu.

HR: Kako se formira uređivačka politika Vašeg časopisa. Postoje li pritisci bilo koje vrste na uređivačku politiku?

Naravno da postoje, i to mi je ujedno najveći kompliment. To znači da radimo kvalitetno i da imamo određeni utjecaj na javno mnijenje.

Glasnik ima jasnu koncepciju i viziju svakog broja, te precizno utvrđenu uređivačku politiku. Iza svake moje odluke stoji Uređivački odbor, a potporu našim odlukama daju Upravni odbor, te predsjednik Hrvatskog građanskog društva dr. Ivan Ilić.

Dakako, potpora su i pozitivne reakcije naših čitatelja.

HR: Hrvatska manjina u Crnoj Gori koja je iskoristila svoje zakonsko pravo i formirala Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore. Što Hrvati očekuju od ovoga tijela?

Točno je da je hrvatska zajednica prva formirala Hrvatsko nacionalno vijeće. Ali, biti prvi ne znači da je posao kvalitetno obavljen. Izostala je kooperativnost svih hrvatskih udruga i stranke i nisu se koristila pozitivna iskustva HNV-a iz Republike Srbije. Sastav našeg HNV-a jasno pokazuje da su se članovi birali po pripadnosti, a ne po kvaliteti. To će se odraziti na rad Vijeća, a pred njim su veliki zadaci.

Napominjem da ovdje, kao i u segmentima nekih drugih odgovora, samo prenosim stavove Upravnog odbora HGDCG, koje dakako poznam, jer kao urednica provodim njihovu politiku.

HR: Kakav je odnos između nevladinih, hrvatskih udruga kulture i hrvatske političke stranke u Crnoj Gori? Konkretno, kakav je odnos između dviju najznačajnijih organizacija Hrvata u Crnoj Gori – Hrvatskog građanskog društva Crne Gore i parlamentarne stranke Hrvatske građanske inicijative?

Kao što smo već konstatali, veliki je broj hrvatskih udruga i sve su one po crnogorskom zakonu registrirane kao NVO. Formirana je samo jedna udruga s hrvatskim predznakom, koja ima i kulturnu komponentu, ali, nažalost, već duže nema nikakvih aktivnosti. Postoji i jedna udruga registrirana kao Kulturno-zavičajno udruženje, a ona opet nema hrvatski predznak.

Hrvatsko građansko društvo Crne Gore je jedina udruga koja normalno funkcionira, najbrojnija je, najorganiziranija, i u svom djelokrugu rada ima i kulturnu, i

obrazovnu, i informativnu funkciju. Kao takva, ne kosi se sa zadacima koje ima Hrvatska građanska inicijativa kao politička stranka, jer svatko obavlja zadatke iz svog djelokruga rada.

Ipak, problema ima, ali, na sreću, i dijaloga koji garantira bolju suradnju u perspektivi.

HR: U Vašem tjedniku čitali smo kako je relativno mali broj Hrvata, ali veliki broj njihovih udruga u Crnoj Gori. Postoji li suradnja među udruzama? Na koji način se financiraju ove udruge?

Ne znamo kako se financiraju, a niti što rade... To govorim na osnovi mojih stalnih upita da svoje aktivnosti promoviraju u Glasniku, a odgovora za sve ove godine još nema. Jedina udruga s kojom surađujemo na tom planu je KZU Napredak – Gornja Lastva, koja realizira iznimno kvalitetne projekte iz oblasti etnoturizma i održivog razvoja. To je sve.

Jedan ugledni član hrvatske zajednice svojevremeno mi je takvu situaciju objasnio riječima: »Draga urednice, pa zar Vam još nije jasno? To su samo Hrvati po zanimanju«.

HR: HGDCG je dobilo »Novembarsku nagradu grada Kotora«?

Žiri je odlučio da nagradu »21. novembar« dodijeli HGDCG-u, jer

je pridonio jačanju mostova suradnje naroda Crne Gore i Hrvatske. Od svog osnutka društvo je radilo na razvijanju kulturnih, povijesnih, humanitarnih i drugih aktivnosti; ljudi koji su na tome radili imali su viziju i znali kako približiti razdvojeno do mjere pune komunikacije, srdačnosti i prijateljstva. Vrijeme je pokazalo da je HGDCG značajan kamen u temeljima sve boljih i širih kontakata društvenih i gospodarskih subjekata obiju država, pri tom uvijek naglašavajući bogatstvo skladnog suživota u Boki.

Bokeljske mornarice za Hrvate u Crnoj Gori nekad i sad?

HGDCG je u početku veliku pažnju posvećivalo realiziranju raznih kulturnih projekata iz Hrvatske, što je u poslijeratnom razdoblju bilo veoma značajno za hrvatsko pučanstvo na ovim prostorima. Međutim, uvidjelo se da je isto tako važno da se hrvatska javnost upozna s bogatom kulturnom baštinom Hrvata Crne Gore, te je vodstvo društva došlo na ideju da se to učini kroz projekt »Bokeljska priča«.

Promovira se izdavačka djelatnost, postavom izložbi upoznaje s hrvatskim društvima do II. svjetskog rata. Tu je i kotorska vlastela, koja na neobičan način prikazuje način življenja Boke kroz stoljeća, te čuvena Bokeljska kužina.

Gradska glazba Kotor sastavni je dio priče, kao i Bokeljska mornarica – najstarija bratovština mornara u svijetu, koja se održala do danas, a iduće godine slavi 1200 godina svog postojanja.

HR: Kakav značaj ima Katolička crkva za Hrvate u Crnoj Gori?

Katolička crkva je oduvijek bila mjesto okupljanja katolika, pa samim tim i Hrvata. U vrijeme kada nisu postojale udruge ona je odigrala veoma značajnu ulogu u očuvanju identiteta, okupljanja Hrvata i njihovog opstanka, osobito u bremenitim ratnim vremenima 90-ih godina.

Danas je situacija drugačija, Crkva obavlja svoju funkciju, a hrvatske udruge i stranka nadomještaju ostale segmente življenja.

Suradnja našeg društva s Katorskom biskupijom je na visokoj razini. Jedan od dokaza je i činjenica da je predsjednik HGDCG dr. Ivan Ilić u Organizacijskom odboru za proslavu 1200 godina dolaska moćiju sv. Tripuna u Kotor (809.-2009.).

HR: U kojoj mjeri su Hrvati Crne Gore zadovoljni postojećom zakonskom regulativom, koja uređuje oblast manjinskih prava, kulturne autonomije i političke reprezentacije?

Zakon o manjinama je regulirao tu oblast na zadovoljavajući način, s obzirom da se korištena iskustva zakonodavstava Hrvatske i Srbije. Ohrabruje, pokraj već oformljenih Vijeća i Fonda, i najnovija odluka o usvajanju Strategije razvoja manjinskih zajednica.

Hrvati Crne Gore očekuju još ponovno izglasavanje dva osporena članka Zakona o manjinskim pravima (članak 23 i 24) od strane Ustavnog suda Crne Gore, koji garantira svim manjinskim narodima direktnu zastupljenost u parlamentu. ■

Ljiljana Tadijan iz Sonte

»Šokadijina« svestrana garavuš

*Pjeva, glumi, pleše, piše, a vodi i folklornu sekciju odraslih, te dječju dramsku skupinu Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« * U radu prednjači, u veselju je uvijek prva * I pokraj velikih profesionalnih i obiteljskih obveza za »Šokadiju« uvijek nađe vremena*

Ljiljana Tadijan (prva s lijeva) u predstavi »Ljubav iz baba Mandine kuhne«

U prostorijama Kulturno-prosvjetne zajednice Hrvata »Šokadija« u Sonti upoznajemo energičnu garavuš *Ljiljanu Tadijan*. Došla je nešto prije osam, otključala, otvorila rokovnik i »na brzaka« obavila nekoliko telefonskih razgovora. »Šokadijina« »Katica za sve« od siječanske godišnje skupštine voditeljica je folklorne sekcije odraslih i dječje dramske skupine, te zamjenica voditelja dramske sekcije odraslih. »U pola devet imamo probu folklorne sekcije odraslih, a red je da otključam i zaključam prostorije. Voditelj, ukoliko sam želi izgraditi autoritet, vlastitim primjerom mora i ostale članove animirati na ozbiljan rad, na poštovanje zaka-zanih termina i na redovitu nazočnost probama. Aktivna sam u većini sekcija, kroz višegodišnji rad uvidjela sam koliko je pogubno skrivanje voditelja iza autoriteta predsjedništva ili nekog drugog, pa upravo zbog toga svoj autoritet gradim samak«, kaže nam Tadijanova.

POZITIVNA ENERGIJA: Poslije osam folklorci se polako okupljaju. Tadijanova za svakog ima lijepu riječ, pošalicu, osmijeh, jednostavno zrači pozitivnu energiju i ne samo da je zrači, nego je pretvara u opću zarazu. Prije početka probe Tadijanova je imala još samo jedan kratki dogovor s voditeljicom pjevačkog zbora *Božanom Vidaković* i tamburašima. »Držimo zajedničke probe folkloraca i pjevačkog zbora, a tu je i nova garnitura 'Šokadijinih' tamburaša«, kaže Tadijanova u hodu, dok se ekipa seli na

pozornicu velike dvorane Doma kulture. Proba je počela. Osim pjesme, čuju se samo glasovi Tadijanove i Vidakovićeve. Pojedini koraci, a po potrebi i dijelovi koreografije ponavljaju se, no, nitko se ne suprotstavlja, nema gundanja. »Koreografije koje mi radimo zasnovane su na bogatoj folklornoj tradiciji Sončana. Tu se nema što izmišljati, plešemo samo ono što su plesali naši stari. Moja zadaća je ukomponirati pojedine igre u skladnu cjelinu. Uvijek nastojim osmisliti cjeline koje će nas i nekom tko nas prvi put gleda pokazati tko smo, što smo i kakvi smo. Ukoliko tome dodamo naše prekrasne narodne nošnje i našu milozvučnu ikavicu

Ostavština

»Jednostavno, sve što smo naslijedili od predaka, moramo ostaviti potomcima. Odmalena sam svoju djecu učila šokačkom govoru. Objašnjava sam im da je ta naša ikavica najstariji, ali i danas neknjiževni oblik hrvatskoga govora i da eto, mi u Sonti imamo sreću što smo među rijetkima koji su upravo tu ikavicu uspjeli sačuvati skoro u izvornom obliku. Uostalom, mi u jednoj pjesmi i pivamo: Dok je svita, bit će Šokadije«, kaže Tadijanova

stare akcentuacije, dojam će biti cjelovit«, kaže poslije probe Tadijanova. Pokraj folklora i pjevanja, aktivna je u dramskoj i literarnoj sekciji. Za svoju dušu piše još od gimnazijskih dana, a tek u prošlogodišnjem zborniku »Lira naiva« prvi put su joj javno objavljeni stihovi. »Veliki sam emotivac i puno puta sam osjetila potrebu za 'istresanjem duše na papir'. U djevojačkim danima sam to radila redovito, međutim, udaja, djeca i selidbe udaljile su me od pisanja.

SAN NA SCENI: »Osnivanjem literarne sekcije u našoj udruzi dobila sam nov poticaj. Pišem uglavnom poeziju, a novi izazov postavila sam sebi ljetos. Pokušala sam, kažu mi uspješno, napisati dječju dvočinku 'Blagdanji san'. I sad se pripremam s ekipom mališana postaviti je na scenu«, priča o svojim aktivnostima Tadijanova. Članica je i dramske sekcije. Glumi i asistira redatelju Ivanu Andrašiću, koji je i voditelj dramske sekcije odraslih. »Bez Tadijanove više ne bih mogao zamisliti glumačku ekipu. Sposobna je za svaku transformaciju, za jednoga amatera ogroman je kapacitet. Ima geg, ima mimiku, a perfektно vlada lokalnim narječjem, odnosno oblikom stare akcentuacije šokačke ikavice, koja se od davnina govorila u Sonti, a u mnogim domovima govori se i danas. Izuzetno me raduje što tom istom ikavicom govore i njezina kćer *Ivana* i sin *Luka*«, kaže za Tadijanovu Andrašić. I pokraj svih aktivnosti, stalno je pod velikom paskom dijela članstva zbog činjenice da je njezin suprug prof. *Zvonko Tadijan* predsjednik »Šokadije«. »U udruzi zaboravljamo naš bračni status. Koliko mi ova činjenica pomaže u radu, ponekad mi je i smetnja. Nastojim raditi tako da nitko ne može ni pomisliti kako sam u privilegiranoj poziciji. Jednostavno, tip sam čovjeka koji preuzete obveze nastoji realizirati stopostotno, kako na svojem radnom mjestu u banji 'Junaković', tako i u 'Šokadiji', gdje su mi jedine nagrade pljesak publike, putovanja i upoznavanje novih prijatelja. Predsjednik Zvonko vjerojatno je zadovoljan takvim mojim odnosom i radom, nisam do sada zamijetila da ima nekakvih ozbiljnih primjedbi na rad moje sekcije, a suprug Zvonko, pa s njim i djeca, ne samo da me podupiru u radu, nego su i oni u toj priči«, završava »ispovijest« Tadijanova. Prostorije »Šokadije« zaključala je nakon odlaska posljednjih članova, koji su poslije probe ostali zapjevati još samo malo, onako za svoju dušu.

K. P.

U Bačkom Monoštoru održan III. festival marijans

U slavu Blažene

*Pučko pjevanje u župnoj crkvi Marijina sela * Crkva s
Poslije zvaničnog dijela festivala, dru*

Piše: Ivan Andrašić

U subotu, 5. srpnja, u Bačkom Monoštoru je održan III. festival marijanskog pučkog pjevanja. Bački Monoštor je mjesto pretežno naseljeno Šokcima, smješteno na samom Dunavu, u srcu rezervata Gornje Podunavlje, 15 kilometara sjeverozapadno od Sombora. Ovo selo krase autentično kulturološko naslijeđe, koje se ogleda u velikom broju izvornih običaja, folkloru, jeziku, narodnim nošnjama, hrani i glazbi, koji svoj osnovni oblik zadržavaju više od dva stoljeća. Žitelji Bačkog Monoštora pobožni su. Njihova župna crkva sv. Petra i Pavla građena je od 1717.

Majka

»Svako vrijeme ima svoje radosti, tjeskobe i žalosti. Svako majčinstvo ima svoje radosti, nadanja i žalosti. Zajednički nazivnik, koji nas je danas sve pozvao u ovo selo i u ovu crkvu, neiscrpno je ime i zvanje – majka. Jedan sastav na temu o majčinstvu koji je 1986. godine dobio prvu nagradu imao je samo jednu rečenicu: 'Majko, ja sam tako veliko siroče bez tebe.' Kako imamo zajedničku majku Mariju, za nas kršćane nikada se ne može reći da smo siročad. Danas slavimo zajedničku majku Mariju – hrabru ženu, veliku i vječnu ženu, koja stoji pod križem, koja objedinjuje sve majke u nadi, patnji i radosti. Upravo zbog toga danas želimo slaviti majčinstvo. I zato jedno veliko hvala svima koji su danas došli u Marijino selo Monoštor«, kazala je za Hrvatsku riječ predsjednica »Bodroga« Marija Turkalj.

godine, a na današnju je lokaciju preseljena, kao i staro selo. Proširena je 1806. godine, a polovicom prošloga stoljeća dobila je status spomenika kulture od velikog značaja. Monoštorci, članovi KUDH »Bodrog«, veliki štovatelji Blažene Djevice Marije, prije tri godine utemeljili su Festival marijanskog pučkog pjevanja, koji je po njihovoj zamisli trebao okupljati pjevačke skupine KUD-ova i crkvene zborove Bačke i Srijema. **FESTIVAL:** Ove godine na festivalu je sudjelovalo osam skupina, koje su se s po dvije pjesme predstavile u programu organiziranom u crkvi sv. Petra i Pavla. Kako je monoštorski župnik vlč. Goran Vilov bio odsutan, nazočne je pozdravio i manifestaciju otvorio dekan somborskog dekanata preč. Josip Pekanović. Sudionici festivala – HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega, HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora, HKUPD »Mostonga« iz Bača, Ženski mađarski pjevački zbor župe sv. Petra i Pavla iz Bačkog Monoštora, HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, KPZH »Šokadija« iz Sonte, Ženska pjevačka skupina »Šokice« i tamburaši »Šokačke duše« udruge »Šokačka grana« iz Osijeka i domaći KUDH »Bodrog«, dobro pripremljeni, pokazali su svu raskoš pučkog pjevanja. Na koncu koncerta sudionike i goste festivala te nazočne vjernike u ime odsutnoga župnika vlč. Gorana Vilova pozdravio je i zahvalio im na pre-

HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega

HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora

HKUPD »Mostonga« iz Bača

»Šokačka grana« iz Osijeka

kog pučkog pjevanja

e Djevice Marije

v. Petra i Pavla u subotu je bila kuća svih Bačvana *
enje u Domu kulture do duboko u noć

krasnom daru Blaženoj Djevici Mariji dakon *Stipan Periškić*, a zatim su sve skupine zajednički otpjevale stari napjev »Čuj nas Majko«.

Drugi dio festivala – zajednička večera za goste i sudionike te druženje uz tamburaše »Šokačke duše«, odvijao se u velikoj dvorani obližnjeg Doma kulture. Goste je dočekala i toplim riječima, koje su odisale ljubavlju prema Majci, ali i ljubavlju prema čovjeku, pozdravila predsjednica organizatora festivala KUDH »Bodrog« *Marija Turkalj*. Osobito je pozdravila konzulicu Generalnog konzulata RH u Subotici *Ivu Aranjoš*, dopredsjednika HNV-a za Sombor preč. *Josipa Pekaovića*, dopredsjednika HNV-a za Podunavlje *Stipana Šimunova*, zamjenicu pokrajinskog tajnika za upravu, propise i nacionalne manjine *Antoniju Čotu*, predsjednika Općine Sombor mr. *Dušana Jovića*, predsjednika SO Sombor *Nemanju Delića*, v.d. rav-

nateljicu Hrvatske riječi *Jasminku Dulić*, predsjednicu »Šokačke grane« iz Osijeka mr. *Veru Erl*, predsjednika Savjeta MZ *Darka Kusturina*, vlč. *Franju Ivankovića* iz Tavankuta i brojne predstavnike institucija kulture s ovih prostora. Nakon pozdrava, pjevači udruga šokačkog Podunavlja zajednički su otpjevali autorsku pjesmu *Božane Vidaković* iz Sonte – »Šokadija«, nezvaničnu himnu Šokaca bačkog Podunavlja. Ova pjesma pjevana je na svim do sada održanim manifestacijama u sklopu projekta obilježavanja 320. obljetnice doseljavanja Šokaca iz Soli u Bač. Daljem veselju ton su davali osječki tamburaši, ali i razigrani i raspjevani sudionici festivala. Ovogodišnji, III. festival marijanskog pučkog pjevanja održan je pod logom »Tragovi Šokaca od Gradovrha do Bača 1688. – 2008.«.

ZNAČAJ MANIFESTACIJE:

»Odavno je poznato da kršćanski svijet s osobitom pažnjom sluša Blaženu Djevicu Mariju, kako u molitvi, tako i u pjesmi. Pjesme posvećene Mariji osobito su emotivne i stoga se rado pjevaju. Upravo iz tih razloga treba pozdraviti ideju ljudi iz KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora, koji su se sjetili štovanju Majke dati festivalski značaj. Ovo je treći festival za redom i kao takav od posebnog je značaja za hrvatsku nacionalnu zajednicu – kao spoj tradicijskog pučkog pjevanja, nošnje i običaja Hrvata, kako Šokaca tako i Bunjevaca s ovih prostora. Osobito drag ima pjevanje obrednih pjesama, koje uz tradicijski način izvedbe obiluju i mnogim davno zaboravljenim riječima. Značajka ovog festivala je i što još više doprinosi duhu zajedništva. Ove godine festival pada u vrijeme kad šokački Hrvati obilježavaju svoj veliki jubilej, te je ova manifestacija još jedan biser u nizu onih kojima obilježavaju 320. obljetnicu dolaska Hrvata Šokaca iz Soli u Bač«, kazala je za Hrvatsku riječ *Antonija Čota*. ■

KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora

Ženski mađarski pjevački zbor iz Bačkog Monoštora

KPZH »Šokadija« iz Sonte

HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta

Održani 42. Đakovački vezovi

Alaj sam se naigrala kola

*Kako pjesma kaže, Đakovo je srce Slavonije * Strossmayerova katedrala i Đakovački vezovi zaštitni su znak ovoga slavonskoga grada * Oko 3.000 sudionika u mimohodu ulicama Đakova*

Piše: Ivan Andrašić

Đakovo je biser Osječko-baranjske županije. Kako pjesma kaže, ovaj grad je i srce slavonske ravnine.

Smješten je gotovo u središtu istočne Slavonije, među poznatim gradovima te regije: Osijekom, Vukovom, Vinkovcima, Županjom, Slavonskim Brodom i Našicama. Nalazi se na blago uzdignutoj zemljišnoj cjelini nazvanoj Đakovački ravnjak, nadmorske visine 100 do 150 metara. Sa zapadne strane ravnjak završava obroncima Dilja i Krndije, a na ostalim stranama postupno prelazi u prostranu Istočno-slavonsku ravninu. Iduće godine Đakovo će proslaviti 770. obljetnicu prvoga spomena imena u obliku »predium Dyacou«, odnosno od predaje u posjed đakovačkog feuda bosanske biskupu Ponsi od strane hrvatskoga hercega Kolomana, što je pismeno potvrđeno darov-

nicom-poveljom kralja Bele III. 1244. godine. Simbol ovoga grada je đakovačka, Strossmayerova katedrala – bazilika o kojoj su napisane mnoge knjige i publikacije, a mnogi putopisci su tvrdili, pa i danas tvrde, kako je upravo ona najljepša na prostorima od Venecije do Istanbula. S koje god strane prilazili Đakovu, prvo ćete ugledati njezina dva tornja, visoka 84 metra i kupolu iza njih, koje još dugo poslije zalaska Sunca svojim crvenim opekama poput žeravice svijetle daleko, daleko...

VEZOVI: Uz katedralu, zaštitni znak ovoga grada svakako je manifestacija koja je utemeljena 1967. godine pod visokim pokroviteljstvom Sabora tadašnje SR Hrvatske – »Đakovački vezovi«. Ova međunarodna smotra folklorizuzetno visokog rejtinga, neprekidno se održava do danas. Cilj manifestacije je očuvanje tradicije,

poticaj povezanosti s precima i kontinuitet u očuvanju bogatoga kulturološkoga naslijeđa za buduću generaciju.

Središte događanja je ljetna pozornica u Strossmayerovom parku, na kojoj se, poslije mimohoda ulicama grada, smjenjuju grupe, pjesme, plesovi i običaji.

U smiraj dana biraju se najljepše nošnje za djevojke i snahe, a oko se nesvjesno otima i za ljepotom onih koje te nošnje tako znalački nose.

Pokraj smotre nošnji, nezaobilazni dio Vezova su i jahači, te svatovske zaprege, opremljene u seljačkim domaćinstvima udruženim u brojne konjogojske udruge. Nezaobilazan dio Vezova su i nastupi glazbenih i likovnih umjetnika, dio Vezova su i gospodarstvene i sportske sadržine i upravo zbog svega ovoga dani »Đakovačkih vezova« posjetiteljima ostaju nezaboravni.

SREDIŠNJI PROGRAM: Središnji program počeo je u nedjelju, 6. srpnja, u ranim prijepodnevnim satima. Središtem Đakova pred očima, kako znalci procjenjuju, dvadeset tisuća gledatelja, u svečanom mimohodu je prošlo oko 3.000 sudionika Vezova, raspoređenih u 53 folklorne skupine iz Hrvatske i inozemstva, 40 jahača i 36 okićenih svatovskih zaprega, te skupina hrvatskih ovčara. Folklornih skupina bilo je iz cijele Hrvatske, a i onih iz bližega i daljega okruženja.

U cijela dva sata đakovačkim ulicama od Malog do Velikog parka nizali su se prizori Slavonije, one nekadašnje, s bečarskim šmekom, na spranjskom suncu bljeskala se bogata zaostavština predaka, brojne snahe i djevojke su pocikivale, a bečari su pjevali bečarce, one pomalo »brezobrazne«, one što kod divojaka i snaša bude nešto

prikriiveno, zapretno, ali ono što se probuditi mora. U povorci su bili KUD-ovi iz: Đakovštine, Slavonije, Baranje, Moslavine, Zagorja i drugih krajeva Hrvatske, gosti iz BiH, Vojvodine, Italije, Mađarske, Makedonije, Slovenije i Njemačke. Zvuci tambura miješali su se sa zvucima gusala, gajdi, šargija, slavonska pjesma miješala se s gangama, sa zagorskom popevkom, s pjesmom moslavačke počimalje, s toplim dalmatinskim zvucima i temperamentom Mediterana, sa zvukom makedonskog melosa i dinamikom mađarskog slovačkog i njemačkog folklora.

PJEVALA JE I BAČKA: Đakovom je pjevala i ravna Bačka, a u srce Slavonije ovu pjesmu donijela je neumorna, raspjevana i nasmišana Šokadija bačkog Podunavlja. Pokraj njih u mimohodu su se predstavili i Bunjevci iz Lemeša, te Srijemci iz Novog Slankamena. Dolazak Bačvana na Vezove organizirala je Zajednica bačkih Hrvata u Hrvatskoj, na čelu s agilnim predsjednikom *Zdenkom Bundićem*.

Svako društvo zastalo bi za tren ispred katedrale, s čijega su platoa povorku pratili domaćini i gosti Vezova – gradonačelnik Đakova i predsjednik Organizacijskog odbora smotre *Zoran Vinković*, predsjednik Gradskoga vijeća *Ivica Mandić*, izaslanik predsjednika RH *Stjepana Mesića* *Borislav Vučković*, osječko-baranjski župan *Krešimir Bubalo*, osječki gradonačelnik *Gordan Matković*, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit *Marin Srakić*, srijemski biskup *Đuro Gašparović*, pomoćni biskup đakovačko-osječki *Đuro Hranić* i još mnogi pripadnici javnog života Hrvatske. Nakon prolaska folklornih skupina, po prvi put na vezovima, šokačko kolo zaplesali su svi sudionici – po jedan par iz svake grupe iz zemlje i inozemstva. Tako je, za pamćenje, veliko šokačko kolo plesalo više od sto folkloraca u narodnim nošnjama. U drugom dijelu povorke prošli su hrvatski ovčari, a potom ponos Đakovštine, lipicanci, dio s dičnim jahačima, dio upregnut u okićene svatovske zaprege. Snaše gizdavo sjede na jastucima, a bečari pjevaju iz svega glasa. Iz skladnih pokreta konja izbija ponos i silina, ove plemenite životinje kao da su svjesne u kolikoj mjeri oličavaju duh stare Slavonije.

CJELODNEVNI FOLKLORNI PROGRAM: Zatim je na ljetnoj

pozornici u Velikom parku počeo cjelodnevni folklorni program. U prvom dijelu, međunarodnoj smotri folklora, među 11 sudionika, svoju točku »Pjesme i igre Šokaca bačkog Podunavlja« izveli su gosti iz Vojvodine. Na najljepši mogući način Zajednicu bačkih Hrvata u ovom dijelu programa predstavili su u zajedničkoj koreografiji gosti iz bačkog Podunavlja, Šokci, članovi KPZH »Šokadija« iz Sonte, KUDH »Bodrog« iz Bačkog Monoštora, HKUPD »Mostonga« iz Bača, HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Bačkog Brega, HKUPD »Matoš« iz Plavne i UG »Urbani Šokci« iz Sombora. Već sam početak, pjevanje nezvanične šokačke himne, autorske pjesme *Božane Vidaković* iz Sonte »Šokadija«, izmamilo je pljesak. Plesače je pratio tamburaški sastav sončanske »Šokadije« uz malo pojačanje – harmoniku *Vidakovićeve*. Silazak ove skupine

s pozornice pratio je dug pljesak i usklici odobravanja. U gledalištu je bio i voditelj vukovarskoga ureda HMI *Silvio Jergović*. »Presretan sam i prezadovoljan nastupom bačkih Šokaca. Glasnom pjesmom iz srca i duše, širokim osmijehom i veselim pogledom, a osobito ponosnim i umješnim nošenjem svojega narodnoga ruha, na djelu su nam pokazali kako se voli matična domovina, iako se ne živi u njoj. I još nešto što me je najviše oduševilo. U vrijeme raznih nepotrebnih svađa i podjela unutar hrvatske zajednice u Vojvodini Šokci su se udružili i zajednički osmislili i realizirali ovaj veličanstveni nastup.

To je najveći šamar onima koji nas pokušavaju dijeliti i najljepša potvrda kako se samo zajedništvom mogu ostvariti i naizgled nemogući dometi«, kazao je za Hrvatsku riječ *Jergović*.

U drugom dijelu održana je smotra folklora Hrvatske, uz su-

djelovanje 16 skupina, i u trećem smotra folklora Slavonije, Baranje i Zapadnog Srijema, uz sudjelovanje 17 folklornih skupina. U smiraj vezovske nedjelje održan je Šokadiji najdraži izbor – izbor najljepše nošnje djevojaka, snaša i momaka. Bakine škrinje su se otvorile i pred veliku kušnju stavile ocjenjivački sud, kojega su tvorili glasnogovornici etnolozi. Po njihovom sudu najljepša snaša je *Blaženka Lulić* iz Kuševca, s ruhom iz Gorjana starim 150 godina, najljepša djevojka *Danijela Radoš* iz Čepina, a pobjednik među momcima je *Josip Tremboš* iz Piškorevaca. Za mis 42. Đakovačkih vezova proglašena je *Mirela Mrvelj* iz Bickog Sela.

Završni koncert na ljetnoj pozornici održali su: Slavonski dukati, *Marija Pavković* i *Krunoslav Kićo Slabinac*. Za sam kraj i ovdje je odigrano veliko šokačko kolo.

Pokrovitelji

Ove godine pokrovitelj manifestacije bio je predsjednik Hrvatske *Stjepan Mesić*, a supokrovitelji predsjednici Vlade i Hrvatskog sabora *Ivo Sanader* i *Luka Bebić*. Suorganizatori pojedinih programa bili su – Matica hrvatska, Društvo hrvatskih književnika, Državna ergela lipicanaca, Novi radio, Muzej Đakovštine, Udruga kulnara Slavonska gastronomija, Udruga obrtnika Đakovo, Dom za starije i nemoćne, te Općina Trnava. Vezovi su otvoreni u petak, 4. srpnja, scenskom slikom »Alaj sam se naigrala kola«, u kojoj su ispreplitane priče o kolu kao najpopularnijem narodnom plesu s pričama o đakovačkom biskupu *Antunu Mandiću*, koji je 1806. godine u ovaj grad doveo grupu glazbenika na čelu s Mozartovim šurjakom *Jakobom Heibelom*. Vezove je otvorio gradonačelnik Đakova, saborski zastupnik i predsjednik Organizacijskog odbora manifestacije *Zoran Vinković*, a otvorenju su bili nazočni predsjednik SDP-a *Zoran Milanović*, te čelnici HNS-a *Radimir Čačić* i *Vesna Pusić*.

Iz kuta mladih: Veran Pokornić

Treba kontinuirano učiti

Znam da kruže glasine, osobito na mom fakultetu, da ako želiš polagati ispite moraš učiti dan i noć. Nije točno... možeš se zabavljati, ali se pokraj toga mora i redovno učiti

Razgovor vodila: Olga Perušić

Veran Pokornić (1988.) je, kako kaže, bivši gimnazijalac koji je navikao kampanjski učiti, a sada studira Fakultet elektrotehnike i računarstva, prema

na faksu rade mnoga istraživanja i dolazi se do mnogih otkrića koja se kasnije i primjenjuju. Meni je osobno bilo veoma teško u prvom semestru jer dolazim iz gimnazije

Bolonjoskom sustavu. Sam studij i njegov program natjerali su ga na redovnije učenje, a to se veoma uspješno postiže raznim blicovima, zadaćama i raznim drugim načinima propitivanja između kolokvija, što se onda i odrazi na rezultate. Za sada je položio sve ispite u prvom semestru, upravo se trudi završiti uspješno i drugi semestar kako bi došao doma u Suboticu, posjetio Exit festival i posvetio se svojoj omiljenoj igrici – Counter-strike. **Što točno studiraš?**

Na studiju sam Fakulteta elektrotehnike i računarstva, otuda i skraćenica FER, a nas studente uglavnom zovu FERovci. Smatraju nas umišljenim studentima koji su puni sebe, a kako i ne bismo bili takvi kada smo najbolji! Šalu na stranu, studij je doista težak i nisam ga zamišljao takvim dok sam ga upisivao. Fakultet je, sam po sebi, veoma suvremen i svakim danom postaje sve suvremeniji, jer su na njemu mnogi profesori među najboljima u državi, pa se samim tim

u kojoj nisam imao puno prilike susretati se s elektrotehnikom i onda kada sam slušao predmet osnove elektrotehnike, blijedo sam gledao sve to i molio Boga da mi to nekako uđe u glavu, kako bih znao uraditi zadatke na kolokvijima.

Imate li praktični dio?

Praktični dio je dosta dobar! Iz nekoliko glavnih predmeta imamo laboratorijske vježbe, koje nam sve to malo uživo približe o čemu se točno radi. Ako je to elektrotehnika, onda idemo raditi sa strujama, otporima itd. Za neke druge labose smo se morali pripremati doma, pisati zadaće i sve to spremiti, kako bismo to prezentirali asistentima koji nam daju bodove po prikazanom znanju. Naravno, mnogo toga ovisi i o sreći, tj. na kakvog asistenta naletiš.

Što si želio biti kao mali?

Uf, što nisam, počevši od vatrogasca, što i dan-danas rado spominje moja baka, pa do pilota, itd... Tek kao veći, pokraj računala sam shvatio kako me jako zanima elek-

tronika a prvenstveno kompjutori. Tada sam i odlučio kako ću se time baviti u životu.

Što je utjecalo na tvoj odabir studija?

Uglavnom sam želio studirati nešto što će mi osigurati budućnost i normalan život. Dosta sam slušao o odlasku u Zagreb na studij i životu u domu, ali u početku nisam puno razmišljao o tome, sve dok nije došlo vrijeme odluke gdje ću, kako i što ću. Tada je veliku ulogu odigrala profesorica *Miranda Glavaš-Kul*, koja mi je jednom prilikom, ispričala o svim mogućnostima i odlasku u Zagreb, ako se odlučim tamo studirati, kao i moji roditelji koji su me veoma podržavali pri ideji odlaska na studij u Hrvatsku.

Jesi li ovako zamišljao svoj studij?

Zamišljao sam da ću se svaki dan izležavati u krevetu ispred laptopa i uživati, samo što je to samo san. Nisam ga mogao niti zamišljati, jer se prije mog dolaska nikad nisam susreo s nekim pričama u svezi s ovim fakultetom.

Gdje bi volio raditi? Vidim, prilično si orijentiran k Hrvatskoj, plan ti je, zasad, ostati ili vratiti se?

Eh, volio bih raditi u nekoj velikoj kompaniji koja se bavi kompjutorima. Znam da na početku ne mogu očekivati nešto ogromno, ali vremenom se sve više usavršavam i napredujem, možda bih mogao otići u neku veliku kompaniju. To mi je naravno i velika želja i cilj u životu. »Glavni cilj« mi je imati automobil s registarskim pločicama ZG-Veran! Ostati u Hrvatskoj ili ne, sada stvarno ne mogu o tome razmišljati, jer to ovisi o ponudama koje kasnije budem dobivao. Ali, sada mi je samo Hrvatska u glavi i tu se želim pokazati što bolje, usavršiti se, sklopiti što više kontakata, upoznavati nove ljude i stjecati nova iskustva. Ali, u srcu mi i dalje stoji moja ravnica, Subotica, Palić, gdje bih se rado vratio. Tako mi je i jedan od planova jednom se vratiti i pokrenuti neki posao doma na Paliću.

Najzanimljivije iskustvo bilo ti je...?

Najzanimljiviji su izlasci s društvom... Bilo nas je i 12 u mojoj maloj sobi u domu pa smo uživali sve dok nismo otišli van u neki kafić, to je doživljaj.

Jedan od najzanimljivijih događaja mi je odlazak na utakmicu Hrvatska-Estonija, kao i Dinamo-Ajax. Tu atmosferu i taj adrenalin treba doživjeti.

Od kada sviraš tamburicu?

Tamburicu sam počeo svirati u prvom razredu muzičke škole. Pred kraj muzičke već mi je bilo polako dosadilo, jer mi je samo predstavljalo obvezu, a kada sam pošao u srednju školu pa sve do kraja srednje, nisam svirao. Evo sada sam je donio u Zagreb, jer me je uhvatila neka želja opet malo zasvirati sebi za dušu, neke naše stare pjesme, kao i Škorine.

Kakvu glazbu voliš slušati?

Najviše volim slušati neki dobar strani house, razne DJ-eve, ali volim otići i na tamburaše, pa kad zasviraju sve te u srce diraju...

Postoje li druženja studenta? Gdje se najčešće okupljate?

Družimo se, bilo da se ide negdje van, ili se ide učiti, a i postoji virtualni vid druženja preko interneta koji je danas veoma popularan. Nema pravila gdje se okupljamo, to sve ovisi o situaciji gdje izlazimo... Što se tiče same zabave, mislim kako ću uvijek naći za to vremena i pokraj obveza na fakultetu, jer sve se to može stići samo ako se čovjek dobro organizira. Znam kako kruže glasine, osobito na mom fakultetu, da ako želiš polagati ispite moraš učiti dan i noć. Nije točno... možeš se zabavljati, ali se pokraj toga mora i redovno učiti, a ne kampanjski kao sto smo svi navikli. Ne daj Bože da se ne zabavljam, jer to me održava pokraj svih obveza prema fakultetu.

Ako se ne varam, fan si kompjutorskih igrica, Counter-strike ili sličnih?

Točno! Igru Counter-strike igram već više od 6 godina i išao sam na razna natjecanja. To je kao droga, kada se jednom navučeš, gotovo. Poslije svih ovih godina nije mi dosadilo igrati je i mislim da mi neće dosaditi u dogledno vrijeme. Sada se pokušavam pronaći tu u nekoj hrvatskoj ekipi kada mi to fakultet dozvoli... ili ću ipak pričekati ljetni odmor, kada ću u Suboticu, sa starim 'subotičkim kanterasima' probati organizirati ekipu za neki ljetni turnir.

Prijava za besplatne dionice

Akcija prijavljivanja građana za besplatne dionice, koja je počela 28. siječnja ove godine, trajat će do četvrtka, 31. srpnja. To je krajnji rok do kada se može ostvariti pravo na prijavu, a kako priopćuju iz Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja, neće biti produženja roka za upis besplatnih dionica.

Prilikom prijave za besplatne dionice, potrebno je imati važeću osobnu iskaznicu i karticu tekućeg računa. Ukoliko građanin nema tekući račun, u pošti će mu biti otvoren. Može se otići u bilo koju poštu, i to osobno, a cijela procedura je relativno brza, bez previše čekanja.

Bivši i sadašnji radnici »Elektroprivrede Srbije« i Zračne luke »Nikola Tesla« mogu se prijaviti za besplatne dionice ovih poduzeća. Evidentiranje se obavlja u subotičkoj filijali Nacionalne službe za zapošljavanje, radnim danima od 14 do 19 sati.

Od dokumenata je potrebno ponijeti osobnu iskaznicu, fotokopiju osobne iskaznice, uvjerenje o državljanstvu koje nije starije od šest mjeseci, ovjerenu fotokopiju radne knjižice i potvrdu o ostvarenim godinama radnog staža u svom poduzeću. Rok za prijavu je 31. srpnja ove godine.

Nove srbijanske putovnice

Zahtjevi za izdavanje novih biometrijskih putovnica Srbije mogu se podnositi od ponedjeljka, 7. srpnja. Procedura u diplomatsko-konzularnim predstavništvima u inozemstvu počinje 1. listopada.

Cijena putovnice u zemlji iznositi će 2.170 dinara, dok će državljani Srbije u inozemstvu plaćati i dodatnu pristojbu od 15 eura. Rok za izdavanje putovnica bit će 30 dana, tako da se izdavanje prvih putovnica očekuje tijekom kolovoza.

Zahtjevi za izdavanje novih putovnica podnose se prema mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva, a potrebno je priložiti izvadak iz matice rođenih i uvjerenje o državljanstvu koji nisu stariji od šest mjeseci, kao i fotografiju veličine 5x5 centimetara s bijelom pozadinom. Također treba podnijeti i staru putnu ispravu na uvid, osobnu iskaznicu i dokaz o uplati pristojbe.

Šalteri za izdavanje novih biometrijskih dokumenata moraju raditi svakog dana od 8 do 20 sati.

Sadašnje putovnice u zemlji važiti će do kraja ove godine, a za naše građane koji žive u inozemstvu do kraja sljedeće godine.

Građani mogu istodobno na istom šalteru podnijeti zahtjev i za novu osobnu iskaznicu, međutim s time ne treba žuriti jer stare osobne iskaznice vrijede do roka važenja upisanog u njoj, a konačni rok za zamjenu je 2011. godina.

Nove biometrijske putovnice preduvjet su za ulazak naše zemlje na bijelu schengensku listu, što će građanima Srbije omogućiti putovanje bez viza.

Proštenje i promocija Radio Marije u Bajmoku

Na blagdan Svetih apostola Petra i Pavla, Radio Marija je prenosila svečanu misu proštenja i bila predstavljena u istoimenoj župi u Bajmoku, na prvi dan svečane, jubilarne godine sv. Pavla, suzaštitnika župe. Misa proštenja počela je u 10 sati, a predvodio ju je bajmočki župnik i generalni vikar Subotičke biskupije msgr. *Slavko Večerin*, zajedno s vikarom vlč. *Bende Zsoltom*.

Na misi su billi predstavljeni i ovogodišnji bajmočki bandaš i bandašica, koji će sudjelovati na proslavama ovogodišnje Dužijance. Oni su primili barjak Dužijance od prošlogodišnjeg para.

Kao što je uobičajeno, poslije mise je u predvorju crkve postavljen mali štand s promotivnim materijalima Radio Marije, a volonteri *Izabela Ifju*, *Sonja Rajić* i *Tanja Pavlić* su se zadržali sa župljanima i njihovim gostima u razgovoru. Svi vjernici dobili su posljednji broj časopisa

Radio Marije Srbije, kojeg su na izlazima iz crkve dijelili volonteri *Bela Mačković* i *Marko Tucakov*.

Blagdanske mise toga dana u Bajmoku su bile slavljenje i u 8 sati (na mađarskom) i u 9 sati (na njemačkom jeziku).

M. T.

Stara vozila

U organizaciji Udruženja ljubitelja oldtimer vozila iz Subotice vlasnici našminkanih četverokotača i dvokotača, koji nika da ne stare, stigli su na subotički trg iz – Mađarske, Slovačke, Hrvatske, Makedonije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije. Ovogodišnji X. međunarodni susret Subotičani su posvetili svom najstarijem, još uvijek aktivnom članu *Tiboru Kovaču – Tibi bačiju*. »Subotička legenda, naš Tibi bači vozi motocikl još od 1942. godine. U studenom će napuniti 80 godina života i željeli smo iz poštovanja prema njemu ovogodišnju manifestaciju održati pod motom 'Tibi bačiju u čast'. On za koji dan odlazi na reli u Grčku i mi smo svim srcem uz njega. Veoma smo zadovoljni odzivom ljubitelja oldtimer vozila, a vlasnike najstarijih i najljepših nagradili smo peharama«, rekao je *Teufik Isaković*, predsjednik Udruženja ljubitelja oldtimer vozila. Nagrada za najstariji automobil pripala je *Rudolfu Adamku* iz Mađarske za »Bjuik« iz 1928. godine, dok je *Tamaš Kalmar* iz Mađarske primio pehar za najstarijeg dvokotača »Laurent Klemens«. Publika je ocijenila da je najljepši automobil na izložbi oldtimer vozila »Jaguar« E tip i najljepši motocikl »NSU« *Paje Mačkovića* iz Subotice.

»Takmičenje risara« na Verušiću

Priredba »Takmičenje risara«, koja se održava u sklopu manifestacije »Dužijanca 2008.«, održat će se iduće subote, 12. srpnja, na Verušiću, na njivi kod ulaza u Azotaru. Organizatori pozivaju sve građane koji imaju, ili poznaju nekoga tko posjeduje stare strojeve, da ih dovezu i postave na izložbu, te prikažu, sačuvaju od zaborava, i uveličaju ovaj značajni događaj za naš grad.

Rok za prijave je srijeda, 9. srpnja. Zainteresirani se mogu javiti u ured HKC »Bunjevačko kolo« ili na telefon: 024/ 555-589 (osoba za kontakt: *Jelica Bukvić*). Inače, službena internetska stranice subotičke žetvene svečanosti je: www.duzijanca.co.sr.

Satnica programa »Takmičenja risara« je sljedeća:

- 6,00 – Okupljanje risara na salašu domaćina
- 6,30 – Izlazak risara na njive
- 7,00 – Pletenje uža (doček gradonačelnika i gostiju)
- 7,30 – Gosti polaze fijakerima na njivu
- 7,45 – Doček gradonačelnika i gostiju na njivi
- 8,00 – Risarski ručak na njivi
- 8,30 – Pripremanje sudionika za natjecanje
- 8,40 – Natjecanje gostiju u košenju žita
- 9,00 – Natjecanje djece u kosidbi
- 9,30 – Početak natjecanja risara
- 10,00 – 12,00 – Vršidba na starim strojevima
- 11,30 – Dječje igre na strnjici »Kasalice«
- 13,00 – Proglašenje pobjednika
- 14,00 – Svečana užna za goste i risare
- 20,00 – Risarsko kolo (gosti: Šima Jovanovac, tamburaški orkestar »Đeram«)

Svečano obilježeno 250 godina od dolaska Slovaka u Vojvodinu

Velika proslava

»Matoš« i »Mostonga« uspješno nastupili

U Selenči je održana velika proslava pod nazivom »250-ogodišnja žetva«, kojom je obilježeno 250 godina od doseljavanja Slovaka u Vojvodinu. Proslava i prigodni programi su trajali od 4. do 6. srpnja.

U prisustvu mnogobrojnih mještana i njihovih gostiju iz mjesta u kojima žive vojvođanski Slovaci, ali i iz drugih vojvođanskih sredina, u prisustvu brojnih uzvanika goste su pozdravili – pokrajinski tajnik za informacije *Milorad Đurić*, predsjednik Općine Bač *Tomislav Bogunović*, veleposlanik Republike Slovačke u Srbiji *Igor Furdić*, predsjednik Matice slovenske (R. Slovačka) *Jozef Markuš*, uz predsjednicu Nacionalnog vijeća Slovaka *Anu Tomanovu Makanovu*, biskupa Slovačke evangeličke crkve i mnoge druge.

»Ne gledamo s povjerenjem samo u budućnost, već i u našu

prošlost u kojoj smo uspjeli izgraditi ono što nas danas čini tako prepoznatljivima – naš zajednički život u Vojvodini, koja je pravi dom svim svojim mnogobrojnim ljudima. Suvremena Europa počiva na harmonizaciji, otvorenosti i na zajedničkom življenju i zato sam siguran da će Slovaci i ubuduće dati sve od sebe, da živimo još bolje i još bliže jedni drugima, u svojoj raznolikosti i bogatstvu kultura i jezika«, rekao je pokrajinski tajnik za informacije, koji je svim sudionicima i gostima prenio i čestitke dr. *Bojana Pajića*.

Gosti su imali prigodu biti nazočni svečanoj službi Božjoj u evangeličkoj crkvi, kao i svečanoj sv. misi u rimokatoličkoj crkvi i uživati u koncertu u rimokatoličkoj crkvi.

U programu su nastupila mnoga društva koja njeguju slovačku tradiciju iz sljedećih mjesta: Bački

Petrovac, Pivnice, Stara Pazova, Aradac, Kisač, Bač, Bačka Palanka, Košice (Slovačka), Plavna i domaće društvo »Jan Kolar«.

HKUPD »Matoš« iz Plavne i »Mostonga« iz Bača nastupili su u središtu programa i prikazali glazbenu baštinu šokačkih pjesama i plesova.

Osobito je bio lijep i edukativan svršetak programa u kome je prikazana slovačka, odnosno selenička nošnja. Poslije revije narodne nošnje uslijedio je svečani mimohod kroz mjesto, što je bila osobita atrakcija i za gledatelje i za sudionike proslave.

Z. Pelajić

U Lovčencu će se graditi crkva

Položen kamen temeljac

U Lovčencu, selu koje se nalazi u Općini Mali Idoš i nastanjeno je pretežito Crnogorcima, u petak, 4. srpnja, položen je kamen temeljac za izgradnju crkve svetog Ivana Pravednoga Crnojevića. Polaganje kamena temeljca organizirali su Svjetska unija etničkih Crnogoraca

i Udruga »Krstaš« iz Malog Idoša, čiji je predsjednik *Nenad Stevović*. Na manifestaciji koja je organizirana u središtu sela, a pratilo ju je stotinjak mještana, okupljenima su se obratili: *Nenad Stevović*, predsjednik Skupštine Općine Mali Idoš *Károly Pál*, mitropolit Crnogorske

pravoslavne crkve Mihailo i gradonačelnik Cetinja *Milan Janković*.

Mitropolit Mihailo izrazio je uvjerenje da crkva u Lovčencu neće ostati jedina, da će se crkve graditi svugdje gdje ima Crnogoraca i da će crkve biti otvorene za sve ljude dobre volje. Predsjednik Skupštine Općine Mali Idoš *Károly Pál* istaknuo je da će ta Općina uvijek biti

otvorena za sve manjine i konfesije, koje donose mir stanovništvu i ostvarivanje njihovih htijenja.

Poslije programa na placu, kojeg je Općina dala u zakup Udruzi »Krstaš« na 200 godina bez nadoknade, položen je kamen temeljac, a posvetio ga je mitropolit Mihailo uz pratnju crkvenih velikodostojnika. Uz kamen temeljac položena je i povelja.

Crkvu svetog Ivana Pravednoga Crnojevića, koja će se graditi u Lovčencu, projektirali su arhitekti *Branimir Palić* i *Dejan Skenderović*.

M. K.

Crkva – čuvar nacionalnog identiteta

»Položeni kamen temeljac 4. srpnja za crkvu Crnogorske pravoslavne crkve, koja će biti izgrađena u Lovčencu, za Crnogorce koji žive u Vojvodini i u Srbiji znači mogućnost očuvanja nacionalnog identiteta. Crkva, kao duhovni stožer jednog naroda, sprečava asimilaciju, a crnogorski je narod na ovim prostorima izložen jakoj asimilaciji. No, dolaze bolja vremena u kojima će Crnogorci očuvati nacionalni identitet na ovim prostorima, razvijati multikonfesionalnost i i multikulturalnost i doprinijeti demokratičnosti društva u Srbiji«, kazao je za naš list *Nenad Stevović*.

Gradi se šokačka etno-kuća

BAČ – Članovi HKUPD »Mostonga« u Baču mogu se pohvaliti jednim velikim uspjehom. Iako su jako mlada udruga, djeluju tek godinu i pol, započeli su jedan hvalevrijedan projekt – gradnju šokačke etno-kuće. Ideja se rodila kad je u privatnoj obiteljskoj kući, koju je udruga dobila na raspolaganje, pronađen veliki broj eksponata s kraja XIX. i početka XX. stoljeća. Vrijedni na djelu, brzi u razmišljanju, članovi su predložili, a čelništvo odlučilo ući u projekt izgradnje etno-kuće. Kuća je zamišljena kao muzej u kojemu će biti izloženo staro pokućstvo, pučko ruho i paorska radila. Kako se Općina Bač razvija u jako turističko

središte, pokraj postojećih povijesnih spomenika, ovakav etno-muzej upotpunit će turističku ponudu grada. Za sada se ovaj projekt financira osobnim sredstvima, a očekuje se i potpora - kako iz Općine, tako i iz fondova, kojima je financiranje razvoja etno i eko turizma resor. »Mlada smo udruga, ali razmišljam pozitivno. Nismo se ni organizirali samo radi folklornih nastupa, bitan nam je rad u svim segmentima očuvanja bogate zaostavštine naših predaka. Realizacijom ovoga projekta stvoriti ćemo jedan prostor, jednu cjelinu, koja će ne samo posjetiteljima Bača, nego i našim mladim naraštajima pružiti priliku da osjete šmek života naših predaka. Iako za sada sami financiramo gradnju, nadam se da će svi relevantni čimbenici imati sluha za ovo što radimo i to pokazati financijskom potporom. Nadam se da će jedan dio etno-kuće biti u uporabi koncem kolovoza ove godine, a za cjelovitu realizaciju, za koju su potrebna puno ozbiljnija sredstva, bit će nam potrebno i puno više vremena«, kazao je za »Hrvatsku riječ« predsjednik »Mostonge« *Stjepan Čoban*.

I. Andrašić

Pripreme za Dužionicu

SOMBOR – Centralna manifestacija ovogodišnje somborske Dužionice, koju svake godine organizira HKUD »Vladimir Nazor«, održat će se 3. kolovoza. Prema riječima pročelnika folklorne sekcije *Željka Kolara* ove godine bi trebalo vratiti bandašičino kolo, stari običaj bunjevačkih Hrvata u Somboru, koje se, nažalost, nije održavalo u posljednje tri godine. U petak, 1. kolovoza, bit će priredena književna večer, a očekuje se i dolazak kulturno-umjetničkog društva iz okolice Đakova ili Valpova. Gostujući KUD održat će koncert u subotu 2. kolovoza, a u nedjelju, 3. kolovoza, kao i svake godine bit će slavljen sveta misa u crkvi Presvetog Trojstva, gdje će se blagosloviti kruh, koji će se u gradskoj vijećnici predati gradonačelniku Sombora. Zatim slijedi veliko kolo na Trgu Presvetog Trojstva i ručak, koji će biti priređen u prostorijama Hrvatskog doma.

Ovogodišnji bandaš i bandašica su *Bojan Jozić* iz Nenadića i *Irena Budimčević* iz Sombora. Krunu od slame za bandaša i bandašicu će, kao i prošlih godina, isplesti *Lidija Džinić* iz Nenadića, a bandašičine prijateljice će raditi male ukrase od slame, kojima će biti okićeni gosti, dok će kruh ispeći bandašičini roditelji.

Očekuju se gosti iz Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu, Generalnog konzulata RH u Subotici, predstavnici kulturno-umjetničkih društava, predstavnici HNV-a, kao i predstavnici NIU »Hrvatska riječ«. Gosti će biti i ovogodišnji bandaši i bandašice iz mjesta u kojima se održava manifestacija Dužijanica.

Z. Gorjanac

Željko Kolar

Dušan Jović gradonačelnik

SOMBOR – Tajnim glasanjem u prošli petak, 4. srpnja, za novog gradonačelnika Sombora izabran je mr. *Dušan Jović*, glumac Narodnog pozorišta i portparol Demokratske stranke u Somboru. Za njega je glasovalo 37 od 60 vijećnika gradske Skupštine, dok su 23 listića bila nevažeća. Za zamjenika gradonačelnika Sombora izabran je bivši pred-

sjednik SO Sombor *Veljko Stojnović*, član DS-a, koji je također dobio 37 glasova. Prve čestitke novom gradonačelniku uputio je dosadašnji vršitelj ove funkcije dr. *Jovan Slavković*, poželjevši mu uspješan rad u narednom mandatu od četiri godine.

Magistar Dušan Jović je rođen 1979. godine u Somboru, gdje je završio osnovnu školu i Gimnaziju »Veljko Petrović«. Godine 1997. upisuje Akademiju dramskih umjetnosti u Novom Sadu u klasi profesorice *Vide Ognjenović*. Diplomirao je kao prvi u generaciji 2001. godine. Poslijediplomski studij strateškog menadžmenta pohađao je od 2005. do 2007. godine na Sveučilištu za mir Ujedinjenih naroda, a magistarsku tezu je uspješno obranio u rujnu 2007. godine, kao najbolji student u

najkraćem roku u povijesti tog fakulteta. Od 2001. godine je vlasnik i direktor marketinške agencije i konzultant za marketing i strateški marketing. Oženjen je i otac dvoje djece.

Prema riječima predsjednika somborske podružnice DSHV-a *Mate Matarića*, za članicu Gradskog vijeća zaduženu za obrazovanje imenovana je *Snežana Periškić*, a na sljedećoj sjednici somborske skupštine se očekuje imenovanje vijećnika DSHV-a *Adama Tubića* za člana Odbora za razvoj i unapređenje sela, dok će *Mata Matarić* od strane gradonačelnika biti imenovan za pomoćnika gradonačelnika.

Z. Gorjanac

Uspješna pjevačka godina

SOMBOR – Pjevačka sekcija HKUD »Vladimir Nazor« počela je s radom prije godinu dana. Na početku rada imali su i glazbenika, koji ih je pratio na gitari, da bi se kasnije odlučili za »a capella« pjevanje. Pročelnica ove sekcije je *Vesna Čuvarđić*, koja s pjevačima amaterima radi s puno ljubavi i entuzijazma.

Pjevačko društvo broji deset članova: *Zvonimir Lukač, Antun Kovač, Marija Hornjak, Emilija Dorotić, Marica Mikrut, Klara Oberman, Ivica i Hermina Malković, Ana Segedi* i pročelnica *Vesna Čuvarđić*. Ova skupina entuzijasta njeguje, prije svega, crkvene duhovne, starogradske i izvorne narodne pjesme. Iako djeluju tek godinu dana, iza njih su zapaženi nastupi u Bačkom Monoštoru, Lemešu, Topolju, kao i na priredbama koje organizira HKUD »Vladimir Nazor«. Jedan od zapaženih

nastupa imali su i u prošlu subotu na Festivalu marijanskih pisama u Bačkom Monoštoru, gdje su nastupali s još osam pjevačkih skupina i izveli kompozicije »Danak svaki« i »Iz mnogih krajeva«. Po riječima pročelnice *Vesne Čuvarđić*, u planu im je angažirati stručnu, glazbeno obrazovanu osobu, koja bi vodila zbor i uvježbala članove pjevati više-glasno, jer su do sada pjesme izvodili u dvoglasu. Cilj pjevačke skupine je privući mlade osobe i prerasti u jedan veći zbor.

Ljubitelji dobre pjesme se svakog četvrtka okupljaju u prostorijama HKUD »Vladimir Nazor«.

Z. Gorjanac

Koncert »Plavog čuperka«

RUMA – Povodom pet godina postojanja i rada rumskog tamburaškog orkestra »Plavi čuperak« u ljetnom vrtu HKPD »Matija Gubec« iz Rume u petak, 4. srpnja, održan je svečani koncert. Mjesto održavanja koncerta nije slučajno odabrano, nego je plod i rezultat izuzetne suradnje dva rumška tamburaška orkestra. I pokraj promjenljivog vremena, tamburaši najmlađeg rumskog tamburaškog orkestra priredili su svim gostima jednu izuzetnu glazbenu večer. Kao gosti koncerta nastupili su i članovi tamburaškog orkestra konjičkog kluba »Mustang« iz Ravnog Sela. Izvedeno je pregršt nezaboravnih melodija – što tamburaške, što klasične i evergreen glazbe. Na koncertu je nastupilo čak osam vokalnih solista – *Ana Kovačević, Ljiljana Vidović, Nataša Knežević, Marina Oluić, Katarina Atanacković, Milorad Stokin, Miloš Eremić, Dušan Stupar*, a sve to uz dirigentske palice *Nedeljka Patkovića* i *Vesne*

Gulan. Na repertoaru je bilo za svačiji ukus po nešto – od »Večernjeg zvona« *Tibora Andrašovana*, »Blijedog mjeseca«, »Dunavskih valova«, »Fijakerista« pa do skladbi kao što su: »Santa Lucia«, »Love me tender«, »O sole mio«, a moglo se čuti i par vojvodanskih kola... Sve u svemu, još jedan izuzetan kulturni događaj je obilježio početak ljeta na kulturnoj mapi Rume

N. Jurca

Kušana su i hrvatska vina

NOVI SAD – Internacionalni festival vina InterFest 08, koji je nedavno održan u Novom Sadu, ugostio je ove godine oko 160 izlagača, sa 600 vrsta vina iz 14 zemalja. »Oko 75.000 posjetitelja je bilo, a za tri dana na Festivalu je popijeno više od 35.000 litara i prodano 6.200 buteljki vina«, kaže *Nataša Budisavljević*, direktorica InterFesta, koji je glavni organizator, uz podršku Novog Sada i brojnih sponzora, ove vinske fešte.

Tijekom Festivala održano je i nekoliko specijaliziranih predavanja,

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađordev put 2,

telefon (danonoćno): (024) 55-44-33

- Raspored sprovoda i umrlice na Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

a među najzapaženijim događajima bili su: promocija hrane, vina i raznih vrsta maslinovog ulja iz Istre – istarski pršut, tartufi, rakovice i drugi njihovi tradicionalni specijaliteti; degustacija francuskih vina, na kojoj je svoje proizvode ponudilo sedam podruma iz četiri vinske regije Francuske; degustacija vina iz Hrvatske – iz Dalmacije, koju je vodio *Miljenko Samardžić*, direktor marketinga tvrtke Dalmacijavino iz Splita, a posjetitelji su probali poznate plavce, pošipe, postupe, dingače, prošek i druge autohtone sorte vina iz ove oblasti.

Na kraju razgovora direktorica objašnjava da je ideja Festivala u suštini zasnovana na promicanju vina i vinske kulture kroz sintezu vinarstva, gastronomije i glazbe. Jer, Festival prije svega treba pokazati publici domaće vinarstvo, koje je u ekspanziji posljednjih godina, ali ujedno predstavljati i odličan ambijent za strance, koji se žele probiti na ovo tržište.

I. Kušeta

Sonta u mraku

SONTA – Od posljednje jake grmljavine u Sonti prošlo je dva tjedna. Udar groma u trafo na križanju ulica Jovana Jovanovića Zmaja i Marka Oreškovića ostavio je trećinu sela bez ulične rasvjete. Stradala je faza uz koju je rasvjeta i vezana, a bez struje su ostala i mnoga kućanstva s monofaznim priključcima. Ekipa Elektrovojvodine iz Apatina izašla je na teren iste večeri, udarom groma izazvani kvar za jedan sat otklonila i struju su dobili svi. Međutim, ulične rasvjete u jugoistočnoj trećini sela, vezane za ovaj trafo, nema ni danas. Po informaciji iz apatinskog odjela »Elektrovojvodine« problem je u poručenoj opremi, čije se prispjeće očekuje početkom idućega tjedna, a i terenske ekipe su proteklih dana bile pojačano angažirane na drugim poslovima.

I. A

Međunarodni kazališni festival u Osijeku

Esseker jugendszene

Festival, je postao najveća manifestacija njemačke manjine u ovom dijelu Europe, a okuplja više od stotinjak sudionika iz Hrvatske, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Srbije, odnosno Vojvodine

Evo već osmi puta Njemačka narodnosna zajednica-Zemaljska udruga Podunavskih Švaba u Osijeku, organizira Međunarodni kazališni festival na njemačkom jeziku, ove godine u suradnji s Podunavsko-švapskom zakladom Savezne države Baden-Württemberg, a Festival je održan od 26.-29. lipnja i sve su predstave odigrane u Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića u osječkom Donjem Gradu.

Na otvorenju Festivala govorio je *Alaksandar Tolanuer*, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, napominjući, da niti u jednoj zemlji nije lako biti nacionalna manjina, a pogotovu njemačka nacionalna manjina u bivšoj Jugoslaviji, kojoj je bila natovarena kolektivna krivnja koja na nju ne spada. Pohvalio je Hrvatsku koja je zakonima regulirala odnose s nacionalnim manjinama na vrlo visokoj europskoj razini, pa Savjet, kojemu je na čelu, sukladno potrebama zadovoljava zahtjeve nacionalnih manjina i pravno i financijski. Izrazio je zadovoljstvo vrlo dobrom organizacijom, pohvalio osječko vodstvo i nazočnost velikog broja djece i mladeži, a Festival je otvorio riječima: »Pripala mi je čast da otvorim ovaj Festival, pa ću to učiniti prenoseći Vam poruku jedne stare indijske poslovice. Ako želiš biti sretan jedan dan – napij se, ako želiš biti sretan tjedan dana – oženi se, a ako želiš biti sretan cijeloga života, budi svoj! Očito je da ste Vi ovdje u Osijeku svoji, i ja Vam čestitam!«

I *Renata je Trišler*, izvršna direktorica Njemačke narodnosne zajednice u Osijeku naglasila je da već po osmi puta organiziraju ovaj Festival, koji je postao najveća manifestacija njemačke manjine u ovom dijelu Europe, a okuplja više od stotinjak sudionika iz Hrvatske, Mađarske, Rumunjske, Slovenije i Srbije,

odnosno Vojvodine. Osim kazališnih skupina iz Osijeka i okolice, tu su i skupine iz Segeta Donjeg kod Trogira, iz Vidovca u Zagorju, grupa iz Zagreba, dvije grupe iz Rumunjske i jedna iz Pečuha, u Mađarskoj. Rekla je da ova zaklada iz Baden-Württemberg financira i nekoliko proje-

Švaba u Osijeku, *Zorislav Schemberger*: »Ovaj naš Festival već prelazi u tradiciju i pridonosi boljitku u učenju jezika, ne samo 'bubanju', već kroz igru, kroz zabavu«.

Zorislava smo još pitali koliko je danas Švaba u Hrvatskoj i prema statistici, to je oko 3 tisuće

kata diljem Vojvodine. »Živimo vrlo blizu, živimo zajedno, pa naravno da trebamo i surađivati, a poznavanje jezika vrlo je važno, naravno, u našem slučaju, njemačkog jezika, jer to je dio bogatstva u razumijevanju i komuniciranju, što je itekako važno«, istaknula je Renata.

Zadovoljan je i predsjednik Njemačke narodnosne zajednice-Zemaljske udruge Podunavskih

Nijemaca i oko 300 Austrijanaca, no te se brojke odmah mogu pomnožiti s 5, jer statistika broji samo deklarirane manjince, no njihov je broj daleko, daleko veći, što se da vidjeti o ako se u ruke uzme telefonski imenik Osijeka. Možete se deklarirati kako želite, ali ime i poglavito prezime, dostatno govori o podrijetlu.

Slavko Žebić

Održana deseta jubilara Smotra izvornih folklornih skupina

Oj Polačo, nek ti ime traje!

Polača je u Domovinskom ratu do temelja porušena i spaljena, ali mještani ni u progonstvu nisu zaboravili svoju kulturnu baštinu, pa su već 1998. godine, čim je omogućen povratak, organizirali Smotru povratničkih društava

U Polači, u zadarskom zaleđu, prošlog je vikenda održana deseta jubilara Smotra izvornih folklornih skupina pod nazivom »Oj Polačo, nek ti ime traje«, na kojoj se okupilo više od tisuću sudionika iz 40 kulturno-umjetničkih društava i udruga, a pratilo ju je, kroz tri dana,

nje skupina sa zagrebačke Smotre folklor »Obnavljajmo baštinu« iz 1998. godine, a sudjelovali su – »Korana« iz Slunja, »Dinara« iz Kijeva, »Milan Begović« iz Vrlike, »Vrilo« iz Lovinca, »Grančica« iz Đeletovaca kod Vinkovaca, »Ady Endre« iz Koroda kod Osijeka, »Zavičajna udruga Gibarčana«

barem dvostruko više posjetitelja iz Polače i okolnih mjesta te obližnjeg Biograda i Zadra.

»Za one koji ne znaju, Polača je u Domovinskom ratu do temelja porušena i spaljena, ali mještani ni u progonstvu nisu zaboravili svoju kulturnu baštinu, pa su već 1998. godine, nakon sudjelovanja na prestižnoj zagrebačkoj Smotri folklor, čim je omogućen povratak, organizirali Smotru povratničkih društava«, sjeća se *Dragan Kutija*, predsjednik radnog odbora Smotre. Tada je sudjelovalo desetak društava iz okolice i drugih ratom zahvaćenih dijelova Hrvatske, a danas je Polača, kada je poput Feniksa izniknula iz pepela, ugostila 40-tak društava s više od tisuću sudionika, a radost i osmijeh na licima domaćina, ali i brojnih gostiju, svjedokom su ovoga lijepoga događaja.

OBNAVLJAJMO BAŠTINU: Poseban dio programa bio je posvećen sjećanju na prvu smotru od prije 10 godina uz sudjelova-

i domaći KUD »Gradina«. Taj dio programa začini su odličnim nastupom članovi HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta.

Tri dana vrlo lijepoga programa oduševilo je domaću publiku i brojne goste, a na bini su se smjenjivali pozdravi zvaničnika, ali i zdrave sudionika, dječje grupe, ali i muške i ženske pjevačke skupine, bilo je tu orcanja ili orzanja, ali i svirača na tradicijskim instrumentima, koji su također nagrađeni pljeskom. Predsjednica domaćeg KUD-a »Gradina« *Žaklina Kutija* i voditelj Smotre *Vido Bagur*, blistali su od sreće. I onda, ženska pjevačka skupina profesionalnog ansambla Hrvatske »Lado« publiku diže na noge.

»Sretni smo da danas u Polači možemo pozdraviti tisuće sudionika, sretni smo da je naša Polača obnovljena, da vas možemo ugostiti u novoj školi i da možemo na misu u novoj crkvi, ali najsretniji smo jer ste vi sretni«, rekla je *Žaklina Kutija*, predsjed-

nica »Gradine«, KUD-a koje je obnovljeno još u progonstvu, a danas okuplja pedesetak članova i dosta djece i mladeži. Danas cijelo mjesto živi za kulturu i kulturnu baštinu.

USPJEŠNA SMOTRA: »Veseli me, kada u maloj sredini kakva je Polača, napravimo jednu ovako uspješnu smotru«, kazao je prof. *Vido Bagur* iz Zagreba i dodao: »Počeli smo stidljivo s jedva stotinjak sudionika, a danas smo ovdje okupili više od tisuću sudionika iz Dalmacije, Like i Ravnih Kotara, ali i drugih dijelova Hrvatske, a tu su i naši prijatelji iz Vojvodine, iz Tavankuta, česti sudionici Međunarodne smotre folklor u Zagrebu«.

Očaran je i *Ladislav Suknović*, predsjednik HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, i dočekom, i smještajem, a posebice smotrom. »Smještaj u hotelu Albamaris je pravo osvježenje za našu skupinu. Domaćini su gostoljubivi, smještaj je odličan, doček fantastičan,

a što se smotre tiče, kapa dolje. Mi znamo što znači okupiti tisuću sudionika, okupiti četrdeset društava i udruga, tušta posla, a još više novca. Dovedi smo našu reprezentativnu grupu, odradili smo naš dio posla što smo bolje znali, a sutra imamo cjelovečernji koncert u hotelu gdje smo smješteni«.

»Mi Gibarčani bili smo i na prvoj smotri u Polači i drago nam je da su nas ponovno pozvali, a povećala nas je prognanička sudbina. Nažalost, mi se nikada nećemo vratiti u naše selo, najljepše na svijetu, a raseljeni smo u 66 gradova i sela diljem Lijepe Naše, no, Polačani su se vratili doma, Bogu hvala, i izgradili svoje mjesto, njeguju svoju tradiciju i baštinu, i primijetila sam, imaju puno djece, neka su živa i zdrava. Veliko hvala domaćinima, i neka nam dođu u Osijek, za blagdan Sv. Vinka, kada se okupi i do 300 prognanih Gibarčana«, rekla je *Katica Tomić*.

Slavko Žebić

Gubec na Smotri

Na Smotri folklor izvornih skupina u Polači, pokraj Biograda, po prvi puta sudjelovala je i najstarija skupina folklornog odjela HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta. Domaćini pozivaju društva i udruge koje njeguju izvorne sadržaje svojih mjesta, svirače na tradicijskim glazbalima, te dječje folklorne skupine. Tako su ove godine odlučili ugostiti i Tavankučane, koji su diljem Hrvatske poznati po svom folkloru i prekrasnim narodnim nošnjama.

Tijekom trodnevnog posjeta Polači i Biogradu tridesetak mladih folkloraca imalo je prigodu predstaviti se tamburaškom pjesmom i koreografijom bunjevačkih plesova, kako domaćinima i ostalim sudionicima Smotre, tako i posjetiteljima, među kojima je bio i velik broj turista. Kao zanimljivost folklorci ističu, kako je dojmljivo iskustvo bilo prošetati pokraj plaže u bunjevačkoj svili, dok im kupači oduševljeno pljeskaju, fotografirajući ih kao turističku atrakciju koju vrijedi zabilježiti.

Prvu večer nastupili su na Smotri folklor, povodom koje su i pozvani gostovati u Polači, dok je iduće večeri organiziran nastup u Biogradu, koji je bio namijenjen samo za njih. Tijekom cjelosatnog programa folklorci »Matije Gupca« izveli su bunjevačke plesove i pjesme.

M. Matković

Opstruira se odluka Vlade HNŽ-a da medijskim kućama isplati 716.500 maraka

Prijeti gašenje posljednjem mediju na hrvatskom jeziku

Iako je Vlada HNŽ-a donijela odluku da će medijskim kućama biti uplaćen iznos od 716.500 maraka za proteklih šest mjeseci, u sindikatu i upravi nisu zadovoljni, jer smatraju da je ova odluka samo pokušaj gašenja vatre, koja se uvelike razbuktala

Piše: Arijana Beus

Mediji na hrvatskom jeziku u Mostaru, odnosno u Hercegovačko-nere-tvanskoj županiji, nalaze se na rubu propasti te kako kažu uprave pojedinih medija, prijeti im gašenje. Kako kažu u sindikatu i upravi Hercegovačke radiotelevizije, koja je u najtežoj situaciji, sramna je činjenica da se danas, dva tjedna nakon odluke Ustavnog suda BiH da sadašnje ustrojstvo javnog RTV sustava BiH ne ugrožava vitalni i nacionalni interes Hrvata, radi sve da i posljednji medij na hrvatskom jeziku bude ugašen.

STATUSNO PITANJE HTV-a: Iako je Vlada HNŽ-a donijela odluku da će medijskim kućama u toj županiji konačno biti uplaćen iznos od 716.500 maraka za proteklih šest mjeseci, u sindikatu i upravi nisu zadovoljni, jer smatraju da je ova odluka Vlade samo pokušaj gašenja vatre, koja se u posljednjim danima uvelike razbuktala.

Županijski premijer Srećko Boras, kao odgovor na pokušaj opstrukcije u provedbi odluke o sufinanciranju medija od strane pojedinih bošnjačkih ministara, zaprijetio je obustavom svih uplata sa županijskog proračuna, dok se ne ispoštuje odluka Vlade o isplati sredstava za medije

»Male infuzije nam ništa ne znače, jer smo mnogo puta prolazili kroz ovakve situacije. Naš problem je bio i ostat će statusno pitanje Hercegovačke radiotelevizije«, kazao je novinarima direktor HTV-a Vlatko Menix dodajući, da ova medijska kuća više ne može preživljavati, jer nema stalni izvor financiranja. Prema Menixovim riječima, više nisu u pitanju samo plaće zaposlenika, nego i program medija. »Tražimo samo funkcioniranje ove kuće kao jednog nor-

Županijski premijer Srećko Boras

malnog i profesionalnog medija. Nažalost, odavno smo uskraćeni s previše strana i onda nije teško prigovoriti našem programu, a nitko se ne pita kako opstajemo«, kaže Menix i nastavlja, kako su sindi-

kati, urednička i upravno-menadžmentska tijela njihove kuće odlučili ne stajati dok se ozbiljno ne pride rješavanju njihova statusa.

SUFINANCIRANJE MEDIJA: Županijski premijer Srećko Boras, kao odgovor na pokušaj opstrukcije u provedbi odluke o sufinanciranju medija od strane pojedinih bošnjačkih ministara, zaprijetio je obustavom svih uplata sa županijskog proračuna, dok se ne ispoštuje odluka Vlade o isplati sredstava za medije. Naime, Vlada je nakon bez-

broj pokušaja postizanja političkog dogovora, na inicijativu ministara HDZ-a 1990. usvojila odluku o usvajanju programa utroška dijela sredstava utvrđenih proračunom s pozicije »sufinanciranje projekata u informiranju«, čime je definirano da se medijskim kućama u HNŽ-u uplati iznos od ukupno 716.500 maraka. Međutim, kako je odluka donesena na sjednici na kojoj nisu sudjelovali svi ministri iz redova Bošnjaka, pojedini ministri pokušali su opstruirati provedbu odluke i na taj način prolongirati isplatu odobrenih sredstava medijima u HNŽ-u. Zastupnici HDZ-a 1990. u Skupštini skupili su potpise za sazivanje izvanredne sjednice, koja bi uskoro trebala biti održana s jednom točkom dnevnog reda – preuzimanje dijela osnivačkih prava HNŽ-a nad Hercegovačkom TV.

EMBARGO NA POLITIČKE VIJESTI: Hercegovačkoj radioteleviziji, čije vodstvo je odlučilo ignorirati sve vijesti vezane za županijsku Skupštinu, Vladu i

Gradsku upravu Mostara, dok se konačno ne riješi status ove radiotelevizije, najvjerojatnije će se pridružiti i ostale medijske kuće iz županije, koje se ne nalaze u zavidnoj situaciji. Hercegovačka

Zastupnici HDZ-a 1990. u Skupštini skupili su potpise za sazivanje izvanredne sjednice, koja bi uskoro trebala biti održana s jednom točkom dnevnog reda – preuzimanje dijela osnivačkih prava HNŽ-a nad Hercegovačkom TV

radiotelevizija također neće objavljivati niti vijesti političkih strana, kako hrvatskih tako i ostalih. Odlaganje odluke o preuzimanju vlasničkih prava nad HTV-om, kažu iz uprave, još više je sramno, jer je od odluke Norberta Wintersteina o tadašnjem HRT-u prošlo više od 15 mjeseci, a još ništa nije učinjeno. ■

Istarski gradić

Rovinj

Rovinj (tal. *Rovigno*) je grad u Hrvatskoj. Nalazi se na zapadnoj obali Istre. S Porečom je najjače turističko središte Istre, te jedno od najjačih na Jadranu. Područje grada Rovinja graniči s općinama Bale, Kanfanar, Sv. Lovreč i Vrsar.

Klima Rovinja je mediteranska. Srednja godišnja temperatura je 16 °C. Prosječna temperatura siječnja je 4,8 °C a srpnja 22,3 °C.

Rovinj se nalazi na području Crvene Istre, odnosno crvenog tla (crljenice). U rovinjskom arhipelagu nalazi se 22 otoka ili otočića od kojih su Sv. Andrija i Sv. Katarina najveći. Na sjeveru rovinjštine, Rovinj graniči s općinom Vrsar s kojim dijeli zaljev Limski kanal, a na jugu s općinom Bale.

Prvo pominjanje Rovinja kao *Castrum Rubini*, koliko je poznato, nalazimo u djelu »Cosmographia« ravninskog Anonimusa. Djelo, iz VII. st., s mnoštvom geografskih podataka koji se odnose na V. st. iz čega rovinjski kroničar Benussi zaključuje da je Rovinj nastao u razdoblju od III. do V. st. Nakon kapitulacije Italije 1943., Rovinj se pridružio ustanku Hrvata u Istri da bi definitivno 1947. pripao tadašnjoj Jugoslaviji.

Prema podacima Turističke zajednice Istarske županije, Poreč i Rovinj su po broju ostvarenih noćenja, vodeće turističke destinacije Hrvatske. ■

U Poreču održana Glavna skupština Matice hrvatske

»Srebrna povelja« subotičkom ogranku

Na Glavnoj skupštini Matice hrvatske, koja se održava svake druge godine između dviju izbornih skupština, a koja je ovoga puta održana 14. lipnja u Poreču, za rezultate postignute u radu, sudionici skupštine dodijelili su novoustanovljeno odličje »Grof Janko Drašković« – koje će se ubuduće dodjeljivati zaslužnim osobama, a sastoji se od medalje koju je izradio kipar *Kuzma Kovačić*. Prvo odličje posmrtno je dobio *Vlatko Pavletić*.

Matica je također dodijelila »Zlatne plakete« *Josipu Bratuliću*, *Damiru Barbariću*, *Mirku Marjanoviću* iz Sarajeva i *Mariji Kroker Tuškan* iz SAD, a »Srebrne povelje« pojedincima i ograncima koji su u proteklom razdoblju postigli zavidne rezultate u promicanju ideja Matice hrvatske. Tako je i ogranak Matice hrvatske iz Subotice dobio »Srebrnu povelju« za časopis za kulturu, umjetnost i znanost »Klasje naših ravni«, u čijem su uredništvu: *Lazar Merković*, *Milovan Miković*, *Petko Vojnić Purčar* i *Stipan Stantić*.

»Dobro znamo kako se drugi brinu o nama, vrijeme je da sami o sebi ostavimo dubok trag«, rekao je na kraju skupštine *Igor Zidić*, predsjednik Matice hrvatske.

J. B.

Počeo Vukovar Film Festival

Ostvarenja iz podunavske regije

Festival podunavskog filma u Vukovaru koji traje od 9. do 13. srpnja, prikazat će više od 50 ostvarenja, od kojih će tridesetak biti u konkurenciji. Stručni žiri izabrat će najbolje filmove u kategorijama dugometražnog i kratkometražnog igranog te dokumentarnog filma iz zemalja podunavske regije.

Pobjednički dugometražni film otkupit će kompanija Discovery film za regionalnu distribuciju, dok će za kratki i dokumentarni film biti dodijeljena novčana nagrada od 500, odnosno 1.000 eura.

U programu »Svijet« prikazuju se pobjednička ostvarenja s velikih festivala poput ovogodišnjeg laureata berlinskog festivala »Elite postrojbe« (Tropa de Elite), filmovi velikih redatelja te najnoviji kino hitovi. Zemlja partner ovogodišnjeg festivala je Rumunjska, a bit će prikazano 5 zanimljivih naslova iz te najvitalnije istočnoeuropske kinematografije.

Ljubiteljima animiranog filma namijenjen je program »Dragulji Zagreb filma« (osam filmova Zagrebačke škole crtanog filma), dok će program »Matineje« obradovati najmlađe posjetitelje.

Festivalski žiri čine filmski kritičar *Nenad Polimac* i redatelji *Kristijan Milić* i *Zvonimir Jurić*.

Kako navode organizatori, Vukovar Film Festival organizira se s namjerom da se doprinese kulturnoj obnovi u Domovinskom ratu razorenom gradu. Organizatori su kompanija Discovery film i Grad Vukovar.

D. B. P.

Sedmi hrvatski lokalitet
uvršten u svjetsku baštinu

Starigradsko polje na Hvaru na listi UNESCO-a

Starigradsko polje na Hvaru upisano je na Listu svjetske baštine UNESCO-a, objavilo je u utorak Ministarstvo kulture. Odluka o upisu Starigradskog polja na prestižni popis svjetske baštine donesena je na 32. zasjedanju Odbora za svjetsku baštinu UNESCO-a, koja je od 2. do 10. srpnja održana u kanadskom gradu Quebecu.

Odbor za svjetsku baštinu na svojoj sjednici odlučuje o kandidaturama zemalja članica UNESCO-a za upis pojedinih dobara na Listu svjetske baštine. Starigradsko polje na Hvaru sedmi je lokalitet koji je Hrvatska upisala na Listu svjetske baštine – pet kulturnih (Dioklecijanova palača i povijesni kompleks Splita, Stari grad Dubrovnik, Ranokršćanski kompleks Eufrazijeve bazilike u Poreču, povijesna jezgra Trogira i katedrala sv. Jakova u Šibeniku) i jedan prirodni (Nacionalni park Plitvička jezera).

Starigradsko polje, najveća i najplodnija ravnica na jadranskim otocima, najbolje je očuvani antički katastar na Sredozemlju i u Europi. Početkom 4. stoljeća prije Krista ravnica je pravolinijski podijeljena u grčkom metričkom sustavu na 75 parcela. Temeljna parcela bio je izduljeni pravokutnik veličine oko 900 x 180 metara, koji se jasno može iskazati grčkim mjernim jedinicama.

Priprema kandidature Starigradskog polja za Listu svjetske baštine trajala je nekoliko godina, a cijeli su projekt koordinirali i vodili stručnjaci Ministarstva kulture.

Važnost projekta prepoznala je lokalna zajednica koja je slijedom usvajanja Plana upravljanja lokaliteta osnovala i posebnu ustanovu koja će skrbiti

o budućem razvoju Starigradskog polja vodeći se smjernicama UNESCO-a za razvoj lokaliteta od posebne važnosti za svjetsku baštinu.

Upis sedmog lokaliteta na prestižnu listu svjetske baštine, kako se navodi u priopćenju Kabineta ministra kulture, veliko je priznanje Hrvatskoj.

»Ovo je dokaz da države članice UNESCO-a prepoznaju i cijene napore koje Hrvatska ulaže u zaštitu i promicanje kulturne baštine što je prepoznato i nedavnim izborom Hrvatske u Odbor Konvencije za nematerijalnu baštinu kao i osnivanjem UNESCO-vog centra za podvodnu arheologiju u Zadru«, stoji u priopćenju.

(Hina)

Nagrada »Tin Ujević« uručena Mađeru

Najprestižnija pjesnička nagrada »Tin Ujević« Društva hrvatskih književnika svečano je prošloga petka, 5. srpnja, uručena u Tinovom rodnom Vrgorcu ovogodišnjem laureatu – pjesniku *Miroslavu Slavku Mađeru* za zbirku pjesama »Stihovi dugih naziva«, piše Hina.

Zbirka je objavljena u Mađerovoj vlastitoj nakladi. Nagradu su uručili predsjednik Ocjenjivačkog suda za nagradu »Tin Ujević« akademik *Ante Stamač* i donedavni predsjednik Društva hrvatskih književnika *Stjepan Čuić*.

Zahvaljujući na tom visokom priznanju Mađer je izrazio zadovoljstvo što je dobitnik nagrade, koja nosi ime našeg najvećeg pjesnika.

Dodjelom nagrade završena je i tradicionalna kulturno-književna manifestacija »S Tinom u Vrgorcu«, koja je počela 30. lipnja.

Laureat ovogodišnje nagrade »Tin Ujević« proglašen je na izbornoj skupštini Društva hrvatskih književnika 21. lipnja u Zagrebu. Društvo hrvatskih književnika nagradu »Tin Ujević« dodjeljuje od 1981. godine. Ona se od 1981. do 1992. dodjeljivala u Zagrebu, a od 1993. do danas svake godine u Vrgorcu.

Ovogodišnja manifestacija »S Tinom u Vrgorcu« obilovala je večerima poezije, koncertima te likovnim događanjima.

Otkazan »Susret šargije i tamburice« u Vajskoj

Kulturno-umjetnički program »Susret šargije i tamburice«, koji je u okviru manifestacije »Tragovi šokaca« trebao biti održan sutra (subota, 12. srpnja) u Vajskoj, otkazan je zbog nemogućnosti organizacije.

U sklopu manifestacije »Tragovi šokaca« u iduću petak, 18. srpnja, u Domu kulture u Plavnoj bit će otvorena Etno izložba, na kojoj će biti predstavljene šokačke narodne nošnje, stari ručni radovi, kao i predmeti koji su se nekad koristili u domaćinstvima. Nakon otvorenja izložbe u Osnovnoj školi »Ivo Lola Ribar« bit će priređen kulturno-umjetnički program. Nastupaju: HKUPD »Matoš« i KUD »Palona« iz Plavne, »Šokačka grana« iz Osijeka, kao i pjesnici »Lire naive«.

Poznat Žiri Festivala europskog filma na Paliću

U Žiriju Festivala europskog filma »Palić 2008.«, koji će odlučivati o dobitnicima nagrada – »Zlatni toranj« za najbolji film, »Palički toranj« za najbolju režiju, kao i specijalne nagrade Žirija, bit će izraelski redatelj i scenarist *Dror Shaul*, njemačka producentica filmskih festivala *Martina Bleis*, rumunjska glumica *Maria Popistasu*, bosansko-hercegovački redatelj *Srdan Vuletić* i domaća glumica *Lena Bogdanović*, priopćili su organizatori. O najboljem filmu iz programa »Paralele i sudari« odlučivat će međunarodni žiri kritike u sastavu: *Joseph Schnele*, *Mihai Ćirilov* i *Dean Sinović* (filmski kritičar hrvatskog tjednika »Nacional«).

Petnaesto izdanje Festivala europskog filma Palić bit će održano od 19. do 25. srpnja na više lokacija u prirodnom okruženju pokraj jezera Palić, kao i u Subotici. Posjetitelji festivala će i ove godine imati prilike uživati u glazbenom programu, koji će se održavati u Jahting klubu na Paliću s početkom u 23 i 30 sati. Od ove godine će prvi puta biti organiziran i »filmski kamp«. Kamp je smješten na muškom štrandu na Paliću i opremljen (struja, topla voda). Cijena za dvije osobe za sedam dana boravka u kampu iznosi 800 dinara.

Ulaz na sve filmske projekcije i koncerte je besplatan, osim za glavni filmski program, gdje ulaznica košta 200 dinara.

Izložba fotografija i tribina o salašima

Izložba fotografija pod nazivom »Ej, salaši...« bit će otvorena u Utorak 15. srpnja u 19 sati u svečanoj dvorani HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. Nakon otvorenja u 19 i 30 sati bit će održana tribina posvećena salašima koji nestaju. Na tribini će se govoriti o uzrocima propadanja i gašenja sjevernobačkih salaša, nekada ekonomskim središtima Bačke, sada pretvorenim u ruine. O njihovoj povijesti, nekadašnjem salašarskom životu i potrebi i mogućnostima da se oni sačuvaju govoriti *Božana Sabanov Đelmiš*, autorica fotografija i inicijatorica izložbe, *Mirko Grlica*, povjesničar, časna sestra *Eleonora Merковиć*, *Ernő Varnyi*, pomoćnik pokrajinskog tajnika za razvoj, *Ivan Stipić*, žitelj salaša u Đurđinu, i *Ante Rudinski*, arhitekt.

Izložba se održava u okviru »Dužijance« kao njezin neslužbeni dio, a moći će se pogledati do 5. kolovoza.

Slikarica Marija Kovač u Rešetarima

Akadska slikarica iz Sombora *Marija Kovač* sudjelovala je na XI. međunarodnoj likovnoj koloniji »Petrović Rešetari 2008.«, koja je održana 14. i 15. lipnja u Rešetarima. Uz 11 hrvatskih slikara, koji žive u dijaspori, stvaralo je i 30 likovnih amatera iz – Zagreba, Varaždina, Požege, Slavonskog Broda, Našica, Novske, Slavonskog Kobaša, Kutine, Slatine, Belišća, Bilja, Osijeka, Nove Gradiške i Rešetara. Nastali radovi, njih više od 70, darovani su sponzorima manifestacije. Pokrovitelji priredbe bili su Hrvatska matica iseljenika Zagreb i Poglavarstvo Općine Rešetari, a supokrovitelji Brodsko-posavska županija, Slavonski Brod.

Marija Ivošev na izložbi u Strasbourg

Povodom usvajanja europske konvencije o starim i tradicijskim zanatima na ljetnom zasjedanju Parlamentarne skupštine Savjeta Europe, u Palači SE u Strasbourg je nedavno otvorena izložba »Hand made«, na kojoj su predstavljene narodne nošnje, ručni radovi i stari alati s prostora Srbije. Veliku čast nazočiti izložbi imala je i *Marija Ivošev* iz Bačkog Brega, koja je put europske prijestolnice posla u ime Centra za kreativno domaćinstvo iz Sombora, zbog specifičnosti i rariteta njezine djelatnosti i višegodišnjeg iskustva. Na izložbi u zgradi Europskog parlamenta prikazala je tri narodne šokačke, te dvije srbijanske i bunjevačke nošnje. Također, izloženi su bili i ručni radovi iz Bačkog Brega, kao i kožni prsluci (kožusi), koje ona godinama vješto šiva u svom kućnom ambijentu. Na taj je način Marija Ivošev svoj grad, te malo selo u kojem živi, barem na neki način približila Europi.

I. Dekić

Severina nastupa u Novom Bečeju

Hrvatska pjevačica *Severina* bit će glavna zvijezda ovogodišnjih »Velikogospojinskih dana« u banatskom mjestu Novi Bečej, piše u ponedjeljak novosadski »Građanski list« prenoseći izjavu članka lokalne samouprave.

Na tradicionalnoj turističko-sportskoj manifestaciji nastupit će i druge glazbene skupine, kao i pjevač *Zdravko Čolić*, no, po riječima predsjednika Općine *Milivoja Vrebalova* »najteže je bilo nagovoriti Severinu na nastup u Novom Bečeju«.

»Velikogospojinski dani« su skup ljetnih kulturnih, sportskih, kulinarskih i turističko-gospodarskih manifestacija koje bi ove godine, od 22. do 28. kolovoza, trebale privući oko 100.000 posjetitelja iz Vojvodine i susjedstva.

U Pučišćima održan seminar »Stvaranje kazališta«

Zajedničko istraživanje teatra

Na seminaru je sudjelovala i Marija Šeremešić, voditeljica Dramske sekcije HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora

Sudionici seminaru »Stvaranje kazališta«

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika u Pučišćima na otoku Braču i ove je godine održan seminar »Stvaranje kazališta«, koji je u prostorima Klesarske škole od 21. do 30. lipnja ugostio amaterske redatelje, glumce i animatore kazališnih družina Hrvata izvan Hrvatske. Sudjelovalo je ukupno 13 polaznika iz Kanade, Italije, Njemačke, Vojvodine te Bosne i Hercegovine.

Kako prenosi internetska stranica HMI, voditeljica projekta Nives Antoljak i redateljica Nina Kleflin ove su se godine odlučile, na zahtjev kazalištaraca iz iseljeničtva, više baviti mladim hrvatskim dramskim piscima, koji su na neki način manje dostupni publici u iseljeničtvu.

»U zajedničkom istraživanju na Matičinom seminaru 'Stvaranje

kazališta', gdje postoji vrlo dobra komunikacija s kazalištarcima iz domovine i iseljeničtva, pronašla sam svoje mjesto u funkciji nekog tko inicira određene projekte i oni se nižu jedan iza drugoga, predstavljaju kontinuitet i traženje određene estetike, umjetničkog

Završna predstava »Zločestobija« po tekstu Marijane Nola

Šeremešić: Dobra pomoć voditeljima skupina

Voditeljica Dramske sekcije HKUD »Vladimir Nazor« iz Sombora Marija Šeremešić sudjelovala je na seminaru po peti put. »Ono što radim u okviru dramske sekcije HKUD 'Vladimir Nazor' jedan je od 'produkta' upravo ovih seminara. Mogu neskromno reći da su naš rad u oblasti pučkog teatra pohvalili voditelji seminara. Inače, što se tiče seminara, on nastoji pomoći voditeljima kazališnih amaterskih skupina u stvaranju predstava. Polazi se od osnova, odabira komada, načina na koji se postavlja, preko scenografije i kostimografije, a teorijsko znanje se primjenjuje u konkretnom činu stvaranja jedne predstave«, kaže za HR Marija Šeremešić.

izraza. Naše zajedničko istraživanje kazališta traje punih deset godina i dalo je već brojne rezultate od Kanade do Australije i Europe, i njima valja pribrojiti i festival u domovini 'Dani hrvatskog pučkog teatra u Hercegovcu'.

Taj je festival u proteklom desetljeću prikazao stotinjak izvrsnih amaterskih predstava iz iseljeničtva. Voljela bih to, svakako, nastaviti. Čini mi se da imam podršku ljudi s kojima surađujem iz Hrvatske matice iseljenika na čelu s ravnateljicom Danirom Bilić, a s kazalištarcima iz iseljeničtva imam zaista iznimno kvalitetnu suradnju«, rekla je umjetnička voditeljica seminara, ugledna zagrebačka redateljica Nina Kleflin. Ovogodišnja zadaća za polaznike seminara i njihove mentore bila je uprizoriti tekst *Marijane Nola* »Zločestobija«, za kojega je

autorica prije dvije godine dobila drugu nagradu na natječaju »Marin Držić« Ministarstva kulture RH.

Za izvedbu seminarske predstave, odnosno javnog sata, odabran je ponovno monumentalni atrij i vrt »Palače Dešković« u Pučišćima. U živopisnom atriju i vrtu »Palače Dešković« u nedjelju, 30. lipnja, okupila se brojna, uglavnom mlada publika, sastavljena od mještana i turista. Javni sat ovogodišnjih polaznika seminara oduševio je mladu publiku u Pučišćima, a izvođači su vidno uživali u rezultatima svog rada, piše HMI.

Nakon izvedbe slijedile su zahvale i podjela potvrda o završenom seminaru, koje je polaznicima predala voditeljica projekta Nives Antoljak.

»Hrvatska matica iseljenika u ovom projektu nastoji afirmirati hrvatsku kazališnu tradiciju i općenito kazališnu kulturu te posebno ljepote scenskog govora, odnosno kulture govora hrvatskog književnog jezika, budući da polaznici iz iseljeničtva u roditeljskom domu obično koriste dijalektalni izraz, svoj materinski jezik, ili jezik hrvatskih autohtonih manjina iz Europe, kao što su, na primjer, gradišćansko-hrvatski jezik ili govori hrvatskoga jezika naših etničkih skupina kojih, primjerice, u Republici Mađarskoj ima čak desetak«, naglasila je Nives Antoljak.

D. B. P.

Aktivnosti folkloraca HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice

Turneja u Poljskoj i nastup u Beogradu

Članovi pripremnog ansambla tijekom boravka u Poljskoj

Pripremni ansambl i članovi tamburaškog orkestra HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice od 29. lipnja do 7. srpnja boravili su u Poljskoj, gdje su u mjestu Kłomnice i njegovoj okolini održali desetak nastupa. Središnji nastup imali su na XI. međunarodnom folklornom susretu pod nazivom »Iz daleka, iz bliza«, koji je održan u tom gradu.

Na festivalu su nastupili i

ansambl iz Moldavije, SAD-a, Rumunjske, Makedonije, Francuske i Švedske.

Tom prigodom direktor festivala je Subotičanima dodijelio pehar za najbolje uvježban i najbolje organiziran ansambl, dok je vođa ansambla *Filip Mesaroš* dobio priznanje za najmlađeg, ali najprofesionalnijeg voditelja skupine na festivalu. Također, HKC »Bunjevačko kolo« je ovom prilikom dobilo i pozive

na druge festivale u Poljskoj, ali i u Chicagu (SAD), Moldaviji i Švedskoj.

U okviru posjeta Poljskoj, folklorci su obišli poznato svetište »Jasna gora«, gdje je podignut spomenik papi Ivanu Pavlu II., kao i ruševine starog dvorca iz XV. stoljeća.

I najmlađi folklorci HKC »Bunjevačko kolo« ovih dana bilježe svoje nastupe. Oni su sudjelovali na Međunarodnom dječjem folklornom festivalu »Ponesi opanke«, koji je proteklog vikenda održan u Beogradu. Središnji program festivala održan je u zgradi Skupštine Grada Beograda, a nastupile su folklor-

ne skupine iz – Meksika, Italije, Češke, Slovačke, Rumunjske i Mađarske, kao i šest skupina iz Srbije. Sedmi po redu festival dječjeg folklora održan je pod pokroviteljstvom Tajništva za kulturu Grada Beograda, a organizirala ga je sekcija za Srbiju Međunarodne organizacije za narodnu umjetnost i folklor. Manifestaciju tradicionalno podržava UNESCO.

Nakon nastupa u zgradi Skupštine Grada Beograda, folklorne skupine su prodefilirale Knez Mihailovom ulicom, a na Kalemegdanu su odigrale veliko kolo.

D. B. P.

Najmlađi plesači u Beogradu

Subotičani bili gosti priredbe žetvenih običaja u Županji

»Takmičenje risara« na slavonski način

Završni dio priredbe »Kruh naš svagdašnji – žetva i vršidba u prošlosti«, koju

je prije šest godina pokrenula Turistička zajednica grada Županje radi očuvanja kulturne baštine i

običaja Slavonaca u vrijeme žetve, održan je prošle subote, 5. srpnja, u Županji. Između ostalih, priredbi su nazočili i gosti iz Subotice: predsjednik Organizacijskog odbora »Dužijance« *Davor Dulić*, načelnik Sjevernobačkog okruga *Zoran Prčić* i predsjednik HKC »Bunjevačko kolo« *Ivan Stipić*.

Prvi otkos načinio je ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja *Božidar Pankretić*, a nakon njega to su učinili i vukovarsko-srijemski župan *Božo Galić* i županjski gradonačelnik *Davor Miličević*.

»Čuvajući tradiciju i običaje ne zaboravljamo svoje korijene i ostavimo vjerni naslijeđu«, poručio je ministar Pankretić u prigodnom govoru, piše Hina.

Predsjednik županjske Turističke

zajednice *Mirko Bačić* je rekao kako se projektom želi otrgnuti od zaborava starinski način žetve, povezati narodnu kulturnu baštinu.

Žetvu s početka 20. stoljeća dočarao je županjski pjesnik *Zvonimir Stjepanović*, a sudionici mobe, slavonskog običaja zajedničkog rada iz prošlog stoljeća, kada su se na žetvu pozivali rodbina i prijatelji, u polju su pokazali starinski način žetve kosom.

Članovi Kulturno-umjetničkog društva »Tomislav« iz Županje prikazali su folklorne običaje županjskoga kraja.

Priredba »Kruh naš svagdašnji – žetva i vršidba u prošlosti« počela je 21. lipnja Drugim dječjim čobanskim igrama.

D. B. P.

Otkos na »dužijancin« način: Davor Dulić

Milan Fošner – »Šibajući mrtvog konja«, Fraktura, Zaprešić, 2007.

Milan Fošner rođen je 1971. u Sisku. Cijeli život živi u Zagrebu, gdje je završio srednju školu i studirao. Do sada je objavio tri knjige poezije: »Put od Ljubljane do Folnegovićevo naselja« (2000.), »Život u kući slijepih« (2002.), »Užasno vam je dobro, zar ne!?« (2005.), nastupao je na Goranovom proljeću, dobio nagradu za priču na anonimnom natječaju FAK-a. »Šibajući mrtvog konja« prvi mu je roman.

A prvijenac započinje znakovitim stihom: »Sanjao sam fini parti, mnogo ljudi, nigdje žandara...« Time je i naznačeno kako će se njegova radnja kretati između dva paralelna svijeta, u svojevršnom zrakoprostoru, koji je ipak bolji od margine na koji život gura njegove likove. Realnost nudi nimalo lijepu sliku i (ne)mogućnosti kakvima su u suvremenom svijetu podareni mnogi, a snovi sve ostalo – ali uz jedan bitan uvjet. Njega nije lako ispuniti, jer sanjariti ne može svatko, a osjetiti oslobađajuću lakoću koju pružaju snovi umijeće je za koje treba imati posebnog dara.

DOSADAN ANTIJUNAK: Među odabranima iz te kategorije Fošnerov je glavni lik Ivan Horvat, mladić što zadanost s kojom je startao doživljava stoički, bez veće želje da išta promijeni. Dokumentarac koji bi se snimio o tom antijunaku bio bi poprilično dosadan i prijetio da čitatelja uvuče u sivilo i tamne nijanse, kojima bi bio obojen. Mjesto na kojem živi gotovo da se i ne mijenja, zapravo on se vuče sporo i lijeno na samo nekoliko punktova, a svaki od njih predstavlja nam Horvata i njegovu ekipu na sebi svojstven način.

Glavno je poprište njihova postojanja kafić »Pikolo« na zagrebačkoj Trešnjevci, svojevršnom kraljevstvu u kojem nikome potrebni podanici usrdno služe gruboj stvar-

nosti. Pokraj Ivana Horvata, neokrunjenog kralja gubitnika, tu su i Komarac, uvijek na istom mjestu blizu vrata zbog nesnosnog smrada koji ga obavlja, Stevica, zadužen za promicanje suradnje s drugim kraljevstvom – svijetom kladionica, a Damir Bankar jedini pruža sliku naizgled uspješna čovjeka, sve dok ga ne pokosi infarkt i na vidjelo ne isplivaju njegovi dugovi. Kao dobri duh nad svima njima bdije Bambi, vlasnik kafića, što prijateljski i dobronamjerno dvori svoju vjernu klijentelu.

Priča o gubitnicima

Iako nam se sve čini već toliko puta viđenim, Fošnerovi junaci neće nas ostaviti ravnodušnim, već će čitatelju objasniti štošta o onome s čim se i sam često susreće. Od pomalo naturalističkog niza takvih dana sastoji se i ova priča o gubitnicima, koji će svoje povremene dobitke morati tražiti u naoko nevidljivim sitnicama

Piše: Đurđica Stuhlreiter

GUBITNICI PO SUDBINI:

Gubitnici, koji se po nekom osjećaju za sebi slične okupljaju na ovom prostoru, česti su i uporni posjetitelji kladionica. Ženski likovi, što tamo zarađuju kruh nasušni, za njih su vile iz bajke, koje mogu ispuniti sve njihove želje. Ipak, autor ih tek naznačuje, ne pokazujući previše volje da nekoj od njih da i jasnije obrise ili uvjerljive razloge postojanja u ovom romanu. Očekivalo se da tako neće biti s Tanjom, mladom djevojkom koja je iznenada ušetala u Horvatom život, ali je i za nju pisac isto tako brzo izgubio interes, pa je nestala prije no što smo shvatili koja je bila njezina prava uloga.

Pisac tako ostaje dosljedan sebi, ne dajući niti najmanju šansu kako bi njegov lik mogao pobjeći iz vakuuma u koji ga je smjestio, te ga oblikuje kao gubitnika po sudbinskom određenju.

I neki drugi odnosi tek su naznačeni, primjerice odnos s majkom koja umire, ali joj on ne želi otići na pogreb, njegovo životarenje u stančiću nalik na brlog ili povremeni poslovi koje odraduje preko volje. Smisao Horvatova života svodi se na besmisao, koji je sam po sebi jasan i ne traži nikakvo dodatno objašnjenje. Motivi koji ga vode (alkohol i cigarete, kladjenje i samoća) čine se sasvim dovoljnim za Horvatovo postojanje. Ono se otvara svakom oku i daje priliku za prosudbu smisla koje teško da će se opravdati mjerilima suvremenog, materijalističkog svijeta. Ipak, snovi o kojima nitko ništa ne zna ostaju samo njegovi i opravdavaju mnogo toga što ne smije biti dostupno svačijem radoznom pogledu i brbljavom jeziku svakidašnjice.

Roman »Šibajući mrtvog konja« pisan je jednostavnim stilom pa se čita lako, ostavljajući mnogo mjesta za prepoznavanje. Iako nam se sve čini već toliko puta viđenim, Fošnerovi junaci neće nas ostaviti ravnodušnim, već će čitatelju objasniti štošta o onome s čim se i sam često susreće.

Od pomalo naturalističkog niza takvih dana sastoji se i ova priča o gubitnicima, koji će svoje povremene dobitke morati tražiti u naoko nevidljivim sitnicama. Ništa im drugo, uostalom, neće niti preostati kada se moraju i sami složiti s onim što drugi primjećuju:

»Znaš, mislim da bi ti mogao napraviti puno više OD TOGA u životu. Puno, puno više! Ali – nećeš... ti to ... BAŠ – NEĆEŠ«.

Slaganje s ovakvom konstatacijom Ivan će Horvat morati potvrditi: »A nakon toga – moći će samo nastaviti po starom«.

Jezični savjetnik

Hrvati izvan domovine

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Nerijetko zamijetim novinske napise u kojima piše: »Republiku Hrvatsku posjetilo izaslanstvo *Gradišćanskih Hrvata*« ili »Gradonačelnik Osijeka posjetio *Bunjevačke Hrvate*« i slično. Vjerujem da prosječno obrazovan čitatelj lako uočava pravopisnu pogriješku u ovim naslovima. Ukoliko pridjeve *bunjevački* i *gradišćanski* napišemo velikim početnim slovom stvaramo od njih poseban narod i oduzimamo im, velikim slovom G ili B, zajedničku nacionalnu pripadnost koju dijele s Hrvatima u Hrvatskoj. Slabim poznavanjem pravopisne norme može se stvoriti nepotrebna zbrka ili namjerna podjela naroda.

Pravopisna su pravila vrlo jasna. Pogledamo li u bilo koje izdanje »Hrvatskoga pravopisa« *Babića, Finke, Moguš*, vidjet ćemo da se: »Velikim početnim slovom pišu imena naroda i pojedinih njihovih pripadnika, npr. Hrvat, Hrvatica, Nijemac, Njemica itd. Velikim se početnim slovom pišu i pripadnici država (sastavljenih od više naro-

da), npr. Amerikanac, Švicarac i sl.« Također se velikim početnim slovom pišu stanovnici neke regije pa ćemo tako napisati: »Zagorci, Dalmatinci, Slavonci, Istrani, Šokci i Bunjevci pripadnici su hrvatskoga naroda, dakle svi oni su jedan narod – Hrvati!«

Iako su ova pravopisna pravila vrlo jasna i nedvosmislena, često dolazi do pogriješaka. Zašto je tomu tako? Mislim da razloge treba potražiti u svijesti ljudi koji se boje da će nekoga uvrijediti ukoliko njegovu nacionalnu ili regionalnu pripadnost napišu malim slovom, pa onda učine veću štetu pišući ju velikim početnim slovom.

Hrvati u Italiji žive kao zajednica u pokrajini Molise, njih zovemo moliški Hrvati. Poznato je da u Gradišću Hrvati žive od 15. i 16. stoljeća, a nazivamo ih gradišćanskim Hrvatima. Pridjevima moliški i gradišćanski istaknuli smo mjesto stanovanja pripadnika istoga naroda. Pridjeve na: *-ski, -ški, -čki i -čki*, nastale od vlastitih imena, pišemo malim slovom (osim, na-

ravno, kada su na početku rečenice), stoga ćemo napisati: *hrvatski* predsjednik, *bunjevački* običaji, *osječki* gradonačelnik, *subotička* katedrala...

Hrvati žive u različitim dijelovima svijeta: Argentini, Americi, Čileu, Njemačkoj, Švicarskoj i

drugdje, no za njih nitko neće napisati Američki Hrvati ili Njemački Hrvati jer bi to značilo da su oni zaseban narod, a ne Hrvati raseljeni po svijetu – često spominjana hrvatska dijaspora, stoga ni za bunjevačke i gradišćanske Hrvate ne treba drukčije pravopisno pravilo!

Od 11. do 19. srpnja u Tavankutu

Bogat program kolonije naive u tehnicu slame

Otvorenje 23. saziva prve kolonije naive u tehnicu slame »Tavankut 2008.« održat će se večeras (petak, 11. srpnja) u galerijskom prostoru HKPD »Matija Gubec« u Tavankutu, s početkom u 19 i 30 sati. Ovom prigodom bit će upriličena izložba slika od slame nastalih na 22. sazivu Kolonije. Izložbu će otvoriti prof. *Josip Ivanović*, a nazočni će moći pogledati i kulturno-umjetnički program, koji su priredili članovi folklornog i tamburaškog odjela.

Tijekom narednih devet dana trajanja Kolonije, priređen je raznoliki program. Sutra, 12. srpnja, sudionici ovogodišnje Kolonije bit će nazočni manifestaciji »Natecanje risara« na Verušiću, gdje će izrađivati starinske perlice od slame. Nedjelja, 13. srpnja, namijenjena je za rad slamarki u pro-

storijama Osnovne škole »Matija Gubec« u Tavankutu, a istoga dana će u 16,30 u školi biti održan Okrugli stol, na kojemu će o temi »Slamarstvo iz muzeološkog aspekta« govoriti etnologinja i ravnateljica muzeja »Stjepan Gruber« u Županji *Janja Juzbašić*. Osim nje, sudionicima Okruglog stola obratit će se i filmski redatelj Branko Ištvančić s temom »Slamarstvo – pojava zabilježena filmskom vrpcom«, zatim prof. filozofije *Tomislav Žigmanov* s temom »Ustavljivanje pristupa slamarstvu«, te *Ljubica Vuković-Dulić* kao moderatorica. Iduća tri dana, odnosno 14., 15., i 16. srpnja, slammarke će od 9 do 18 sati raditi slike, perlice i druge predmete od slame u prostorijama tavankutske škole, a u srijedu navečer, 16. srpnja, u 18 sati održat će se i filmska večer. Na programu

će biti prikazan dokumentarni film »Ana Bešlić – kiparica« redatelja *Rajka Ljubića*. Film je snimljen u suradnji s Gradskim muzejom Subotica, a predstaviti će ga, osim samog autora, i povjesničarke umjetnosti i kustosice Gradskog muzeja Subotica, *Olga Kovačev Ninkov* i *Ljubica Vuković-Dulić*.

U četvrtak, 17. srpnja, slammarke će svoje umijeće u radu sa slamom prikazati i na trgu ispred Gradske kuće, a u petak, 18. srpnja, nastavit će s izradom slika u prostorijama škole »Matija Gubec« u Tavankutu. Također će u petak, od 19 sati, u školi biti priređena književna večer. Bit će predstavljena knjiga »Graal« *Lazara Franciskovića*, o kojoj će govoriti prof. filozofije i publicist *Tomislav Žigmanov*. Nakon toga slijedi svečana večera za sve sudionike. Izložba slika s ovo-

godišnje Kolonije bit će otvorena 8. kolovoza u vestibulu Gradske kuće, u 18 sati.

U subotu, 19. srpnja, u 19,30 je zatvaranje 23. saziva Kolonije i ujedno »Risarsko veče«, ispunjeno kulturno-glazbenim programom, na kojemu će, već tradicionalno u povodu Dužijance u Tavankutu, nastupiti HKUD »Dubrave« iz Aladinića, BiH, i KUD »Ivan Goran Kovačić« iz Velike, R. Hrvatska, te po prvi puta i gosti iz Istre – RKUD »Rudar« iz Raše.

U nedjelju, 20. srpnja, održat će se svečanost Dužijance u Tavankutu, koja će započeti sv. misom u 10,30, dok će navečer u dvorištu župe biti priređeno Bandašicino kolo, s početkom u 20 sati.

Za otvorenje, 11. srpnja, te zatvaranje Kolonije, 19. srpnja, bit će organiziran besplatan prijevoz autobusom, koji kreće ispred katedrale u 19 sati, a zaustavlja se i u Maloj Bosni, ukoliko bude zainteresiranih.

M. Matković

U jednoj od naistočnijih župa Srijemske biskupije, u Surčinu

Obnovljena crkva Presvetog Trojstva

Crkva Presvetog Trojstva u Surčinu, nedavno je temeljito obnovljena, a njezin župnik prečasn
Marko Kljajić, istodobno i župnik u novoosnovanoj župi na Novom Beogradu,
već nekoliko godina bezuspješno pokušava ishoditi dozvolu za gradnju crkve u toj župi

Od ukupno 29 župa na području Srijemske biskupije tri župne crkve nose ime Presvetog Trojstva. To su crkve u Kukujevcima, Srijemskim Karlovcima i Surčinu te filijalna crkva u Staroj Pazovi. Činjenica da je jedna od njih, crkva Presvetog Trojstva u Surčinu, nedavno temeljito obnovljena, a njezin župnik prečasn *Marko Kljajić*, istodobno i župnik u novoosnovanoj župi na Novom Beogradu, već nekoliko godina bezuspješno pokušava ishoditi dozvolu za gradnju crkve u toj župi, bili su više nego opravdani razlozi za posjet ovoj, jednoj od najistočnijih župa Đakovačko – srijemske biskupije, koja je odnedavno i formalno razdvojena i sada nosi naziv Srijemska biskupija.

Sa širokim osmijehom dobrodošlice dočekani smo od strane upravitelja župe prečasnog Marka Kljajića, bivšeg dugogodišnjeg župnika župe sv. Roka i sv. Jurja u Petrovaradinu i su-upravitelja svetišta Gospe Tekijske. Budući da je prečasn Kljajić dugogodišnji član Društva hrvatskih književnika i dokazani znalac i pisac povijesti Srijema te autor zbirke pjesama »U istini trećeg dana«, monografija »Golubinci kroz povijest«, »Slankamen kroz povijest« i »Sveti Juraj u Petrovaradinu«, antologijske kronike »Kako je umirao moj narod« te zbirke poezije »Getsemanski plodovi duše«, o čemu bi drugom na početku našeg razgovora mogli govoriti nego o prošlosti župne crkve Presvetog Trojstva.

IZGRADNJA CRKVE: Tako smo saznali da su se Hrvati u Surčin počeli doseljavati iz Like nakon osnivanja Vojne Krajine, i to u istočnu stranu mjesta, prema Zemunu. Odmah po dolasku odabrali su na najljepšem mjestu i zemljište za gradnju crkve. Tu su crkvenu parcelu označili velikim drvenim križem, a poslije su na stupovima sagradili i crkvenu zvonaru, na kojoj su bila postavljena dva zvona.

Velike zasluge za izgradnju crkve u ovom mjestu nadomak Beograda imao je učitelj *Adolf Marković*, koji je u Surčinu bio na službi od 1885. do 1895. godine, kada je premješten u Vukovar. Njegovom zaslugom sakupljena je potrebna svota za početak gradnje. Marković je od tadašnje kraljevske Vlade uspio dobiti pomoć od 9 tisuća kuna, a uz tu pomoć Vlada je i besplatno izradila plan i troškovnik. Imovinska općina je pomogla s 2 tisuće kuna i dala besplatno građu za gradnju crkve. Ostatak od 16 tisuća kuna, koliko su iznosili ukupni troškovi, osiguran je od crkvenog novca te je crkva dovršena 1896. godine.

»Crkva je solidno građena, zidana je od cigle, pokrivena crijepom, a lijepo je uređena i iznutra. Iste godine stavljeni su i novi prozori sa željeznim okvirima. U crkvi se nalazi jedan oltar s kipom Svetog Trojstva i dva malena oltarića s kipovima Srca Isusova i Marijina. Ti kipovi i oltar su tirolski radovi. Crkva ima i jedan toranj i tri zvona. Jedno je još iz starog drvenog zvonika«, zapisano je tih godina u Župnoj kronici.

Za lijep župni stan Surčinci mogu zahvaliti još jednom svom učitelju – *Franji Kovačiću*. Stan je dovršen 1930. godine. Građen je također od cigle i žbuke, a sastoji se od osam prostora i velikog podruma s dva okna. Taj je stan visoki parter (sedam stepenica), s prostranim zračnim sobama i trokrilnim prozorima. »Kada je završena izgradnja župnog stana izaslanstvo Surčinaca, na čelu s *Markom Nagličem* i učiteljem Kovačićem, uputilo se u posjet tadašnjem biskupu *Akšamoviću* s molbom da im pošalje župnika, jer je do tada Surčin bio filijala župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu. Udovoljeno im je tek osam godina kasnije, 1938. godine, kada je i osnovana župa Presvetog Trojstva u Surčinu«, priča nam prečasn Kljajić i dodaje, kako je prvi upravitelj

Upravitelj župe Presvetog Trojstva u Surčinu preč. Marko Kljajić

osamostaljene župe u Surčinu bio *Petar Fišer*, a nakon njega upravitelji su bili župnici: *Josip Štimac, Josip Varžić, Antun Kolarević, Josip Šlogar, Petar Petrović i Đuro Kedveš*.

NOVOOBNOVLJENA CRKVA: U sadašnjost smo se vratili razgledavajući novoobnovljenu crkvu, a prečasn Kljajić nam je pokazivao popravljen toranj, sada pokriven novim plastificiranim limom, izmijenjene letve i drvenu konstrukciju krova pokrivenu »biber« crijepom, te postavljene nove žljebove i okapnice od pocinčanog lima. Crkva je dobila i novu vanjsku fasadu koja je, kao i unutrašnjost crkve, oličena u dvije nijanse. Razvedena je i nova trofazna električna mreža i instalacija za razglasni uređaj, te je izvršena i elektrifikacija tri postojeća zvona, dok su na toranj crkve postavljena četiri električna sata.

Na odlasku nam je prečasn Kljajić još spomenuo podatak da je šest velikih prozora u ladi crkve i dva manja u svetištu oslikao akademski slikar iz Zemuna prof. *Vladimir Popin*, i to s motivima iz povijesti spasenja (Božić, Krštenje Isusovo, Propovijed na Gori, Golgota, Uskrsnuće, Duhovi) te likovima Ivana Pavla II. i majke Terezije.

Na naše završno pitanje – kada će napokon biti ishodovana dozvola, odnosno kada će početi gradnja crkve u novoj župi na Novom Beogradu, preč. Marko Kljajić nemoćno sliježe ramenima i odgovara niječno, te spominje brojne administrativne barijere i skrivenu želju nekih struktura da crkva u Novom Beogradu nikada ne bude izgrađena.

Zlatko Žužić

Crkva Presvetog Trojstva u Surčinu

11. srpnja 2008.

Piše:

mons. dr. Andrija Kopilović

Model budućeg svijeta

Moli i radi

Baš danas katolički kalendar bilježi blagdan svetoga Benedikta, zaštitnika Europe. Težimo europskim integracijama, a ne tako davno su se zatresli temelji Europe. Dobro je podsjetiti se da ova i ovakva Europa ima svoju prošlost i svoju duboku utemeljenost u kršćanskoj civilizaciji. Uopće je nebitno je li to netko priznaje ili ne. Da bi se stvorila posve »nova Europa«, mora se ili zaniijekati njena prošlost ili srušiti temelje.

Ožalošćeni smo svjedoci da se ruše temelji Europe. Već imamo iskustvo kamo to vodi. Takva utemeljenost Europe, kakva je naslijeđena, ne priječi da se Europa otvara novim vrijednostima ili zakonitostima, pa i civilizacijama, ali sve to što je novo mora imati pred sobom europsku stvarnost od početka.

Čovjek je biće koje neprestano radi. I kad spava – srce se napinje, i kad je u narkozi – pluća dišu. Kad se čini da se odmara – mozak radi, mašta se ispunja, osjećaji reaguju, volja odlučuje, a to znači da tijelo, duša i duh rade.

ČOVJEKOVA RADINOST: Čovjek svestrano radi. On radi manualno, a to znači materijalno – svojim rukama oblikujući nove i svestranije forme života. On radi također psihički – stvarajući umjetnost, kulturu, otkrivajući znanstvene mogućnosti, stvarajući uvijek nove energije, strojeve, okruženja čovjekova života, te nove mogućnosti daljnjeg razvoja. No, čovjek radi i duhovno. On se neprestano odlučuje za dobro ili zlo, on komunicira s Bogom ili ga odbija, on s njime prijateljuje ili se s njim svađa. Čovjek uvijek zauzima stav prema svojoj okolini, prema ljudima, prema samome sebi i prema budućnosti. Nema trenutka u kojem čovjek ne bi radio.

Različito, međutim, čovjek radi na materijalnom, na psihičkom i na duhovnom području. Na materijalnom području on obrađuje zemlju, stvara strojeve, omogućuje sve bolji ambijent života. Čovjek vlada svime što je ispod njega, a to znači da je on gospodar životinja, biljaka, prirode, čitave zemlje. Sveto pismo kaže da je Bog dao čovjeku da gospodari nad biljkama, životinjama – nad svim stvorenjima. Čovjek ipak ne upravlja sobom, nema vlasti nad sobom. A to znači da nije mogao sam sebe stvoriti, da ne može sam sebi dati nebo. Sve u svijetu treba slušati čovjeka, no, čovjek mora slušati Boga. Čovjek nekako svemu u prirodi može dati život – sadeći biljke ili dajući životinjama da se razmnožavaju, no, sebi ne može dati život, sebe ne može spasiti od smrti, ne može sam biti slobodan od zla. Osim toga, uspješnost svega što čovjek radi ovisi o Bogu.

OVISNOST O BOGU: Priroda, biljke i životinje, pa i

Iz otuđenja ateizma,

čovjek se vraća vjeri.

Iz naivnog uvjerenja

da čovjek živi od bo-

gatstva i da sam, bez

Boga, može svakom

čovjeku omogućiti

slobodu i svakom

narodu mir, ušlo se u

epohu nevjerojatnih

ratova, terorizama,

nemoćnih politika i

uvjeravanja. Euro-

pa je ušla u idolo-

poklonstvo, ona se

klanja sebi i bogov-

vima, te zato pada

u neizvjesni ponor

razočaranja. Ona se

mora vratiti sebi te

s Isusom iz Nazare-

ta zavoljeti čovjeka

i sačuvati prirodu za

buduća pokoljenja.

»Moli i radi« najbolji

je model budućega

svijeta.

sam čovjekov organizam, mogu funkcionirati ako im Bog dadne uvjete. Zato je za čovjekov posao nužno biti na dva kolosijeka: moliti i raditi. Najprije treba moliti, a to znači raditi na duhovnom području. To je posao koji čovjek ima prema Bogu, to je prijateljevanje i dijalog s Bogom, to je, zapravo, otvorenost prema Bogu, kako bi sve što čovjek radi imalo uspjeha. No, čovjek mora raditi oko sebe, stvarati, oblikovati, on se mora truditi i znojiti kako bi Bog tome mogao dati uspjeh. Čovjek može zasaditi biljku, ali Bog će dati da ona raste. No, ako čovjek ne zasadi biljku, Bog nema čemu dati da raste. Čovjek može sebi uzeti domaće životinje – ovce, goveda, svinje, kokoši, no, ne ovisi sve o čovjeku da te životinje žive i da mu donose puno roda. Čovjek može zasijati polje, ali o oblacima i suncu ovisi hoće li ono roditi. Čovjek može imati savršene liječnike i lijekove, ali oni ne mogu čovjeka sačuvati od smrti. Zato je potrebno shvatiti da čovjek mora moliti i raditi. *Einstein* je to izrazio rečenicom: »Pokraj laboratorija treba imati oratorij«. Pokraj radnog mjesta treba imati mjesto za molitvu. Samo tako može uspijevati ljudsko društvo, tako je moguće očuvati se od opasnosti da nas naša vlastita znanost ne razori i pokopa, samo tako možemo biti sigurni od zla, od zlih ljudi i napada bolesti, kao i od smrti.

Sv. Benedikt je to još u petom stoljeću dao kao geslo svojim duhovnim sinovima riječju: »Moli i radi«. I oni su od tada pošli svijetom stvarajući europsku kulturu, prepisujući grčka i rimska klasična djela, produbljujući teologiju, stvarajući umjetnička djela, građevine, slikarstvo, glazbu, osobito koral, kipove, slike kao i infrastrukturu čovjekovih obitavališta.

Crkva zato sv. Benedikta slavi kao zaštitnika Europe. On je, dakle, u temeljima europske kulture i civilizacije. Ako se želi da ovo naše vrijeme bude civilizacija ljubavi, a to znači mira i slobode, potrebno je da se u zahvalnosti promatra lik sv. Benedikta i traži njegov zagovor i suradnja na toj novoj budućnosti Europe i čovječanstva.

Iz otuđenja ateizma, čovjek se vraća vjeri. Iz naivnog uvjerenja da čovjek živi od bogatstva i da sam, bez Boga, može svakom čovjeku omogućiti slobodu i svakom narodu mir, ušlo se u epohu nevjerojatnih ratova, terorizama, nemoćnih politika i uvjeravanja. Europa je ušla u idolo-poklonstvo, ona se klanja sebi i bogovima, te zato pada u neizvjesni ponor razočaranja. Ona se mora vratiti sebi te s Isusom iz Nazareta zavoljeti čovjeka i sačuvati prirodu za buduća pokoljenja. »Moli i radi« najbolji je model budućega svijeta.

Savjet ili uputa?

Čitajući članak (str. 6 i 7, »Hrvatska riječ« br. 279 od 4. lipnja 2008. godine) veoma me razočaralo i začudilo glasovanje članova UO da za direktora tjednika »Hrvatska riječ« predlože gosp. *Ivana Karana*.

O radnom iskustvu izabranog kandidata pišete (navodim): »Od rujna 1986. godine do prosinca 1988. bio je uposlen u izvršnim tijelima Skupštine Općine Sombor u općinskom štabu Teritorijalne obrane. Od prosinca 1988. godine do siječnja 1991. godine bio je uposlen u Pokrajinskom štabu Teritorijalne obrane Novi Sad. Tijekom 1992. godine bio je uposlen pri Ministarstvu odbrane Republike Srbije PŠ TO Novi Sad, a tijekom 1993. i 1994. godine bio je uposlenik Vojnog odsjeka u Somboru«.

U međuvremenu i poslije piše o sportu i sportski je trener.

Pitam vas, gospodo iz UO, zar je rad u teritorijalnoj obrani uvjet i potrebno iskustvo za radno mjesto direktora hrvatskog tjednika? Zaboravili ste da je u to vrijeme naša matična domovina napadana i krvarila.

Jeste li glasovali po savjesti ili nečijoj uputi?

Možda mislite da bi tjednik »Hrvatska riječ« trebalo »osuvremeniti« uvođenjem malo marksizma i socijalističkog amoupravljanja?

Napomena:

Osobno ne poznajem gospodina Ivana Karana i nemam ništa protiv njega. Prvi put čitam o njemu nešto u tjedniku »Hrvatska riječ«. Iskreno želim da sebi nađe dobro i prikladnije radno mjesto – prema svojoj struci i znanju.

Marija Dulić

Subotica, 9. srpnja 2008.

Obrisi prošlosti

Štovana gospodo,

Osvrćem se u vezi informacije sa sjednice Upravnog odbora NIU »Hrvatske riječ« održane u Baču, 27. lipnja 2008. godine, vašeg redovitog dopisnika *Ivana Andrašića*, koji pokriva područje Podunavlja. Iz napisa se da zapaziti da je sjednica Upravnog odbora imala obrise prave jednopartijske, da ne kažem komunističke, rasprave, koja je više primjerena bivšim socijalističkim sustavima, kada su se odluke donosile uz prethodni »blagoslov« SKJ.

Prije svega, da se zapaziti da je tobože konstatirano da je molba kandidatkinje *Jasminke Dulić* »neuredna«, maltene nevjerodostojna u odnosu na stepen stručnosti i radno iskustvo i slične gluposti. Ovakvo »zakiranje« na formalizmu oko podnijetih molbi kandidata svodi se na golu činjenicu da se forsira drugi protukandidat, izvjesni *Ivan Karan* iz Stanišića, sa životopisom vrlo sumnjive karakteristike i općeg obrazovanja kojeg posjeduje. Naime, radi se o osobi protiv koje, uzgred, nemam ništa osobno, niti istu poznajem, a još manje mogu nešto tvrditi, ali završeno obrazovanje (Fakultet političkih znanosti, smjer marksizam i socijalističko samoupravljanje) baš ne daje Bog zna kakvu garanciju da će ta osoba uspješno voditi instituciju kao što je NIU »Hrvatska riječ«.

Ovo utoliko prije, što je ta osoba, prema priloženom »kroki« životopisu, koji je uokviren u vašem napisu na strani 7 pod naslovom »Radno iskustvo kandidata«, za koju se ne može reći da je radila u »prestižnim« institucijama – navodi se da je bio uposlenik u Pokrajinskom štabu Teritorijalne obrane u Novom Sadu od prosinca 1988. do siječnja 1991. godine, a još više i u nastavku njegove radne biografije u Ministarstvu obrane Republike Srbije u Beogradu, tj. za vrijeme vrlo aktivne vojne penetracije zloglasnog Novosadskog korpusa bivše JNA i njenog angažiranja na ratnim operacijama u svezi s napadom na područje Baranje,

odnosno Slavonije, a još preciznije – napada na Vukovar, grad heroj Domovinskog rata u Hrvatskoj. Ovakve »kvalifikacije« baš ne idu na ruku zainteresiranom kandidatu, niti ga preporučuju za takvu odgovornu funkciju ravnatelja informativne ustanove, kao što je to slučaj s NIU »Hrvatska riječ«, koja treba pokriti medijski prostor Vojvodine, na kojem mahom obitavaju ovdašnji Hrvati.

Inače, slažem se s odlukom Upravnog odbora da jedna osoba ne može istovremeno biti i ravnatelj i glavni i odgovorni urednik, jer se te dvije funkcije nikako ne mogu spajati.

Ovo je moje osobno mišljenje u svezi s ovim »kadrovanjem« s primjesama bivšeg sustava jednoumlja, koje je više nego blazirano i pripada prošlosti, i od kojeg se, izgleda, neki članovi Upravnog odbora nikako ne mogu osloboditi. Udaljavanje kandidatkinje (*Jasminke Dulić*) s jednog dijela sjednice Upravnog odbora više me podsjeća na sudsku raspravu, kada se uvode u sudnicu svjedoci da svjedoče o nekom događaju, nego li na neku civiliziranu raspravu, uz opasku da je u tom slučaju nije niti trebalo pozivati na sjednicu, ako se njeno prisustvo ne želi na sjednici, čime joj je nanijeta i moralna uvreda.

I za kraj, slažem se sa stavom vlč. *Josipa Pekanovića*, člana Upravnog odbora, da odluku o molbama kandidata za novog ravnatelja treba prepuštiti Hrvatskom nacionalnom vijeću na konačno odlučivanje, uz nadu da će na toj sjednici razum prevladati, a cijeli natječajni postupak ponoviti bez uvjetovanja. Mislim da ne bi strogo trebalo voditi računa o poznavanju hrvatskog standardnog književnog jezika, kojeg, uostalom, poznaje samo nekoliko književnika s ovih prostora, ili par prosvjetnih radnika koji predaju hrvatski jezik, i nitko drugi, i da to ne može biti formalni razlog za odbijanje njihovih molbi, a da će se jezik naučiti u procesu rada uz korištenje pravopisa i rječnika hrvatskog književnog jezika.

Grgo Bačlija

Subotica, 8. srpnja 2008.

Temeljem članka 10. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04), Općinska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, Subotica, Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je nositelj projekta »Energomont« d.o.o., Segedinska cesta 89, Bački vinogradi, podnio Zahtjev za odlučivanjem o potrebi izrade

studije o procjeni utjecaja na okoliš za projekt »Proizvodno – poslovni građevinski objekt« koji se nalazi na katastarskoj čestici br. 3333/5, k.o. Bački vinogradi, na području Općine Subotica.

Uvid u podatke i dokumentaciju iz Zahtjeva nositelja projekta može se izvršiti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, II. kat Stare gradske kuće – ured 226, svakoga radnoga dana od 10 do 12 sati, u razdoblju od 11. 7. 2008. do 20. 7. 2008. godine.

Tjelesni mirisi i znojenje

Piše: dr. Marija Mandić

Tjlesni miris je često izvor osjećaja neugodnosti. Kako ljeta već uveliko traje, ovo je problem s kojim se sve češće susrećemo i koji se ponekad čini nerješivim. Tjelesni miris podupire ogromnu industriju koja prodaje sapune, mirise, dezodoranse i sredstva protiv znojenja onima koji ih žele kupovati. Naglašavamo »žele kupovati«, jer mnogi ljudi, pa čak i čitave kulture, ne shvaćaju ovaj problem i tjelesne mirise smatraju prirodnim, prihvatljivim, pa čak i erotskim, ma kakvi oni bili.

Tjelesni miris je općenit izraz za ono što se događa znoju i drugim kožnim izlučevinama (npr. loj iz lojnih žlijezda) kada na njih djeluju bakterije, koje se prirodno nastanjuju na koži. Znoj proizvode dvije vrste žlijezda – ekrine i apokrine.

Ekrine žlijezde raspršene su po cijelom tijelu, no, zgusnute su ispod pazuha, na dlanovima, tabanima i na čelu. Kad se organizam pregrije – od toplog vremena, tjelesnog napora ili povišene temperature (vrućice) – ekrine žlijezde pomažu regulirati tjelesnu temperaturu izbacivanjem otopine vode i soli, koja isparava i hladi kožu.

Apokrine žlijezde zgusnute su ispod pazuha i na preponama. Ove žlijezde razvijaju se tijekom puberteta i nemaju nikakve veze s regulacijom temperature; umjesto toga one reagiraju na takva stanja kao što su – spolno uzbuđenje, nervoza i bijes, kao i na toplinu i napor. Znoj koji se stvara bogat je organskim tvarima, koje privlače bakterije i stvaraju jak miris.

Sam po sebi znoj nema miris. Tek nakon što na znoj djeluju bakterije, koje se prirodno nalaze na koži, on poprima karakterističan miris za svaku osobu i to mi nazi-

vamo miris znoja. Taj miris je posebno uočljiv na onim mjestima gde ima više znojnih žlijezda, a to je svakako na: stopalima, ispod pazuha i u predjelu prepona. Uzimanje određene vrste hrane i lijekova može također izazvati prepoznatljive mirise. Bjelančevine i ulja iz hrane, češnjak i neki začini mogu učiniti da i nekoliko dana nakon njihovog uzimanja mirišete na njih. Specifične mirise daju još i gljivične infekcije, bolesti jetre, bubrega, dijabetes te različite želučano-crijevne tegobe. Tjelesni mirisi, koji podsjećaju na voće, skidač laka za nokte ili amonijak, mogu ukazivati na postojanje određenih metaboličkih bolesti u organizmu.

Kao što smo rekli, postoji nekoliko simptoma, odnosno načina prekomjernog znojenja, koji nam

moгу ukazati na različita stanja ili, pak, bolesti. Kronično znojenje i vlažnost, posebice ruku, ispod pazuha i na stopalima naziva se **hiperhidroza**, koja postoji sama od sebe, i liječi se samo u težim slučajevima. Primjenjuju se lokalne otopine kalijevog klorida, a u najtežim slučajevima vrši se presjecanje živca koji nosi impulse za znojenje, ali niti to nije definitivno rješenje, jer se tada koža više znoji na drugim mjestima, iako dlanovi i stopala ostaju suhi. Znojenje praćeno nastupima vrućine, crvenila na licu, suhoćom vagine i različitim promjenama raspoloženja ukazuje na postojanje **menopauzalnih tegoba**, o kojima smo govorili u jednom od prethodnih brojeva. Prekomjerno znojenje praćeno gubitkom težine, povećanim apetitom, nesanicom, ubrzanom radom

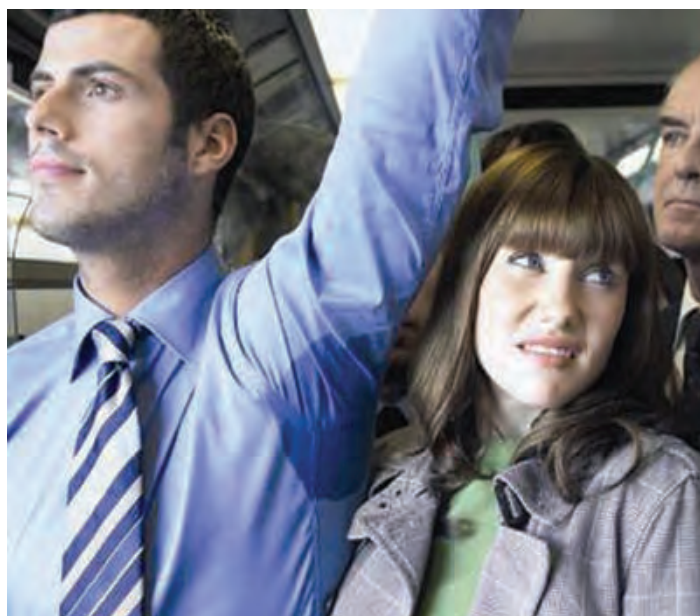
srca najčešće nam ukazuje na **poremećaj rada štitnjače** i sve ove tegobe najčešće nestaju prilikom liječenja štitnjače. Slabo podnošenje vrućine, pojačano znojenje gornjeg dijela tijela, a smanjeno ili nikakvo znojenje donjih dijelova, osobito tabana, može ukazivati na razvitak jedne od težih komplikacija **šećerne bolesti**, koja već duži period nije regulirana adekvatnom terapijom.

Prekomjerno znojenje može ukazivati i na razvoj nekih veoma teških bolesti kao što su - infarkt srca, tuberkuloza, rak ili AIDS. Tako prekomjerno znojenje praćeno bolovima u prsima, koji se obično ne povlače nakon odmora i traju duže od pola sata uz pojavu mučnine, nesvjestice i malaksalosti, mogu ukazati na razvoj infarkta srca. Noćno znojenje uz gubitak težine, uporan kašalj, vrućicu, umor i iskašljavanje krvi mogu ukazati na neke plućne bolesti kao što su: tuberkuloza, rak ili AIDS.

Da bi se što lakše izborili s neprijatnim mirisima svoga tijela, neophodno je:

- Da se redovito – svakidašnje ili više puta na dan kupate ili tuširate i perete običnim ili antibakterijskim sapunom.
- Upotrebjavajte blagi dezodorans ispod pazuha, koji će prekriti mirise, ali neće smanjiti znojenje. Za smanjenje znojenja koriste antiperspirante, čiji efekt se vidi tek nakon nekoliko dana svakidašnje primjene.
- Često mijenjajte i perite svoju odjeću, osobito rublje, čarape i sve što se nosi izravno na koži.
- Prekomjerna dlakavost tijela pogoduje zadržavanju znoja i bakterija, pa je jedan od načina da se tjelesni mirisi svedu na najmanju moguću mjeru taj da se depilirate ispod pazuha.

Bilo kako bilo, redovita higijena u ovim toplim danima je najbitnija u borbi protiv neprijatnih mirisa znoja, s tim da moramo biti svjesni činjenice da svaka koža drugačije miriše i ono što nekom smeta kao neprijatan miris, drugome je, pa i samoj osobi koja ima takvu kožu, taj miris neutralnog karaktera.

OČNA KUĆA

**optika i ordinacija
na jednom mjestu**

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Poštovani čitatelji,
U želji unapređivanja medicinske strane u našem tjedniku, možete slati svoja pitanja na koja će odgovarati naši liječnici-suradnici. Pisma možete slati poštom na adresu redakcije ili mailom na: hrvatskarijec@tippnet.rs

Zašto volim selo moje?

U ovom sastavu ćete čuti kako izgleda moje selo Đurđin.

Volim svoje malo selo. Volim živjeti u njemu. U Đurđinu ima i kanal. Tamo svi rado idu na izlete. Malo je, zeleno, nije zagađen zrak, nema tvornica i velikog prometa.

Ima tri male trgovine. Iako ih ima malo pune su i u njima možete kupiti sve što poželite. U Đurđinu živi puno ljudi. Postoji samo jedna škola koja se zove Vladimir Nazor. U tu školu idu sva djeca iz Đurđina, od vrtića do osmog razreda. Postoje dvije crkve: katolička i pravoslavna.

U selu ima i polja. Kod nas nema parkova kao u gradu. Ima puno domaćih životinja. Neki ljudi uzgajaju krave, pa to mlijeko nose u mljekaru. Đurđin je blizu Žednika i Mišićeva.

Mi u Đurđinu nemamo semafor ni parkiralište za vozila. Imamo dom to je jedna mala dvorana gdje se izvode predstave ili neke svečanosti.

Volim svoje selo Đurđin jer je malo. Dobro je svim ljudima, uživaju u njemu.

Martina Horvacki, III. b OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin

Viktorija Sudarević, IV. c OŠ »Ivan Milutinović«

Bako Mladen, I. b, OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin

Marija Kujundžić,
IV. c OŠ »Ivan Milutinović«

Davor Vojnić Kortmiš, II. b, OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin

Krunoslav Piuković, II. c OŠ »Ivan Milutinović«

Damir Ivković Ivandekić, I. b OŠ »Vladimir Nazor« Đurđin

Viktorija Sudarević, IV. c OŠ »Ivan Milutinović«

Sara Dulić, IV. c OŠ »Ivan Milutinović«

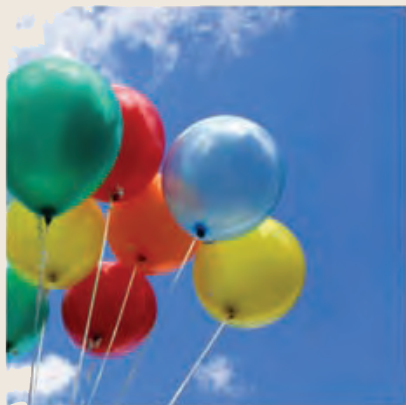
Martina Kulundžić,
IV. c OŠ »Ivan Milutinović«

Uređuje: Dražen Prčić

Baloni

Uz pomoć 150 balona, koji su bili pričvršćeni za najobičniji stolac, 48-godišnji Amerikanac preletio je razdaljinu od 500 km između Oregona i Idahoa. Od dodatne opreme imao je, za svaki slučaj, i padobran, ali i zračnu pušku koju bi upotrijebio samo za slučaj opasnosti i potrebe kontroliranog spuštanja pomoću bušenja balona. Ovo je njegov treći letački pokušaj, prvi puta nije uspio, dok je u drugoj »vožnji« uspio preletjeti 300 km.

Ovce

Na krivotvorenim novčanicama novozelandskih dolara, otkrivenim u nekoliko trgovina u Aucklandu, našle su se ovce, zaštitni znak ove egzotične daleke zemlje. Namjesto lika engleske kraljice, na apoenima istog serijskog broja, našla se ovca s krunom na glavi. Zbilja bezobrazna i bezobzirna krivotvorina otkrivena je nakon što je nekoliko trgovaca, s dosta zakašnjenja, primijetilo prevaru.

Hot dog

Amerikanac Joey Chestnut pobjednik je tradicionalnog nacionalnog šampionata u brzom jedenju hot doga, poznatog jela kombinacije hrenovke i kifle. Borba je bila neizvjesna do samoga kraja. U regularnom dijelu su pobjednik (težak 95 kg) i nekadašnji višestruki šampion Kobayashi težak svega 58 kg (2000.-2006.) uspjeli za samo 10 minuta pojesti po 59 komada, a zatim su u pripetavanju obojica pojela još po 5, ali je Chestnut bio brži i osvojio laskavi naslov i novčanu nagradu od 10.000 dolara. Natjecanje se tradicionalno održava još od 1916. godine.

Vlak

Kineski brzi vlak CRH 3 ostvario je rekordnu brzinu od 394,3 km, prešavši razdaljinu od Tianjina do Pekinga (115 km) za samo 25 minuta i 10 sekundi. Brzi vlak je dizajniran i proizveden u »Siemensu«, a pet modela trebali bi prometovati tijekom Olimpijade. Kina je naručila ukupno 60 ovih superbrzih vlakova.

SMS

USAD se već odavno zločini anonimno prijavljuju putem telefonskih poziva brižnih i savjesnih građana. Napredak tehnologije i opća poštast mobilne telefonije donio je i novi način izvještavanja organa reda. Putem SMS poruka otvara se nova mogućnost komunikacije, a putem specijalnog servera brojevi pošiljaoca ostaju nepoznati policiji. Konkretniji rezultati mogli bi donijeti smanjenje potencijalnog nasilja među omladinom, osobito u školama.

Svijeće

Želeći impresionirati svoju voljenu osobu jedan je Tajvanac, uz pomoć svijeća, u hotelskoj sobi ispisao riječi »Volim te«. Nažalost, zaboravio ih je ugasiti nakon što su odlučili otići u šetnju gradom. Požar se proširio, upalio sobu i pričinjena je materijalna šteta u iznosu od 2.500 dolara. Umjesto pred matičara, romantik je prvo morao kod suca za prekršaje.

Specifična zanimanja i običaji

Noćni ljudi

Netko zbog prirode posla kojim se bavi, a netko zbog nenasnosnih vrućina, tijekom ljetnog razdoblja biva znatno aktivniji kada padne mrak

Piše: Dražen Prčić

Prema ustaljenoj i, recimo, »opće prihvaćenoj« podjeli dana, radna i ostale ljudske aktivnosti poglavito su vezane uz dnevnu svjetlost, dok je tmina (barem njezin veći dio tijekom noći) rezervirana za vrijeme pasive i odmora. Barem je tako u najvećem postotku. Ali, postoje i određene kategorije profesija koje su usko vezane isključivo za noćni dio dana i ljudi u njima primorani su »zamijeniti dan za noć«. Opet, tijekom nenasnosnih ljetnih vrućina mnogo osoba, koje osjećaju određene tegobe zbog povišenih temperatura, svoju aktivnost (izlazak van) pretežito usmjeravaju tek nakon smiraja dana. Objedinjeni, profesionalnim ili osobnim izborom, svi oni spadaju u kategoriju »noćnih ljudi«.

NOĆNE PROFESIJE: Pokraj zanimanja koja dijelom svog radnog opsega imaju i tzv. »noćnu smjenu« (medicinari, vatrogasci, policajci, ugostitelji, taksisti i dr.), postoje specifične profesije isključivo i neposredno vezane uz vrijeme »kada padne mrak«. Prvi na pamet padaju pekari (iako danas ovo zanimanje ima i »dnevnu smjenu«), bez kojih nikada ne bi bilo svježeg jutarnjeg kruha, nezamjenljivog sastojka prvog dnevnog obroka. Drugi bi, primjerice, možda bili brojni noćni čuvari, čiji naziv već sam govori o vremenu tijekom kojeg se njihova djelatnost obavlja i zahvaljujući čijoj budnosti brojni objekti bivaju čuvani. Slijedi jedna tipično noćna profesija kojom se bave krupije i brojnim domaćim i svjetskim kazinama i kockarnicama, jer kocka i hazard se upražnjavaju do duboko u noć.

NOĆNE SMJENE: Brojne profesije, pokraj svoje dnevne aktivnosti, imaju i nezaobilazni kontinuum tijekom noćnih sati, bez kojeg jednostavno ne bi mogle normalno funkcionirati. Pokraj spomenutih javnih državnih služ-

bi, brojna industrijska postrojenja nikako ne mogu prekidati proces rada i noćni dio zaokružuje cjelinu non-stop djelatnog vremena.

Noću se obrađuju industrijske sirovine, šivaju odjevni premeti, prave konditorski proizvodi i još mnogo toga, a sve to ne bi bilo moguće bez »noćnih ljudi«, tj. profesionalaca koji su dobrovoljno zamijenili dan za noć.

NOĆOBDIJE: U ovu kategoriju noćnih ljudi spadaju i osobe koje nisu profesionalno vezane uz imperativ nespavanja tijekom noćnih sati, ali jednako ne spavaju u vremenu općeprihvaćenog vremena za odmor.

Osobito tijekom vrelh ljetnih dana njihov broj se naglo uvećava, jer, ovisno o svojim osobnim razlozima, velika većina niti ne proviri van prije zalaska sunca i službenog početka noći. Jesu li u pitanju zdravstveni razlozi (srčani

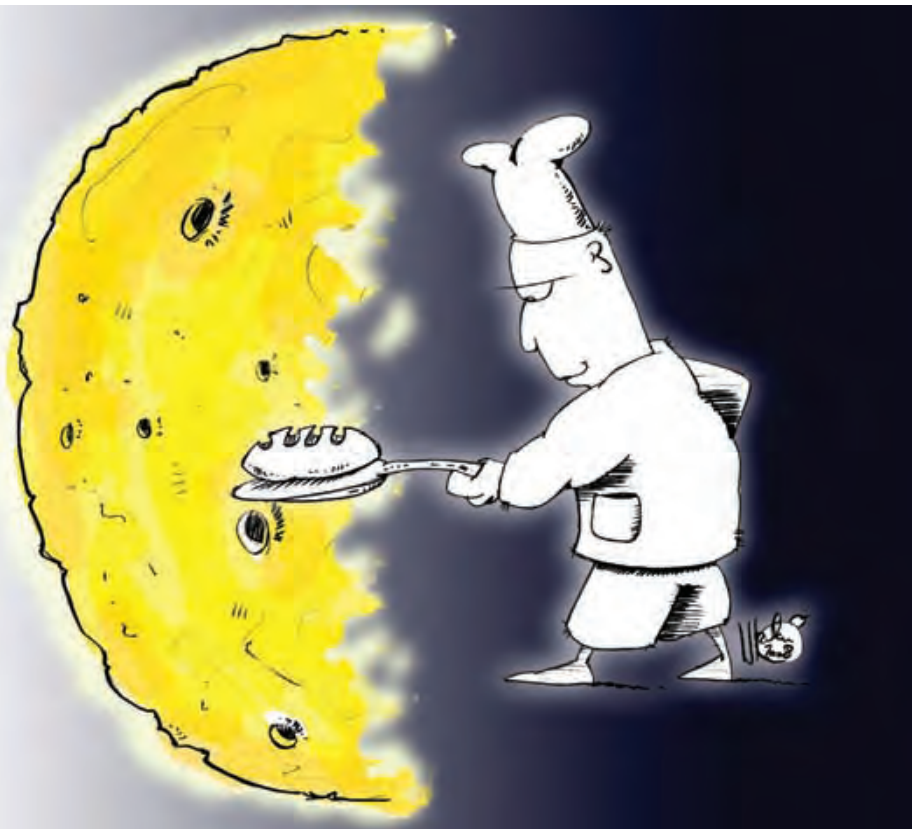
ili neki drugi bolesnici) ili jednostavno osobni izbor na temelju afiniteta, ovu vrstu ljudi svrstavaju u zajednički termin »noćobdija«, tj. onih koji noću ne spavaju. A noć zna biti dugačka i treba je prekriti određenim aktivnostima. Oni koji preferiraju izlazak van, jutro znaju dočekati u nekom ugostiteljskom objektu. S druge strane, oni koji vole domaći ugođaj znaju po cijelu noć gledati televiziju, kartati se s drugim istomišljenicima, čitati ili pisati, ukoliko su umjetnički nastrojene duše, a neke ženske osobe često znaju i duge noćne sate koristiti i za obavljanje brojnih kućanskih poslova.

SUVREMENO DRUŠTVO: Generalno gledano, modernizacija i tehnološki napredak društva znatno su doprinijeli uvećanju broja »noćnih ljudi« u odnosu na vremena iz prošlih stoljeća. Izum električne energije (umjetnog svjetla)

Slobodne profesije

Mnogo ljudi, koji se bave tzv. slobodnim ili sličnim profesijama, tvrde kako upravo najbolje uvjete za rad (potreban mir) imaju isključivo tijekom noćnih sati.

posve je neutralizirao vlast tmine i danas se, ponekad, i tijekom noći čini kao da nije mrak. Osobito u velikim gradovima i megapolisima. Također, suvremena tehnika (TV, DVD, glazbeni playeri, kućna kina i sl.) otvorila je spektar širokih mogućnosti »ubijanja« dugih noćnih sati, što nekada uz svjetlost vatre ili svijeće i nije baš bilo moguće. Jer, nekad je dan prestajao s posljednjom zrakom sunca, a danas mnogima tek tada započinje...

Uređuje: Dražen Prčić

EP u vaterpolu

Hrvatska u skupini A

Najbolji hrvatski vaterpolisti nalaze se na Europskom prvenstvu, koje se od 4. - 13. srpnja igra u Malagi (Španjolska). Voljom ždrijeba svrstani su u skupinu A, skupa s reprezentacijama: Mađarske, Crne Gore, Slovačke, Grčke i domaćina Španjolske. Izbornik Ratko Rudić opredi-

jelio se za sljedeće igrače: vratari – Frano Vićan (Jug CO) i Ivo Brzica (Mornar BS), centri – Igor Hinić (Mladost), Mile Smodlaka (Jug CO) i Nikša Dobud (Jug CO), bekovi – Damir Burić (Mladost), Andro Bušlje (Jug CO), Aljoša Kunac (Cattaro) i Samir Barać (Primorje EB) te napadači – Zdeslav Vrdoljak (Mladost), Maro Joković (Jug CO), Teo Đogaš (Cattaro), Pavo Marković (Jug CO), Miho Bošković (Jug CO) i Sandro Sukno (Jug CO). Na startu prvenstva Hrvatska je zabilježila dvije pobjede (protiv Španjolske i Crne Gore) i jedan poraz (Mađarska). U skupini B igraju: Srbija, Njemačka, Italija, Rumunjska, Rusija i Makedonija.

Liga prvaka

Dinamo – Linfield

Hrvatski nogometni prvak Dinamo igrat će prvu rundu kvalifikacija za ovogodišnju sezonu Lige prvaka protiv prvaka Sjeverne Irske Linfielda, a prvi susret će se igrati u Belfastu 15. ili 16. srpnja. Uzvrat je u

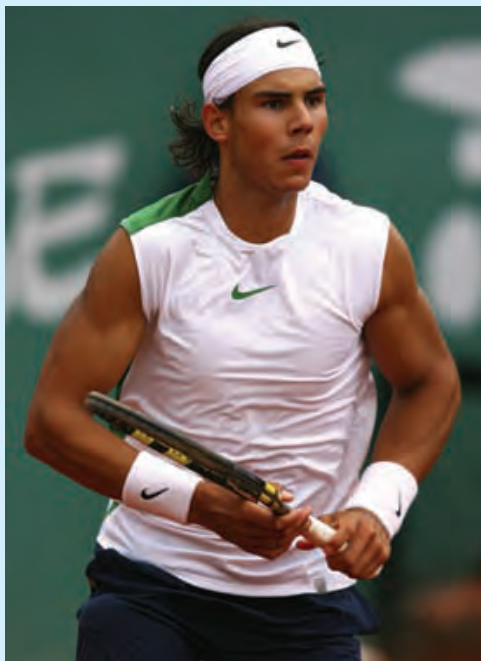
Zagrebu tjedan dana kasnije. Pobjednik će igrati u drugom pretkolu protiv boljeg iz susreta Domžale (Slovenija) – Dudelange (Luksemburg).

Kup UEFA

Hajduk – Birkirkare, Slaven – Marsaxlokk

Dva hrvatska predstavnika u kupu UEFA – splitski Hajduk i Slaven Belupo iz Koprivnice, igrat će svoje susrete 1. pretkola protiv predstavnika Malte Birkirkare, odnosno Marsaxlokkua. Prvi susreti igrat će se 17. srpnja, a uzvrat dva tjedna kasnije. Hajduk je domaćin u prvom susretu, dok Slaven gostuje u La Valletti.

Wimbledon

Nadal
novi kralj

Velikom pobjedom u velikom, dramatičnom finalu Wimbledonu (6-4, 6-4, 6-7, 6-7, 9-7), nakon 4 sata i 48 minuta igre, Španjolac Rafael Nadal osvojio je po prvi puta u svojoj karijeri najvrijedniji naslov »bijeloga sporta«. Nakon pet uzastopnih pobjeda, u nedjelju 6. srpnja završena je vladavina Švicarca Rogera Federera, još uvijek svjetskog broja jedan, ali je otvorena nova stranica povijesti teniskog sporta. U žen-

skom »sestrinskom finalu« slavila je Venus Williams, koja je bila bolja od mlađe Serene (7-5, 6-4), osvojivši svoj peti vimbldonski naslov.

Novi uspjeh Blanke Vlašić

31. uzastopna pobjeda

Iako to možda više i nije vijest, najbolja hrvatska i svjetska visašica zabilježila je novu (31. uzastopnu) pobjedu na mitingu u Madridu, preskočivši impozantnih 206 cm. U dosadašnjem dijelu atletske sezone Blanka ima 8 najboljih rezultata u svijetu i suvereno je najbolja atletičarka u ovom trenutku. Sljedeći nastup je u petak, 11. srpnja, u Rimu na mitingu »Zlatne lige«.

Uspjeh mladog Somborca

Krajinović u polufinalu Wimbledonu

Mladi tenisač iz Sombora Filip Krajinović (16), koji se trenutačno nalazi na teniskom usavršavanju u SAD, postigao je izvanredan uspjeh na završenom juniorskom Wimbledonu. Plasmanom u polufinale najprestižnijeg svjetskog turnira navijestio je buduću blistavu igračku karijeru i na najbolji način potvrdio svoj veliki talent. U kolovozu će Krajinović igrati na dva profesionalna Futures turnira – u Subotici i Somboru.

Studena Croatia Open

ATP Umag po 19. puta

Od 14. do 20. srpnja ovaj istarski grad ponovno će biti u fokusu svjetske teniske pozornosti

Piše: Dražen Prčić

Nešto ranije nego što je to kalendarski i terminski uobičajeno, zbog teniskog turnira na Olimpijskim igrama u Pekingu, u ponedjeljak, 14. srpnja, započet će 19. izdanje umaškog ATP turnira. Zbog navedenog razloga ATP kalendar je dodatno zgusnut i istoga tjedna igrat će se još nekoliko turnira, što je umnogome utjecalo na prijavnu listu igrača koji će nastupiti ove godine.

No, unatoč svemu, direktor *Slavko Rasberger* ponovno je uspio okupiti nekoliko velikih imena svjetskog tenisa i dva najbolje plasirana hrvatska igrača na svjetskoj ranking ljestvici i dobrog tenisa, na radost svih zaljubljenika u ovaj sport, neće nedostajati.

TURNIR 2008: *Ivo Karlović* i *Ivan Ljubičić* ponovno će izaći na umašku zemlju i pokušati kon-

kurirati za naslov pobjednika, što je, od domaćih tenisača, pošlo za rukom jedino *Goranu Prpiću* na prvom ATP Umagu davne 1990. godine. Uz njih, u glavnom ždrijebu će se naći i *Roko Karanušić*, a jednu pozivnicu (wild card) dobit

Loptice

Ove godine u Umagu će se igrati Wilson US Open lopticama.

će još jedan hrvatski tenisač. Uz četiri navedena domaća predstavnika, publici će jamačno najdraži biti i petostruki pobjednik i živa umaška legenda *Carlos Moya*, koji 14. put uzastopno stiže na terene »Stella Marisa«. I prošlogodišnji polufinalist *Guillermo Canas* dugogodišnji je gost ovoga turnira,

a ovoga puta će pokušati otići do kraja. Iz Srbije na turnir dolaze *Viktor Troicki* i *Boris Pašanski*, a predstavnici ostalih zemalja dolaze još iz: Argentine, Španjolske, Italije, Rusije, Njemačke, Čilea, Francuske, Češke, Brazila.

PROGRAM PLUS: Kao i svake godine, niti ovoga puta neće izostati bogata izvanterenska ponuda, koja će posjetiteljima turnira bit na raspolaganju svakoga dana nakon natjecateljskih susreta. Brojni koncerti popularnih hrvatskih pjevača (*Luka Nižetić*, *Neno Belan*, *Aki Rahimovski*, TBF, Gustafi), uz tradicionalni izbor za »Miss Hostesa« i ostale noćne zabavne sadržaje u »turnirskom selu« garantiraju odličan provod tijekom svih turnirskih dana. Od pratećih sadržaja bit će upriličen i »Kids day«, kada će neki od tenisača igrati i družiti se s mališanima.

MALA POVIJEST TURNIRA:

Prvi turnir igran je još 1990. godine, a naslov je osvojio *Goran Prpić* pobjedom protiv *Gorana Ivaniševića* (6-3, 4-6, 6-4). *Carlos Moya* je najviše puta pobijedio u Umagu (5 naslova – 1996., 2001-03. i 2007.), dok je *Thomas Muster* trijumfirao 3 puta (1992., '93. i '95.). Na turniru je nastupilo nekoliko nekadašnjih igrača koji su bili na poziciji broj 1 svjetskog tenisa, te osvajali najprestižniji turnir na zemlji – pariški *Roland Garros* (*Moya*, *Muster*, *Rios*, *Bruguera*). Prvo izdanje ATP Umaga igralo se za nagradni fond od 175.000 dolara, dok se danas igra za 400.000 USD.

NAGRADNI FOND: Pobjedniku će pripasti nagradni ček od 54.250 USD i 175 ATP bodova, dok će finalist inkasirati 28.750 USD, uz 120 poena.

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

	FUPICA NA TREBUHU	OGROJELI NA IGRAK	CYRANOV ORGAN	NAŠNALVČI DO LKOTOK	VOJNI STOŽER	NOVINAR VIDMAR	NESRETNI PROKRIN SIN (TIRI)	TRIFUR	PETROV-LJEV KNJIPANI KON PANKON ILIA		CINTI STARUM	NAJMETNUTI ZAHTEJEVI	RJEŠVA TIPI GORANOVE JAME
AMURAT										BUELO-LAY ... VOČNI NARIBAR			
UGOSTITELJSKA DJEKAT-NOST													
NASTATI								KAZALŠVO PREDVORJE PRIKRITI SVOJIL PRI-SUTNOST					
ANA ROLE			ROGJE DACUN PŠKOTE BASKOTI			SEAN PENN (PLAMEN I) LOGORISTU DZVEAČA			BOLJA SIROVE KAVE MALA BRITICA				
KACIKET LIFES					"LITRA" POBLOVNI KOMPANION		ROBERT FISCHER ATLANTSKI OCCAN I ŽARGONU			TAJINKA ODVILA NAJTAJNE SLOVD			
PRINJEILA REDAKCIJA ENIGMATSKOG TJEDNIKA "KVISKOTEKE"	KATICA LES POJESTI IZARGO			VIRNUTI TOSTOR									SILITI
"PARA"		VPSTA TJESTEN- NE (MNOŽO) ROBITT RECORD			VOZITI SE NA ROLAVAR RJEŠKA I SLOVENLI					"ISTOK" CRNA ŠUMAREKA KREMA		"POND" SREJSTVO ZA STINU JACNU STIMULANS	
RIMSKO PODZEM- LJE (ORDUS)										"SREDNJI" POK BUBNJAF NANDIO			
PROFUCATI													
AUSTRIJA		ZVUČNI DOKUMENT HRDA											
ŠVČEKAI										EMILJA ODVILA EMAI AMPER			
ANTO DAPK			ARAPSKO PISMO OSAMJE- NOST								U... ŽIDOVSKI MJESEC KOPANJE LJE		
TEMELJ TADIZMA				NORDIJSKO KUSKU KIL TOLAH	ČUVENA ŠVEDSKA DINASTIJA TOPIC LITVANFN				ELENA ODVILA DIO PER- JANGE				
RIVSKA JEDINICA		POGONI ZA PRILJADU SOUL OLUMAD MINEO							WOODR DINJE RUŽE				
 RADIČ ILL ENGWIA TIDUJ PERCAN								IDRSKA KRALJICA MI AN BURIČIČ					
NEKAD SLAVNA FILMSKA GLUMICA, HEDY							ISTARSKO CRNO VINO "NORTH"						
FILMS MARFNE DISTRICH											RUJKA		

Rješenje križaljke: RJEŠENJE KRIŽALJKE

Ljetna salata

HRVATSKARIJEČ

Sastojci:

rajčica
krastavac
paprika babura
luk
papričica ljuta
feta sir
sol
šećer
limunov sok

Opis:

U ove vrele ljetne dane kad ni sami ne znamo kud i gdje sa sobom svakako će nam prijati salata koju predlažemo pripremiti. Sama priprema je posve jednostavna i kratka. Sve sastojke isjeći na kockice, začiniti i promiješati. I to je to. Poslužiti. Ah, da, onu ljutu stavljati samo onda kad i oni koji će Vam se u objedu pridružiti vole taj okus. Salata je osvježavajuća a i zdrava.

Mušice na dohvat

► *Narod sve teže izlazi na kraj s političkim obožavateljima.*

► *Priznajem da griješim, ali ne i da nisam u pravu.*

Dujizmi

► *Tko je pronašao sebe, ne traži drugoga.*

► *Priroda ne priznaje ljudske zakone.*

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine, tvrtke, kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje transporta
- Osiguranje nezgoda, obvezna i sva imovinska osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike obitelji "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

**PETAK
18.7.2008.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.05 - Čarolija 9., serija
10.00 - Vijesti
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Prirodni svijet:
Naježda krokodila,
dokumentarna serija
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Strast, telenovela
13.20 - Domaća dramska
serija - antologija:
Kapeljski kresovi
14.35 - Vijesti + prijevod za
gluhe
14.50 - Ubojstvo, napisala je
- serija
15.40 - Overland 7. - Povratak
u Sibir 1.: Na cilju,
dokumentarna serija
16.30 - Čigrom oko svijeta:
Preko Atlantika,
dokumentarna serija
17.05 - Vijesti
17.25 - Luda kuća 1.,
TV serija
18.10 - Razglednice iz
Hrvatske
19.30 - Dnevnik
20.10 - Čarolija 9., serija
21.10 - Trinaesti ratnik,
američki fim
22.55 - Dnevnik 3
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Filmski maraton: U
oblaku dima,
američki film
00.55 - Filmski maraton: Cura
za tulum, film
02.25 - Prirodni svijet:
Naježda krokodila,
dokumentarna serija
03.15 - Reprizni program
03.50 - Razglednice iz
Hrvatske
05.00 - Strast, telenovela
05.45 - McLeodove kćeri 6.,
serija
06.30 - Oprah show

06.55 - Najava programa
07.00 - Tom i Jerry kao klinci,
crtana serija
07.25 - Pucca, crtana serija
07.50 - Žutokljunac
08.20 - Zekoslavne priče,
crtana serija
08.45 - Petar Pan i gusari,
crtana serija
09.10 - Veliki odmor
09.55 - Razgovor sa

sjenama - August
Šenoa: Karanfil s
pjesnikova groba
11.00 - Djevojka za zlogom,
američki film
12.45 - Tree Hill 3., serija
13.30 - Što s Brianom 1.,
serija
14.15 - Ususret Olimpijskim
igramama
14.50 - Na rubu znanosti
15.55 - Prijatelji 7., serija
16.15 - Dva i pol muškarca 3.,
humoristična serija
16.40 - Zvezdane staze: Nova
generacija 6., serija
17.25 - PP
17.30 - McLeodove kćeri 6.,
serija
18.15 - PP
18.20 - Vijesti na Drugom
18.30 - Večeras ...
18.31 - PP
18.35 - Narodna medicina,
dokumentarna serija
19.05 - PP
19.10 - Beverly Hills 3., serija
19.55 - Pariz: "Zlatna liga",

atletski miting, prijenos
21.25 - Promet danas
21.27 - PP
21.30 - Tenis ATP turnir
Umag
23.30 - PP
23.35 - Vijesti na Drugom
23.44 - Vrijeme
23.45 - PP
23.50 - Dr.House 2., serija
(12)
00.35 - PP
00.40 - CSI: Las Vegas 7.,
serija
01.25 - Tenis ATP turnir Umag,
snimka
03.25 - TV raspored

**SUBOTA
12.7.2008.****NEDJELJA
13.7.2008.**

PONEDJELJAK

14.7.2008.

UTORAK
15.7.2008.

**ČETVRTAK
17.7.2008.**

**SRIJEDA
16.7.2008.**

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

HRVATSKA KRONIKA

Program o hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj na hrvatskom jeziku uz mađarski prijevod emitira se srijedom s početkom u 12 i 30 sati na programu MTV 1.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

LJETNA PROGRAMSKA SHEMA UREDNIŠTVA NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE OD 30. LIPNJA DO 31. KOLOVOZA 2008

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 – 19,00

- Najava programa
- Večernji dnevnik
- Agencijske vijesti iz zemlje
- Agencijske vijesti iz RH
- 'Dogodilo se na današnji dan' - kronologija
- Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

- Poetski predah
- 'Popularne melodije' – zabavna glazba (ponedjeljkom)
- 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' – narodna glazba (utorkom)
- 'Veliki majstori glazbe' – ozbiljna glazba (srijedom)
- 'Rock vremeplov' (četvrtkom)
- 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 – 20,00

- 'Europa magazin' – magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom)
- 'Kulturna povijest' (utorkom)
- 'Putokazi' (srijedom)
- 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom)
- 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 – 21,00

- 'Na proputovanju s nama' – (ponedjeljkom)
- 'DW puls' (utorkom)
- Dramski program – repriza (srijedom)
- 'Kultur-Café' – kulturni magazin Radija Deutsche Welle (četvrtkom)
- 'Vodič za moderna vremena' – emisija Hrvatskog radija (petkom)
- Narodna glazba, izvanredne emisije (specijali, reportaže)
- Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:

Subota

- 18,00 Najava programa, vijesti dana, 'Dogodilo se na današnji dan' - kronologija, glazba
- 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
- 20,00 Dramski program Uredništva na hrvatskom jeziku Radio Subotice
- 20,55 Odjava programa

Nedjelja

- 18,00 Najava programa, vijesti dana
- 18,10 'Nedjeljni mozaik' ('Dogodilo se na današnji dan' - kronologija, reportaža, zanimljivosti, glazba)
- 19,30 'Putnici kroz vrijeme' – emisija za djecu Hrvatskog radija
- 20,00 'Ljudi nizine'
- 20,30 Narodna glazba
- 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

Mali oglasi

Prodajem tri lanca zemlje prve klase, u Šandorskom ataru kod »Agrokombinata«.
Tel.: 024/522-677

Prodajem kuću u Rovinju 160 m², P+1, plac 660 m², 50 m od obale, sva infrastruktura.
Tel.: +381/24/527-213

Tražim u Zagrebu praznu garsonijeru ili jednosoban stan u novogradnji.
Tel.: +381/24/527-213

Izdajem apartmane na najljepšem dijelu Čiova, Trogir, Hrvatska.
Tel.: 063/7161-760 ili +385/91/5823-775

Izdajem namještenu sobu s kuhinjom i kupao-
nicom za učenicu ili radnicu, isključivo nepuša-
ča, blizu Medicinske škole, KTC-a i IDEA-e.
Centralno grijanje i kablovska TV.
Tel.: 024/566-898

Prodajem crpku – dvoklipnu 30 atm i prikoli-
cu za moto-kultivator »IMT-506-DELUXE« i
peć »KREKA VESO« 12T. Informacije od 17
sati. Tel.: 022/591-264.

Prodajem staru kuću u Cabuni kod Virovitice
(Hrvatska), zemlju za malu industriju i šumu.
Tel.: +385/33/673-076
i 063/766-8808. Boris

Izdajem uhodan poslovni prostor od 110 m² u
središtu Subotice, pogodan za sve namjene.
Tel.: 024/555-072 ili 063/518-218.

Prodaje se očuvana ležea kada, umivaonik sa

slavinom, toalet školjka s poklopcem, velika
plafonjerka i tegle za med.
Cijena po dogovoru. Zvati na 064/587-9790

Prodajem 3s stan, stara gradnja, ekstra lokacija,
pogodan i za uredske prostorije, 115 m².
Tel.: 024/526-243
Anica Lulić, Subotica, Aleja M. Tita 26/V.

Izdajem namještenu sobu na Radijalcu učenici-
ci/ku ili studentici/u, s CG, s upotrebom kuhin-
je i kupaonice, za nepušače.
Tel.: 024/558-227 ili 063/597-021

Ing. elektrotehnike daje sate fizike i matemati-
ke učenicima osnovnih i srednjih škola.
Tel.: 064/292-1043 ili 024/524-701

Izdajem objekt, skladište na čantavirskom
putu, idealna lokacija oko 100 m².
Tel.: 024/530-107 ili 064/261-8022

Hitno potrebno 10 konobara na otoku Cresu.
Potrebno je imati hrvatsku putovnicu. Starosna
granica je do 35 godina.
Tel.: 063/110-7751.

Prodajem tijekom cijele godine šarplanince,
štenad šampionskog podrijetla i odrasle ženke i
mužjake izuzetnog izgleda i karaktera.
Tel.: 025/830-475 i 063/717-4888. Karan

Prodajem staru kuću u Čačincima kod
Slavonske Orahovice, pet jutara zemlje i jedno
jutro šume kod Vočina (sve u Hrvatskoj), ili
sve to mijenjamo za Vojvodinu (Irig, Ruma,
Srijemska Kamenica...)
Tel.: 063/714-6545
ili +385/33/673-076.

Prenočište na Paliću. Dvokrevetne sobe sa
zasebnom kupaonicom. Kanjiški put 58/b
Tel.: 024/754-543

Izdajem u Zagrebu dvosoban namješten stan
(3 kreveta) od 1. srpnja, Folnegovićevo naselje
(treća postaja od Autobusnog kolodvora prema
Savi, blizina tramvaja, 300 eura.
Zvati u Srbiji 00381 63 8820654, u Hrvatskoj
00385 91 1777700

Prodajem monofazni krunjač za 7000 dinara.
Tel.: 024/523 - 284

Izdajem dvosobni apartman u Poreču.
Tel.: +385/5242-5035, +385/989-1627

Izdajem u središtu grada Subotice poslovni
prostor od 35 m² za predstavništva ili uredske
prostorije.
Tel.: 064/9738-601

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE
"URNA"
A.D.-d.o.o.
Trg žrtava fašizma br. 1
PODUZEĆE ZA PRODAJU
POGREBNE OPREME
PRIJVOZ I CEREONIJAL
POKOPA
Tel.: 024-558-011
Cyječara:
Tel.: 024/557-130

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika,

I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što
želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je prilo-
ženi kupon koji ćemo objavljivati u svakom broju »Hrvatske riječi«.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

HRVATSKARIJEČ

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja cijene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb,
važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS